

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК СТУДЕНТІВ
В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

Ужгород, ТОВ «РІК-У», 2019

Товт В.А. Маріонда І. І., Сивохоп Е. М., Михайлович С. О.

Навчальний посібник «Наскрізна програма практик в системі підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту» Укладачі: Товт В.А., Маріонда І. І., Сивохоп Е.М., Михайлович С. О., — Ужгород, ТОВ «РІК-У», 2019. – 157 с.

ISBN 978-617-7692-35-4

Навчальний посібник «Наскрізна програма практик в системі підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту» призначений для керівників практик та студентів. Його розроблено у відповідності до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 6.017 Фізична культура і спорт, галузь знань - 01 Освіта/Педагогіка.

У навчальному посібнику викладені загальні положення проходження студентами передбачених навчальним планом практик, наскрізний план їх проведення, обов'язки та права студентів і керівників, методичні рекомендації для практикантів, основні цілі та завдання, зміст проходження педагогічної та тренерської практик, а також практики за профілем майбутньої спеціальності. Визначені вимоги щодо оформлення необхідної документації, форми і методи контролю набутих студентами практичних умінь та навичок, методика оцінювання якості виконання. Представлено перелік нормативної та науково-методичної літератури.

Рецензенти:

Тулайдан В.Г., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;
Молнар В.М., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

Рекомендовано до друку
Редакційно-видавничою радою ДВНЗ «УжНУ»,
протокол № 3, від 19.03.2019 р.

Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»,
протокол № 4, від 21.03.2019 р.

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
ВСТУП	6
ЗАГАЛЬНИЙ ПОЛОЖЕННЯ	8
1. МЕТА, СПРЯМУВАННЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИК	11
2. ЗАГАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ І КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКОЮ	13
3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ	17
4. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ	20
5. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ШКОЛІ	22
5.1. Мета та завдання педагогічної практики в школі	23
5.2. Зміст педагогічної практики в школі	25
5.3. Керівництво педагогічною практикою в школі	30
5.4. Обов'язки студентів-практикантів	30
5.5. Обов'язки керівника педагогічної практики в школі від університету	32
5.6. Обов'язки керівника педагогічної практики в школі від бази	32
5.7. Форми та методи контролю педагогічної практики в школі	33
5.8. Перелік звітних документів для заліку з педагогічної практики в школі	36
5.9. Критерії оцінювання студентів-практикантів	37
5.10. Методика оцінювання роботи студентів в період педагогічної практики в школі	40
5.11. Взірці документів для заліку з захисту педагогічної практики в школі	43
5.12. Контрольні питання до заліку з педагогічної практики в школі	63
5.13. Список рекомендованої літератури	65
6. ТРЕНЕРСЬКА ПРАКТИКА	69
6.1. Мета та завдання тренерської практики	70
6.2. Зміст тренерської практики	71
6.3. Керівництво тренерською практикою	75
6.4. Обов'язки студентів-практикантів	75
6.5. Обов'язки керівника тренерської практики від університету	76
6.6. Обов'язки керівника тренерської практики від бази	77
6.7. Форми та методи контролю тренерської практики	78
6.8. Перелік звітних документів для заліку з тренерської практики	81
6.9. Критерії оцінювання студентів-практикантів	82
6.10. Методика оцінювання роботи студентів в період тренерської практики	85
6.11. Взірці документів для заліку з захисту тренерської практики	88

6.12.	Перелік контрольних питань до заліку з тренерської практики	102
6.13.	Список рекомендованих нормативних документів та літератури	104
7.	ПРАКТИКА ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	107
7.1.	Мета та завдання практики за профілем майбутньої спеціальності	108
7.2.	Зміст практики за профілем майбутньої спеціальності	111
7.3.	Керівництво практикою за профілем майбутньої спеціальності	114
7.4.	Обов'язки студентів-практикантів	114
7.5.	Обов'язки керівника практики за профілем майбутньої спеціальності від університету	116
7.6.	Обов'язки керівника практики за профілем майбутньої спеціальності від бази	116
7.7.	Форми та методи контролю	117
7.8.	Перелік звітних документів для заліку з практики за профілем майбутньої спеціальності	120
7.9.	Критерії оцінювання студентів-практикантів	121
7.10.	Методика оцінювання роботи студентів в період практики за профілем майбутньої спеціальності	125
7.11.	Взірці документів для заліку з захисту практики за профілем майбутньої спеціальності	128
7.12.	Перелік контрольних питань до заліку з практики за профілем майбутньої спеціальності	142
7.13.	Список рекомендованих нормативних документів та літератури	144
	ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	149
	ДОДАТКИ	150

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГСВ	– Група спортивного вдосконалення
ДВНЗ	– Державний вищий навчальний заклад
ДСШ	– Дитяча спортивна школа
ДЮСШ	– Дитяча юнацька спортивна школа
ЗОШ	– Загальноосвітня школа
ЗМС	– Заслужений майстер спорту
КМС	– Кандидат у майстри спорту
МОН	– Міністерство освіти і науки
МС	– Майстер спорту
МСМК	– Майстер спорту міжнародного класу
ОПП	– Освітньо-професійна програма
ТМФВ	– Теорія і методика фізичного виховання
СДЮСШОР	– Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву
СК	– Спортивний комплекс
СМГ	– Спеціальна медична група
УжНУ	– Ужгородський національний університет
ФЗФВ	– Факультет здоров'я та фізичного виховання
ФКіС	– Фізична культура і спорт
ФК	– Фізична культура
ФП	– Фізична підготовка
ШВСМ	– Школа вищої спортивної майстерності

ВСТУП

Студентські практики є однією з основних форм освітньо-професійної підготовки студентів, органічною складовою педагогічного процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Вони забезпечують органічне поєднання теоретичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту та набуття ними необхідного професійного досвіду практичної роботи за своєю спеціальністю. В кінцевому результаті, комплекс всіх передбачених програмою практик створює умови для формування необхідних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків бакалаврів фізичної культури і спорту.

Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст, міждисциплінарний зв'язок і послідовність проведення практик. В цьому документі визначено форму підведення їх підсумків, рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь і навичок, яких студенти мають набути під час проходження кожного виду практики. Наскрізна програма практик включає програми всіх етапів практичної підготовки бакалавра за спеціальністю, а саме: формування загальних компетентностей; формування професійних компетентностей. Зміст наскрізної програми включає такі види практик: педагогічна практика в школі, тренерська практика та практика за професійним спрямуванням. Кожному виду практики відведено в навчальному посібнику окремий розділ. В кінці кожного розділу міститься список рекомендованої нормативної та науково-методичної літератури.

Комплекс всіх практик студента спрямований на практичне пізнання закономірностей роботи бакалавра фізичної культури і спорту, формування цілісної картини майбутньої професійної діяльності. Проходження практик також сприяє інтеграції знань, сформованих під час теоретичного навчання. За час практики знання, отримані студентами, набувають практичного змісту та трансформуються у звичні професійні уміння та навички. Практична діяльність спонукає студентів в процесі практичної роботи шукати найкращі способи вдосконалення змісту, методів та форм функціонування фізичного виховання і спортивної діяльності, а саме виконання обов'язків інструктора фізкультурно-спортивної організації; тренера з виду спорту; шкільного вчителя з фізичної культури та основ здоров'я.

Перед початком студентської практики керівниками практики від кафедри фізичного виховання та кафедри педагогіки проводиться загальний інструктаж, на якому студенти знайомляться з метою, завданнями, порядком проходження практики, її змістом та критеріями оцінювання. Загальне керівництво студентською практикою, контроль за її проходженням здійснює

завідувач випускової кафедри фізичного виховання. Безпосереднє керівництво практикою покладається на науково-педагогічних працівників кафедри, призначених кафедрою. Керівництво практикою за місцем її проходження здійснюється керівником від бази практики.

Місцем проходження студентських практик залежно від її спрямованості можуть слугувати заклади загальної та спеціальної освіти, гімназії, ліцеї, коледжі, фізкультурно-спортивні організації (спортивні клуби, спортивні школи, спортивні товариства, федерації з видів спорту), оздоровчі табори для школярів. Місце проходження практики за професійним спрямуванням визначається з урахуванням освітньо-професійної програми, теми дипломної роботи за кваліфікаційним рівнем бакалавра та чинних угод ДВНЗ «Ужгородський національний університет» з освітніми закладами та закладами фізкультурно-спортивного спрямування. В окремих випадках вибір бази практики може залежати від вибору студента-практиканта, який самостійно у визначені терміни підпише проект угоди з установами, які відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У Законі України "Про вищу освіту" пріоритетними завданнями національної реформи освіти є забезпечення умов для оволодіння студентами системою знань, які визначають його професійні компетентності. В Законі наголошується, що підготовка сучасного спеціаліста, це не просто набуття теоретичних знань у певній галузі, а що не менш важливо, підготовка молоді до подальшої практичної діяльності, молоді, яка є конкурентно спроможною на світовому ринку праці. Це передбачає виховання у студентів під час навчання у вищому навчальному закладі практичних навичок самостійної роботи, здатності до пошуку нової інформації, формування високої відповідальності за результати своєї діяльності.

Фахівець з фізичної культури та спорту має бути здатним засвоювати і реалізовувати у своїй професійній роботі досягнення світової цивілізації, володіти сучасною методологією обґрунтування рішень і вибору ефективних стратегій з урахуванням загальнолюдських цінностей, особистісних, суспільних, державних та виробничих інтересів, а також уміти швидко адаптовуватися до ринкових відносин та бути пристосованим до роботи в умовах, які швидко змінюються. Він має бути здатним виконувати типові практичні завдання, а отже має добре орієнтуватись як у теоретичних, так і прикладних проблемах фізичного виховання і спорту.

У сфері його компетентностей особливе місце займає науково-дослідна та практична робота, яка дозволяє випускнику вищого освітнього закладу самостійно приймати правильні рішення, невпинно вдосконалювати особисту професійну майстерність. Для цього фахівець з фізичної культури та спорту повинен вільно володіти професійними знаннями в галузі освіти/педагогіки, вміти застосовувати ці знання в своїй повсякденній діяльності. Зазначені компетентності спеціаліста фізичної культури і спорту неможливо сформувати без відповідного професійного стажування під час педагогічних та виробничих практик.

Студенти денної та заочної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 6.017 фізична культура і спорт, відповідно до освітньо-професійної програми з підготовки бакалаврів залежно від етапу навчання проходять наступні види практик: педагогічна, тренерська (виробнича), практика за профілем майбутньої спеціальності. Тривалість кожної з практик визначається базовим навчальним планом, який пройшов відповідне ліцензування. В навчальному плані також вказуються терміни проходження практики: навчальні семестри та порядкові номери тижнів.

Студенти **денної форми навчання** проходять три види практик: педагогічна практика в школі; тренерська практика; практика за профілем майбутньої спеціальності (табл. 1).

Таблиця 1. Види практик, семестри проходження і тривалість (денна форма навчання)

Види практик	Семестр	Тижнів
Педагогічна практика в школі	5	4
Тренерська практика	6	4
Практика за профілем майбутньої спеціальності	8	8
Разом		16

Так, педагогічна практика в школі для студентів денної форми навчання проходить під час 5 навчального семестру. Її тривалість складає 4 тижні (табл.1). Навчальними базами цієї практики є загальноосвітні навчальні заклади, гімназії та ліцеї, оздоровчі табори для школярів м. Ужгорода і Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів навички роботи вчителем фізичної культури в загальноосвітніх школах та інших освітніх закладах I та II рівнів акредитації.

Тривалість тренерської практики, що проходить під час 6 навчального семестру, для студентів денної форми навчання складає 4 тижні (табл. 1). Навчальними базами цієї практики є дитячі спортивні школи (ДСШ), дитячі юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні товариства, спортивні клуби, федерації з видів спорту інші спортивні організації м. Ужгорода та Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів навички роботи тренера з виду спорту, спортивного інструктора.

Практика за профілем майбутньої спеціальності для студентів денної форми навчання проходить під час 8 навчального семестру. Її тривалість складає 8 тижнів (табл. 1). Навчальними базами цієї практики є дитячі спортивні школи (ДСШ), дитячі юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні товариства, спортивні клуби, федерації з видів спорту інші спортивні організації м. Ужгорода та Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів професійні компетентності, необхідні для виконання посадових обов'язків тренера з виду спорту, спортивного інструктора.

Студенти **заочної форми навчання** проходять три види практик: педагогічна практика в школі; тренерська практика; практика за профілем майбутньої спеціальності (табл. 2).

**Таблиця 2. Види практик, семестри проходження і тривалість
(заочна форма навчання)**

Види практик	Семестр	Тижнів
Педагогічна практика в школі	6	1
Тренерська практика	7	1
Практика за профілем майбутньої спеціальності	10	2
Разом		4

Тривалість педагогічної практики в школі для студентів заочної форми навчання, що проходить під час 6 навчального семестру, складає 1 тиждень (табл. 2). Навчальними базами цієї практики є загальноосвітні навчальні заклади, гімназії та ліцеї, оздоровчі табори для школярів м. Ужгорода і Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів навички роботи вчителем фізичної культури в загальноосвітніх школах та інших освітніх закладах I та II рівнів акредитації.

Тривалість тренерської практики, що проходить під час 7 навчального семестру, для студентів заочної форми навчання складає 1 тиждень (табл. 2). Навчальними базами цієї практики є дитячі спортивні школи (ДСШ), дитячі юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні товариства, спортивні клуби, федерації з видів спорту інші спортивні організації м. Ужгорода та Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів навички роботи тренера з виду спорту, спортивного інструктора.

Практика за профілем майбутньої спеціальності для студентів заочної форми навчання проходить під час 10 навчального семестру. Її тривалість складає 2 тижні (табл. 2). Навчальними базами цієї практики є дитячі спортивні школи (ДСШ), дитячі юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні товариства, спортивні клуби, федерації з видів спорту інші спортивні організації м. Ужгорода та Закарпатської області. Головне завдання практики, сформувані у студентів професійні компетентності, необхідні для виконання посадових обов'язків тренера з виду спорту, спортивного інструктора.

Наскрізна і робочі програми практики затверджуються керівником вищого навчального закладу, або факультету. За умови, коли галузеві міністерства і відомства мають наскрізні (типові) програми практик за спеціальностями, в закладах вищої освіти такі програми не розробляються. Заклади вищої освіти можуть розробляти, окрім наскрізної і робочих програм практики, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів.

1. МЕТА, СПРЯМУВАННЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИК

Метою всіх практик студентів є оволодіння сучасними методами, формами організації та спортивною інфраструктурою в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завданнями практик є підготовка студентів до роботи за фахом:

- вчителя фізичної культури у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах – школах, гімназіях, коледжах, ліцеях тощо;
- інструктора фізкультурно-спортивної організації;
- тренера з обраного виду спорту;

Кожен вид студентської практики вирізняється своїми спрямуваннями та змістом. Проводяться вони на відповідних базах (табл. 3).

Так, педагогічна практика проводиться в загальноосвітніх навчальних закладах та спеціалізованих навчальних закладах. Її спрямування - підготовка до роботи вчителем фізичної культури у ЗОШ та спеціалізованих навчальних закладах – школах, гімназіях, коледжах, ліцеях. Змістом є ознайомлення з посадовими обов'язками вчителя фізичної культури; формування умінь та навичок планування процесу фізичного виховання учнів, методики проведення уроків фізичної культури.

Тренерська практика проводиться в дитячо-юнацьких спортивних школах (ДЮСШ); спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву (СДЮСШОР); школах вищої спортивної майстерності (ШВСМ); спортивних клубах; фітнес-центрах; центрах «Спорт для всіх», інших спортивних установах. Її спрямування - підготовка до роботи спортивним інструктором, тренером з виду спорту. Їх змістом є ознайомлення з роботою тренера з виду спорту, спортивного інструктора фітнес-центру, центру «Спорт для всіх»; члена федерації з виду спорту; формування умінь та навичок планування процесу спортивного тренування, методики його проведення, організації спортивних заходів.

Практика за профілем майбутньої спеціальності проводиться в дитячо-юнацьких спортивних школах (ДЮСШ); спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву (СДЮСШОР); школах вищої спортивної майстерності (ШВСМ); спортивних клубах; федераціях з видів спорту; фітнес-центрах; центрах «Спорт для всіх», інших спортивних установах.

Таблиця 3. Бази, види, спрямування і зміст студентських практик

Вид	База практики	Спрямування	Зміст
Педагогічна в школі	Навчальні заклади загальної освіти та спеціалізовані навчальні заклади	Підготовка до роботи вчителем фізичної культури у ЗОШ та спеціалізованих навчальних закладах	Ознайомлення з посадовими обов'язками вчителя фізичної культури; формування умінь та навичок планування процесу фізичного виховання учнів, методики проведення уроків фізичної культури
Тренерська	Дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ); Спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву (СДЮСШОР); Школа вищої спортивної майстерності (ШВСМ); Спортивні клуби; Федерації з видів спорту; Фітнес-центри; Центри «Спорт для всіх», ін.	Підготовка до роботи спортивним інструктором, тренером з виду спорту	Ознайомлення з роботою тренера з виду спорту, спортивного інструктора фітнес-центру, центру «Спорт для всіх»; члена федерації з виду спорту; формування умінь та навичок планування процесу спортивного тренування, методики його проведення, організації спортивних заходів.
За профілем майбутньої спеціальності	Спеціалізовані ЗОШ, Ліцеї, Дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ); Спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву (СДЮСШОР); Школа вищої спортивної майстерності (ШВСМ); Спортивні клуби; Федерації з видів спорту; Фітнес-центри; Центри «Спорт для всіх», ін.	Підготовка до виконання професійних обов'язків спортивного інструктора, тренера з виду спорту, організатора спортивних заходів, члена федерації з виду спорту	Ознайомлення з посадовими обов'язками тренера з виду спорту, спортивного інструктора фітнес-центру, центру «Спорт для всіх»; члена федерації з виду спорту; вдосконалення умінь та навичок планування процесу спортивного тренування, використання інноваційних технологій проведення тренувань з обраного виду спорту, самостійної підготовки та проведення спортивних заходів.

Спрямуванням практики за профілем майбутньої спеціальності є підготовка до виконання професійних обов'язків спортивного інструктора, тренера з виду спорту, організатора спортивних заходів, члена федерації з виду спорту.

Змістом є ознайомлення з посадовими обов'язками тренера з виду спорту, спортивного інструктора фітнес-центру, центру «Спорт для всіх»; члена федерації з виду спорту; вдосконалення умінь та навичок планування процесу спортивного тренування, використання інноваційних технологій проведення тренувань з обраного виду спорту, самостійної підготовки та проведення спортивних заходів.

2. ЗАГАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ І КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКОЮ

Обов'язки студентів

Відповідно до Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», уведеного в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року, студенти зобов'язані:

Перед початком проходження практики отримати загальний інструктаж (інструктивну нараду) від керівника практики і ознайомитися з порядком проходження практики та її змістом.

Особисто отримати від керівника практикою консультацію щодо мети, завдань, бази проходження майбутньої практики.

За необхідністю пройти медичний огляд та отримати медичну картку-допуск з дозволом роботи в дитячих дошкільних чи шкільних навчальних закладах, лікувально-профілактичних чи реабілітаційних закладах.

Оформити програму стажування та всі необхідні документи (щоденник проходження практики, план індивідуальних занять тощо).

Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівникові від бази про прибуття, отримати інструкції про обов'язки практиканта, особливості проходження практики в закладі, інформацію про заходи безпеки.

Під час проходження практики в повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики.

Регулярно та сумлінно вести записи в робочому щоденнику практики за встановленою формою.

Під час проходження практики дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни.

Після проходження практики підготувати встановлену нормативними актами звітну документацію та скласти залік відповідно до чинних програм і правил.

За попереднім узгодженням з керівниками від бази або за їх завданням студенти можуть брати участь у методичних семінарах, інструктивних та організаційних нарадах, що проводяться для співробітників закладів, на базі

яких вони проходять практику, а також проводити просвітницьку роботу з дітьми, учнями і їхніми батьками, студентами, клієнтами, пацієнтами.

У разі надання відповідного обґрунтування з дозволу кафедри та деканату студент може самостійно вибрати для себе місце проходження практики при наявності підписаної угоди керівником бази практики.

Студенти-практиканти готують таку документацію:

1. Копію розпорядження від відповідної кафедри ДВНЗ «УжНУ» на проходження практики;
2. Індивідуальний план роботи на період проходження практики.
3. Щоденник практики;
4. При проходженні педагогічної практики в школі студенти приймають участь в розробці робочих програм з фізичної культури для різних вікових категорій учнів, готують плани-конспекти уроків з фізичної культури;
5. Звіт про роботу за період практики;
6. Робочий зошит студента-практиканта (за вказівкою керівника практики);
7. Плани-конспекти занять (за вказівкою керівника практики);
8. Документи з проведення спортивних заходів для тренерської практики (положення про змагання чи спартакіаду, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведення підсумків змагань);

Обов'язки керівників практикою від ДВНЗ «УжНУ»

Для керівництва практиками ректором університету призначаються керівники практикою від ДВНЗ «УжНУ». Для цього видається спеціальний наказ по університету. Керівники практикою несуть відповідальність за організацію, проведення і підведення підсумків практики. В їх обов'язки входить:

1. Вивчити документацію, яка стосується порядку проведення практики: накази МОН України, ректора, рішення вчених і методичних рад, навчальну програму, рекомендації кафедри ін.
2. Перевірити чинність угод з базами практики та при необхідності поновити терміни їх дії.
3. Підготувати проект наказу ректора, узгодити його з завідувачем кафедри, деканом, відповідальною особою від ДВНЗ «УжНУ» та подати на затвердження ректору.

4. Вивчити наскрізну і робочу програми та скласти загальний план практики, відвідати бази проходження практики, узгодити питання з її проходженням з керівником школи чи спортивної установи, підготувати необхідні умови для практичної роботи студентів.

5. Разом з керівником школи (установи), де запланована практика, визначити керівників від бази практики, довести до їх відому програму практики та вимоги до практикантів, забезпечити керівників практикою від бази необхідними методичними матеріалами.

6. Перед початком практики провести зі студентами інструктивну нараду. Надати студентам персональні консультації щодо конкретизації мети, спрямування та завдань практики.

7. Ознайомитися з можливостями баз, де проходитиме практика, їх інфраструктурою та матеріальним оснащенням;

8. Провести інструктаж про порядок проходження практики, підготовки необхідної документації, ведення щоденника, організації самостійної роботи студентів та виконання ними індивідуальних завдань, дотримання правил безпеки.

9. Повідомити студентів про вимоги до звітності та оцінювання результатів з кожного виду практики.

10. Регулярно здійснювати контроль за ходом проходження практики студентами-практикантами.

11. Контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку школи (спортивної установи), складати табеля відвідування студентами бази практики.

12. Контролювати якість оформлення та ведення необхідної документації (щоденників практики тощо).

13. Під час проходження практики за профілем майбутньої спеціальності надавати консультаційну допомогу з самостійного проведення учбово-дослідницької роботи за темою, обраною студентом.

14. Прийняти залік з практики й виставити кожному практикантові диференційовану оцінку, яка є підставою для зарахування, чи не зарахування проходження практики.

15. Подати завідувачу кафедри та голові вченої ради факультету письмовий звіт про проведену практику із зауваженнями і пропозиціями щодо їхнього вдосконалення, надати вченій раді письмовий й усний звіт про результати практики для їх обговорення.

16. Виконати рекомендації вченої ради факультету щодо усунення недоліків та вдосконалення організаційних й методичних засад практики.

Обов'язки керівників практикою від кафедри педагогіки (для педагогічної практики):

На керівника практикою від кафедри педагогіки ДВНЗ «УжНУ» покладаються такі обов'язки:

- підготовка навчальної документації та методичних рекомендації з педагогічної практики;
- участь у проведенні інструктивної наради перед початком проходження практики;
- проведення загальних та індивідуальних консультацій;
- проведення контролю виконання завдань у процесі проходження практики (за вказівкою завідувача кафедри педагогіки);
- участь у роботі з підведення підсумків практики.

Обов'язки керівників від бази практики:

Окрім керівників практикою від ДВНЗ «УжНУ» (факультету здоров'я та фізичного виховання і кафедри педагогіки) безпосереднє керівництво практикою на місцях її проходження здійснюють керівники від бази практики.

Після прибуття студента на базу практики, відповідальною особою (директором школи, спортивної установи, іншими посадовими особами) призначаються керівники від бази практики. Ними можуть бути керівники підрозділів установи чи тренери фізкультурно-спортивних організацій, вчителі фізичної культури, основ здоров'я, голови федерацій з виду спорту інші особи.

На керівників від бази практики покладаються такі обов'язки:

1. Ознайомитися з метою, завданням та програмою практики.
2. У перший день проходження практики ознайомити студента-практиканта з графіком та особливостями роботи закладу (установи, відділення), з роботою служб і кабінетів, допоміжним персоналом, особливостями ведення документації; провести інструктаж з техніки безпеки.
3. Розподілити студентів-практикантів по робочим місцям, здійснювати щоденний контроль за їхньою роботою, дотриманням трудової дисципліни.
4. Після завершення практики затвердити щоденник студента-практиканта особистим підписом і печаткою установи з датами прибуття на практику і вибуття до вузу.

5. Надати студентові письмовий відгук, в якому відзначити рівень його теоретичної підготовленості, ступінь оволодіння практичними навичками, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, ділові та організаторські якості, активність та ініціативність у професійній діяльності, ставлення до роботи, дисциплінованість, професійну придатність.

Керівник практикою від бази може також надавати рекомендації щодо доцільності майбутнього працевлаштування студента-практиканта в даній установі.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Під час проходження практики студент повинен оволодіти вміннями та навичками:

1. Ефективно використовувати набуті в процесі навчання на факультеті здоров'я та фізичного виховання теоретичні знання;
2. Вивчати особистісні якості учнів, спортсменів, фізкультурників, клієнтів фізкультурно-спортивної установи (організації);
3. Здійснювати поточне і загальне планування навчально-виховного чи тренувального процесу;
4. Використовувати різноманітні форми й методи організації та проведення тренерської, інструкторської, виховної, навчально-пізнавальної, творчої, інших видів діяльності;
5. Аналізувати елементи своєї професійної діяльності, коригувати її в разі потреби, активно співпрацювати з колегами, тренерами, інструкторами, спортсменами, вчителями, учнями та їхніми батьками, вивчати досвід роботи спеціалістів;
6. Самостійно проводити наукові дослідження, готувати первинний матеріал, проводити його обробку методами математичної статистики для дипломної чи магістерської роботи (під час переддипломної практики).

У процесі підготовки і проходження всіх видів практик студенти зобов'язані використовувати всі набуті ними знання, вміння та навичками роботи для виконання в повному обсязі завдань того чи іншого виду практики.

Для виконання кожного конкретного завдання студенти повинні керуватися положеннями цієї Програми, робочими програмами практик, рекомендованими підручниками, документами та усними й письмовими

вказівками відповідальних керівників від університету і бази практики, а також правилами безпеки і доцільності прийнятих рішень.

Основні методи і прийоми практичної роботи студента передбачають виконання таких дій:

1. Аналіз літератури та конспектування основних положень (постанов уряду, наказів, інструкцій, планів і розпоряджень міністерства освіти і науки, молоді та спорту, керівників установ і закладів, де проводиться практика; підручників і методичних порадників; наукових та науково-популярних видань).

2. Ознайомлення за навчально-виховним процесом учнів, методикою планування та проведення уроків з фізичної культури; ознайомлення з процесом спортивних тренувань, організацією та проведенням спортивних заходів тощо.

3. Конспектування і вивчення змісту уроків, спортивних тренувань усних інструкцій, порад і вказівок керівників практикою.

4. Аналіз рішень нарад, зборів, інструктажів та іншої інформації, що стосуються організації навчально-виховного та тренувального процесу, з нотуванням основних положень отриманої інформації (за необхідністю).

5. Участь у диспутах, інтерв'юванні, бесідах, обговореннях з проблемних питань педагогічної роботи вчителів, особливостей роботи з учнями чи спортсменами.

6. Участь у розробці планових, облікових, звітних документів з фізичної культури, спорту, підготовка копій цих документів для доручення їх до звіту з практики.

7. Участь в організації та проведенні уроків фізичної культури, спортивних тренувань, змагань, оздоровчо-рекреаційних заходів, які проводяться на базі практики, з наступним письмовим аналізом помилок та можливих шляхів удосконалення використаних засобів та методів роботи.

8. Вивчення досвіду роботи фахівців із фізичної культури та спорту (форм, методів, засобів організаційної, навчальної та виховної роботи з учнями чи спортсменами). Письмове формулювання власних висновків та пропозицій з цих питань.

9. Організація та самостійне проведення науково-дослідницької роботи за попередньо узгодженим з керівниками практик планом.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Характерна форма звітності за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри.

Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри або деканом факультету. До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри та факультету. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри.

Комісія приймає залік у студентів в останні дні проходження практики або протягом перших десяти днів семестру, який починається після літньої практики. Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план або залікову книжку студента за підписами всіх членів комісії. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії.

Студенти, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін - відраховуються з університету.

В кінці кожного навчального року факультетські керівники практики подають керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. За ті практики, де на факультетське керівництво години не передбачені, узагальнений звіт подають завідувачі кафедр. Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та Вченої ради університету.

4. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

Джерела фінансування практики студентів університету визначаються формою замовлення на спеціалістів: державні або регіональні, кошти підприємств, організацій, установ усіх форм власності, закордонних замовників або кошти фізичних та юридичних осіб.

Суб'єкти-замовники спеціалістів перераховують університету кошти на практику студентів у терміни і в обсягах, передбачених відповідними статтями договорів чи контрактів на підготовку спеціалістів (з урахуванням інфляційних процесів).

Витрати на практику студентів університету входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку спеціалістів. Розмір витрат на практику студентів визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляє університет і погоджує з базами практики, із розрахунку вартості проходження практики одного студента за тиждень.

Основними статтями калькуляції витрат на практику можуть бути:

- оплата праці безпосереднього керівника практики;
- оплата відряджень, пов'язаних з вирішенням питань організації практики та її проведенням.
- витрати на розмножувальні роботи, придбання матеріалів і канцприладдя, експлуатацію обладнання та інше;
- оплата екскурсій та інших одноразових загальних заходів, які можуть проводитися спеціалістами баз практики, та інше.

Форма оплати праці спеціалістів баз практики вказується в договорі і може проводитись через фінансові органи баз практики або безпосередньо університетом за трудовою угодою.

Оплата праці керівника практики від навчально-виховного закладу (школи, гімназії та ін.) за керівництво педагогічною практикою студентів здійснюється за рахунок коштів університету, передбачених в кошторисах на практику за нормативами погодинної оплати на основі відомості на оплату.

Оплата лекцій, практичних, лабораторних і семінарських занять, консультацій і екскурсій (загальною тривалістю не більше шести годин на тиждень на групу студентів), які проводяться на базах практики кваліфікованими спеціалістами структурних підрозділів цих баз (які не керують практикою студентів), здійснюється за фактично виконані години за нормами погодинної оплати згідно з чинним законодавством України за рахунок коштів університету.

Під час практики у період роботи на вакантних посадах з виплатою заробітної плати за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Студентам останніх курсів університету, які навчаються без відриву від виробництва і відповідно з рішенням кафедри направляються для проходження практики, керівники підприємств, організацій і установ усіх форм власності надають додаткову місячну відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідки університету про терміни практики.

Усім студентам денної форми навчання на період практики, що проводиться за межами місця знаходження університету, сплачуються добові за рахунок витрат на практичну підготовку у розмірах, встановлених чинним законодавством. При цьому враховується час перебування в дорозі до бази практики і назад.

Університет може утримувати зі студентів добові за пропущені з неповажних причин дні практики, зазначені у таблиці відвідування баз практики

Проїзд студентів університету залізничним, водним і автомобільним транспортом до місця знаходження баз практики і назад сплачується за рахунок витрат на практику. Проїзд до баз практики і назад міським і приміським (до 50 км) транспортом сплачується студентами за свій рахунок.

Проживання студентів-практикантів у гуртожитках навчальних закладів інших міст (за договорами між навчальними закладами про взаємообмін місцями у гуртожитках) сплачується студентами за свій рахунок за нормами, встановленими для цих гуртожитків. Проживання студентів-практикантів у гуртожитках інших установ сплачується на умовах, передбачених у договорах про проведення практики.

Оплата відрядження керівника практики від кафедри здійснюється університетом згідно з чинним законодавством.

5. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ШКОЛІ

Педагогічна практика в школі (навчальна) - перший етап в практичній підготовці бакалаврів фізичної культури та спорту. Вона проходить в навчальних закладах загальної освіти та спеціалізованих навчальних закладах. На цьому етапі підготовки практика сприяє закріпленню знань, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних дисциплін: вступ до спеціальності; історії фізичної культури і спорту; теорії і методики фізичного виховання; педагогіки фізичного виховання і спорту; фізичного виховання в спеціальних медичних групах; фізичної культура в школі; рухливих ігор, ін.

Педагогічна практика в школі спрямована загалом на ознайомлення та підготовку до роботи вчителем фізичної культури у ЗОШ та спеціалізованих навчальних закладах. Вона сприяє інтеграції знань, отриманих студентами під час теоретичного навчання. Практична діяльність в системі шкільного навчального процесу спонукає студентів-практикантів шукати свої індивідуальні способи вдосконалення змісту, методів і форм занять руховою активністю з учнями молодших, середніх та старших класів.

Базами проходження педагогічної практики є загальноосвітні навчальні заклади: школи, гімназії, ліцеї, інтернати, коледжі; спеціалізовані школи; літні шкільні табори.

В процесі педагогічної практики в школі у студентів формуються наступні загальні компетентності:

- знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку;
- здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;
- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу.

Педагогічна практика в школі формує такі професійні компетентності:

– володіти глибокими знаннями фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі під дією фізичних навантажень, та здатність до використання закономірностей фізичного розвитку і вдосконалення для вирішення завдань фізичного виховання;

– здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя;

– вміння здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять;

– здатність організовувати позакласну і позашкільну роботу з дітьми та шкільною молоддю;

– володіти основами знань з використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміння здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі, знати базову спортивну термінологію на вітчизняній та іноземній мові.

Ці компетентності вважаються базовими. Вони покладені в основу виконання професійних обов'язків вчителя фізичної культури.

5.1. Мета та завдання педагогічної практики в школі

Головна мета педагогічної практики полягає у підготовці студентів до самостійного і творчого виконання основних професійно-педагогічних функцій вчителя фізичної культури та педагога-вихователя в реальних умовах навчально-виховного процесу.

Головна мета досягається освоєнням професійних і психологічних якостей особистості майбутнього спеціаліста з фізичного виховання відповідно до сучасних вимог щодо працівників сфери педагогічної діяльності; формуванням стійкого інтересу у студентів до обраної професії.

Основні завдання педагогічної практики в школі є такими:

1. Ознайомлення з системою організації навчально-виховної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі, загалом, фізичного виховання школярів, зокрема.

2. Ознайомлення з роботою та обов'язками вчителя фізичної культури у загальноосвітній навчальній школі (ЗОШ), загальними й спеціальними правилами безпеки праці вчителів фізичної культури.

3. Ознайомлення з програмою викладання навчального предмету "фізична культура" у ЗОШ.

4. Вдосконалення навичок проведення загального педагогічного аналізу шкільного уроку, встановлення контактів з учнями, заняття емоційної напруженості засобами фізичного виховання.

5. Підготовка та проведення уроків фізичної культури, відвідування та аналіз уроків, які проводяться досвідченими вчителями; вивчення закономірностей педагогічного впливу.

6. Поглиблення та закріплення теоретичних знань з педагогічних і психологічних дисциплін, отриманих у процесі навчання у ВНЗ, вдосконалення їхнього практичного застосування в роботі вчителя фізичної культури.

7. Отримання навичок розробки документів та методичних матеріалів (плану роботи класного керівника, виховної роботи, методика проведення фізкультурно-спортивних, туристичних заходів тощо).

Поставлені завдання досягаються такими діями:

1) ознайомленням студентів зі структурою та змістом роботи вчителя фізичної культури навчального закладу середньої освіти;

2) створенням цілісного уявлення про зміст і характер педагогічної діяльності вчителя фізичної культури (організаційної, виховної, навчально-спортивної, науково-дослідницької, адміністративно-господарчої);

3) формуванням первинних навичок організації, планування та проведення навчального процесу з фізичної культури в школі, а також контролю за його ефективністю;

4) освоєнням передових методів організації і планування освітньо-виховного процесу з фізичної культури.

В процесі педагогічної практики в школі студенти отримують з предметної області такі знання:

- Фізичне виховання в школі як педагогічний процес;
- Мета, завдання, засоби та методи фізичного виховання в школі;
- Основи навчання фізичною культурою в школі;
- Методика побудови уроків фізичної культури в школі;
- Формування знань, умінь та навичок, необхідних для найбільш ефективного вирішення педагогічних завдань фізичної культури школярів;
- Використання оздоровчого впливу фізичних вправ на стан здоров'я учнів при різних формах організації навчального процесу.

За умови успішного проходження практики в школі студенти повинні знати:

- Мету, завдання, зміст, засоби, методи та організаційні форми фізичного виховання в школі;
- Систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відбивають сучасний стан фізичного виховання в школі, створюють фундамент для подальшого вдосконалення педагогічної майстерності майбутнього фахівця.

За умови успішного проходження практики в школі студенти повинні вміти:

- Організовувати та проводити уроки з фізичної культури в школі;
- Планувати тренувальні заняття в школі з обраних видів спорту;
- Оцінювати фізичний розвиток та функціональний стан школярів;
- Проводити виховну роботу, застосовувати на практиці набуті знання, самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Обґрунтування вибору засобів та методів практичної підготовки студентів для педагогічної практики здійснюється з урахуванням отриманих ними знань з навчальних дисциплін: теорії і методики фізичного виховання; педагогіки фізичного виховання і спорту; фізичного виховання в спеціальних медичних групах; фізичної культури в школі; рухливих ігор, ін.

5.2. Зміст педагогічної практики в школі

У перші дні практики студенти знайомляться з керівними документами, організацією фізичного виховання та спортивної роботи шкільного навчального закладу, документацією та методикою проведення уроків з предмету "фізична культура", програмою, підручниками і навчальними посібниками, специфікою фізичного виховання молодших, середніх та старших школярів залежно від особливостей вікових періодів.

Проводиться огляд спортивних приміщень і майданчиків, інших об'єктів, призначених для проведення уроків фізичної культури; спортивного інвентарю й обладнання.

Здійснюється педагогічне спостереження за уроками фізичної культури, а також фізкультурно-спортивними і спортивно-розважальними заходами, що організуються в даному навчальному закладі.

Здійснюється навчання з складання річних планів-графіків проходження програмного матеріалу, поурочних робочих планів на період навчання.

Проводиться підготовка планів-конспектів уроків, факультативних занять, підбираються методичні і дидактичні матеріали, а також необхідний спортивний інвентар.

Згодом під наглядом керівника від бази проводяться уроки фізичної культури, організовуються секційна робота та спортивні змагання. Також приймається участь в організації фізкультурно-спортивних і спортивно-розважальних заходах.

Перед проведенням уроків звертається увага на вдосконалення особистої теоретичної, фізичної та технічної підготовленості, поповнюють запас власної спортивної термінології. Вивчається вміння визначати спрямування уроку, яке може бути учбовим, тренувальним, контрольним, комбінованим або загального, професійно-прикладного чи спортивного спрямування.

За завданням керівника складаються плани-конспекти для кожного уроку. Розробляються структура і зміст уроку з урахуванням його варіативної частини. Враховуються закономірності побудови різних частин уроку. Визначаються організаційні аспекти проведення занять фізичними вправами, різні способи активізації діяльності учнів. Після проведення кожного уроку здійснюються його загальний аналіз та оцінка.

У процесі проходження практики приймається участь у позаурочній роботі. Серед позаурочних форм фізичного виховання організуються ранкова гімнастика, фізкульт-хвилинки, а також дні здоров'я, прогулянки, екскурсії, туристичні походи, змагання, спортивні розваги і свята.

Проходить збір первинної документації: копії плану навчально-виховної роботи, навчальної програми з фізичного виховання, плану-календаря спортивних заходів, планів-конспектів уроків фізичного виховання, положення та наказів на проведення змагань, відомостей з оцінками, протоколів з результатами змагань ін.

Орієнтовна тематика індивідуальних робіт студента

1. Поділ учнів середніх та старших класів загальноосвітніх навчальних закладів на основну, підготовчу та спеціальну медичні групи.
2. Особливості вихованої роботи з дітьми молодшого, середнього та старшого шкільного віку.
3. Зміст і структура шкільного уроку фізичної культури; моторна щільність фізичного навантаження та способи її регулювання.

4. Контроль й облік успішності на уроках фізичної культури у загальноосвітніх навчальних закладах.

5. Шляхи вдосконалення форм і методів фізичного виховання дітей шкільного віку.

Змістом педагогічної практики в школі є такі види роботи: організаційна; навчальна; методична; виховна; профорієнтаційна; наукова; адміністративно-господарська та фінансова.

1. Організаційна робота.

1.1. Проведення бесіди з директором школи, завучем, вчителями фізичної культури;

1.2. Ознайомлення з інфраструктурою школи, спортивною базою, технічним станом спортивних приладів, правилами безпеки.

1.3. Участь в організації спортивних заходів школи.

1.4. Участь у підготовці та реалізації плану виховної роботи з школярами.

2. Навчальна робота.

2.1. Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію навчального процесу з фізичного виховання в загальноосвітній школі.

2.2. Вивчення методології викладання предмету «фізична культура».

2.3. Складання планів-конспектів уроків фізичної культури (за завданням керівника від бази практики).

2.4. Спостереження та аналіз відкритих уроків фізичної культури, які проводитимуться досвідченими вчителями.

2.5. Проведення педагогічного аналізу 4 уроків фізичної культури.

2.6. Проведення хронометражу динаміки фізичного навантаження та побудова пульсової кривої 4-х уроків з фізичної культури.

2.7. Участь у проведенні уроку з фізичної культури в ролі помічника вчителя.

2.8. Самостійне проведення не менше 3 уроків з фізичної культури (за завданням керівника від бази практики).

2.9. Участь у проведенні оцінювання виконання нормативних фізичних вправ.

3. Виховна робота.

3.1. Участь в організації та проведенні фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики.

3.2. Участь у виконанні плану виховної роботи школи (за завданням керівника від бази практики).

3.3. Участь в організації та проведення спортивних заходів з виду спорту, передбачених планом виховної роботи школи.

4. Профорієнтаційна робота.

4.1. Виявлення учнів випускних класів, що проявляють інтерес до занять спортом, за допомогою опитування чи анкетування.

4.2. Проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про підходи до вибору майбутньої професії та можливість навчання на факультеті здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ».

4.3. Підготовка команди з учнів, випускників загальноосвітньої школи, для участі в змаганнях «Абітурієнт – УжНУ» (за окремим завданням керівника практики).

4.4. Підготовка та розповсюдження наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивних досягненнях студентів факультету та університету.

5. Методична робота.

5.1. Вивчення методичної літератури з організації, проведення та контролю фізичної культури в загальноосвітній школі.

5.2. Вивчення нормативних документів з питань організації, проведення та управління навчально-виховним процесом з фізичної культури в загальноосвітній школі.

5.3. Присутність на педагогічній раді школи (за дозволом керівника практики та директора школи)

5.4. Ознайомлення з плановою та звітною документацією в загальноосвітній школі.

6. Наукова робота.

6.1. Участь у проведенні наукових досліджень за програмою практики.

6.2 Узагальнення та аналіз даних з тестування нормативних фізичних вправ.

6.3. Виконання наукової роботи за темою, визначеною кафедрою.

7. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність.

7.1. Ознайомлення з системою фінансування заходів з вдосконалення шкільної спортивної бази та проведення спортивних змагань.

7.2. Участь у підготовці актів перевірки технічного стану спортивних приладів та обладнання.

7.3. Ознайомлення з порядком придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.

7.4. Ознайомлення з методикою складання угод на оренду спортивних баз поза межами школи.

За час проходження педагогічної практики студенти-практиканти зобов'язані виконати всі розділи програми у відповідності з індивідуальним планом практики. Розрахунок годин за розділами програми корегується з врахуванням особистого досвіду студента, набутих ним під час навчання у вузі навичок, умінь та знань.

У навчальному процесі студенти орієнтуються на план роботи вчителів від бази практики. Водночас кожний практикант зобов'язаний проявити особисту ініціативу і творчість, уникати шаблонів і формалізму в проведенні уроків фізичної культури та інших фізкультурно-спортивних заходів. З цією метою практикант зобов'язаний:

1. Проводити уроки фізичної культури з дітьми різних вікових категорій;
2. Планувати проведення занять руховою активністю як в приміщенні, так і на відкритих майданчиках;
3. Урізноманітнювати зміст занять руховою активністю та методику їх проведення;
4. Застосовувати різноманітні технології організації процесу фізичного виховання учнів;
5. Використовувати різні методи фізичного виховання: змагальний, груповий, індивідуальний та інші;
6. Приймати участь в агітаційній та роз'яснювальній роботі, в оформленні наочних засобів інформації, їх розповсюдження в межах школи (за узгодженням з керівником практики від бази)

7. Впроваджувати в процес тренування передові наукові та науково-інформаційні технології.

5.3. Керівництво педагогічною практикою в школі

Безпосередню відповідальність за організацію педагогічної практики та контроль за її проведенням покладається на керівника педагогічної практики від університету. Керівник практики від університету призначається наказом ректора з числа науково-педагогічних працівників факультету здоров'я та фізичного виховання.

Керівник педагогічної практики від університету контролює готовність бази практики до початку її проведення. Керівник практики готує проект наказу ректора з проходження практики, письмові направлення на бази практик, щоденники практик для студентів. Перед початком практики проводить необхідні організаційні заходи: інструктаж студентів про порядок проведення практики; надає студентам-практикантам необхідну документацію тощо. По закінченню практики керівник проводить диференційований залік, де приймає та оцінює звіти студентів про проходження практики.

До керівництва педагогічною практикою студентів також залучаються досвідчені вчителі від бази практики. Вчитель фізичної культури - керівник від бази практики сприяє належному виконанню кожним студентом його індивідуального плану роботи. Керівник від бази створює студентам необхідні умови роботи. Він також відповідальний за проведення інструктажів щодо охорони праці та техніки безпеки. На керівників від бази покладені обов'язки контролю за проведенням студентами уроків фізичної культури та занять руховою активністю з учнями, дотриманням правил внутрішнього розпорядку. Свої зауваження та рекомендації керівники від бази практики заносять в журнал обліку проходження педагогічної практики.

5.4. Обов'язки студентів-практикантів

Під час педагогічної практики в школі на студентів-практикантів покладаються такі обов'язки:

1. До початку практики бути присутнім на консультації, засвоїти мету та завдання практики; отримати інформацію про базу, де проходитиме практика; підготувати програму стажування та всі необхідні документи;

2. За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у загальноосвітній школі;
3. Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику практикою від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в загальноосвітній школі, яка є базою практики, ознайомитися з заходами безпеки;
4. В повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
5. Вести записи у робочому щоденнику практики за встановленою формою;
6. Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни;
7. Нести повну відповідальність за якість своєї роботи та здоров'я учнів під час уроків чи спортивних змагань;
8. Своєчасно скласти звіт та диференційований залік з практики.

У разі надання відповідного обґрунтування і дозволу кафедри, деканату та при наявності підписаного договору з базою практики студент може самостійно вибрати для себе місце проходження педагогічної практики при.

Для попередження неправомірних дій та нещасних випадків всю практичну роботу з учнями студенти-практиканти проводять тільки під наглядом керівників від бази та з їх згоди.

Студенти-практиканти готують такі документи:

1. Індивідуальний план роботи на період проходження практики.
2. Звіт про роботу за період проходження практики;
3. Щоденник практики;
4. Плани-конспекти навчально-тренувальних занять;
5. Копії документів проведення уроків фізичної культури (плани-конспекти уроків) та спортивних заходів (положення про змагання, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведенням підсумків змагань);
6. Інші документи (за необхідністю).

5.5. Обов'язки керівника педагогічної практики в школі від університету

Керівник педагогічної практики від університету зобов'язаний:

1. Підготувати робочу програму практики, критерії оцінювання практики, проект наказу про практику (для денної форми навчання) та проект розпорядження по факультету (для заочної форми навчання), індивідуальні направлення на відповідні бази практик для студентів, щоденники практики для кожного студента;
2. Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати, умови необхідні для початку практичної роботи студентів;
3. Забезпечити проведення необхідних організаційних заходів перед початком практики: провести інструктаж про порядок проходження практики, заходів безпеки, критеріями оцінювання;
4. Забезпечити студентів необхідними документами: направленнями на практику, програмою практики, щоденниками, методичними рекомендаціями ін.;
5. Ознайомити практикантів з порядком звітності щодо виконань завдань практики;
6. У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити її високу якість проходження, згідно з програмою;
7. Проводити контроль умов праці студентів та дотримання ними правил техніки безпеки та охорони праці;
8. Проводити контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та графіків роботи бази практики.
9. У складі комісії, визначеної завідувачем кафедри, та у встановлений розкладом час, забезпечити складання заліку з практики;
10. По завершенню практики подати завідувачу кафедри письмовий звіт про її проведення з особистими зауваженнями та пропозиціями щодо її вдосконалення.

5.6. Обов'язки керівника педагогічної практики в школі від бази

Керівник педагогічної практики від бази зобов'язаний:

1. Ознайомити студентів-практикантів з працівниками спортивної установи, інфраструктурою та змістом роботи бази практики;
2. Забезпечити умови для виконання програми практики, в першу чергу, надати доступ студентів до роботи з нормативними та методичними документами;

3. Ознайомити студентів з особливостями проведення уроків з фізичної культури та спортивних заходів;
4. Залучати студентів до проведення уроків з фізичної культури та спортивних змагань;
5. Ознайомити практикантів з діяльністю педагогічної ради школи, батьківського комітету, сприяти встановленню ділових стосунків з працівниками бази практики;
6. Залучати практикантів до участі у проведенні відкритих уроків з фізичної культури;
7. Консультувати студентів з усіх питань, що виникають в процесі проходження практики;
8. Надавати письмові характеристики професійним здібностям студентів та оцінку якості виконання ними програми практики.

Головним завданням керівника від бази є створення сприятливих умов для ефективного виконання студентами програми практики, забезпечення організаційно-методичної допомоги.

Керівник від бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із керівником практики від університету.

5.7. Форми та методи контролю педагогічної практики в школі

Керівники практики при оцінюванні студентів враховують рівень професійних умінь і навичок за такими критеріями:

- повнотою виконання програми педагогічної практики;
- ефективністю методів і прийомів, які використовував студент для досягнення мети та вирішення завдань практики;
- способами вирішення труднощів, що виникали у процесі проходження практики;
- характером відгуків вчителів фізичної культури школи про роботу практиканта та його моральні якості;
- вмінням практикантом приймати нестандартні та самостійні рішення;
- випадками порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється керівником практики від університету та керівником від бази практики. Для цього керівники практики проводять оперативний, поточний та підсумковий контроль.

Оперативний контроль проводиться безперервно протягом всієї практики; оперативний контроль передбачає збір інформації про виконання студентом кожного конкретного завдання, передбаченого планом проходження практики, дотримання вимог трудової та навчальної дисципліни, правил безпеки. Результати оперативного контролю повинні своєчасно доводитися до відому студентів. Важлива інформація може фіксуватися керівником у письмовій формі. Загалом, метою оперативного контролю є оперативне реагування на можливі відхилення практиканта від програми та надання допомоги у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль проводиться наприкінці виконання того чи іншого розділу програми практики, для прикладу, проведення окремого уроку з фізичної культури або спортивного змагання, ін. Мета поточного контролю – оцінити якість виконаної роботи та допомогти практикантам провести об'єктивний аналіз її результатів, акцентувавши увагу на позитивних результатах та допущених помилках. З висновками поточного контролю та оцінкою роботи керівники практики повинні одразу ознайомити практикантів.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню педагогічної практики з метою оцінки ефективності виконання програми. Оцінювання ефективності виконання програми практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з педагогічної практики проводяться комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої входять 3 особи. Обов'язковими членами комісії є керівник практики від університету та завідувач кафедри. Під час проведення заліку студент у присутності всієї навчальної групи доповідає про виконану роботу та відповідає на питання членів комісії. При оцінюванні результатів проходження педагогічної практики враховується відгук керівника від бази, оцінює усний звіт студента про виконану під час практики роботу та перевіряється якість підготовки документів, передбачених планом практики.

До диференційованого заліку з практики допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

- надали щоденник практики;
- надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);
- надали для перевірки конспекти проведених під час проходження практики тренувань та письмового матеріалу про виконання завдань практики (копії, класних журналів, протоколів спортивних змагань,

відомостей проведених тестувань, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, тощо);

– не отримали серйозних зауважень про порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Результати складання диференційованого заліку оцінюються у відповідності до вимог «Положення про порядок та методу проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р. Оцінювання проводиться в трьох шкалах оцінок: рейтинговій, ECTS та національній (Таблиця 5.7.1.)

Таблиця 5.7.1.

Шкали оцінювання: рейтингова, ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Відповідно до зазначеного Положення, диференційованим заліком вважається форма підсумкового (семестрового) контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни, де не передбачено складання екзамену. Диференційованим заліком оцінюються результати захисту виробничої тренерської практики. Залік з виробничої тренерської практики виставляється з урахуванням виконаної студентом роботи та на підставі звіту. Оцінка з диференційованого заліку виставляється на підставі результатів захисту студентом звіту перед спеціальною комісією, визначеною кафедрою, за участю керівників практики. В комісії повинно бути не менше трьох осіб.

Оцінки за залік з педагогічної практики заносяться до екзаменаційних відомостей і залікових книжок студентів.

Студенти, які не з'явилися на залік з практики, за рішенням декана складають його у визначений графіком час. Студентам, які одержали з практики оцінку «незадовільно», може призначатися повторно проходження практики або повторний залік у термін, визначений деканом факультету.

Повторний залік з практики складається з дозволу декана факультету в присутності комісії з трьох осіб, до складу якої обов'язково входять керівник практики від університету і завідувач кафедри.

5.8. Перелік звітних документів для заліку з педагогічної практики в школі

1. Щоденник практики.

Щоденник практики є звітним документом, має визначені кафедрою структуру і зміст. У щоденнику студент-практикант у довільній формі занотовує виконану ним роботу. Щоденник ведеться кожним студентом особисто.

2. Відгук керівника від бази практики.

У відгуку керівник від бази практики дає стислу характеристику та оцінку роботи студента з висновками і пропозиціями.

3. Копії первинних письмових матеріалів.

Студенти представляють копії первинних письмових матеріалів (керівних, організаційних та облікових документів) – розгорнутий план-конспект залікового уроку з фізичної культури і плани-конспекти проведених уроків з фізичної культури, план конспект виховного заходу (конспект бесіди, сценарій або положення про проведення змагань), протоколи, відомості, інші копії документів, передбачених програмою практики.

4. Документи проведення спортивних заходів під час педагогічної практики.

Студенти готують такі копії документів: Положення про проведення змагань з виду спорту; Наказ на проведення спортивних змагань; протоколи змагань; Наказ з підведення підсумків змагань; заявка на участь команди у змаганнях; графік проведення змагань.

5. Звіт про педагогічну практику та його презентація.

У звіті на титульному аркуші вказується назва ВНЗ, факультету, кафедри, вид практики, прізвище, ім'я по батькові студента, який проходив практику; посади, наукові ступені і вчені звання керівників практикою від ВНЗ та бази.

В основній частині, яка складається з трьох розділів, вказуються: основні

відомості про роботу практиканта; результати практики; результати власних досліджень.

У розділі «Основні відомості про роботу практиканта»: зазначаються мета і завдання практики, план і терміни її проходження, методи роботи студента практиканта.

У розділі «Результати практики»: вказуються кількісні показники участі у навчальному процесі: кількість опрацьованої наукової літератури, керівних документів, посібників; докладний зміст діяльності студента під час проходження практики, з вказівками на зміст конкретних завдань, проведених заходів, а також на долю участі студента в їх проведенні, на повноту виконання індивідуального плану практику.

У розділі «Результати власних досліджень»: подаються результати досліджень, висновки та рекомендації щодо підсумків дослідницької роботи, а також практичні рекомендації щодо використання результатів досліджень у практичній роботі.

5.9. Критерії оцінювання студентів-практикантів

В таблиці 5.9.1. представлені складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю з захисту педагогічної практики. До складових рейтингового оцінювання залікового модульного контролю належать: оцінка за щоденник практики; відгук керівника від бази практики; оцінка первинних письмових матеріалів; оцінка документів проведених уроків фізичної культури, спортивних та виховних заходів під час виробничої тренерської практики; оцінка за презентацію звіту.

Таблиця 5.9.1.

Складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю

Показники	Бали
1. Оцінка за щоденник практики	0-20
2. Відгук керівника від бази практики	0-20
3. Оцінка первинних письмових матеріалів	0-20
4. Оцінка документів, що підтверджують проведення уроків фізичної культури та спортивних заходів під час практики	0-20
5. Оцінка за презентацію звіту	0-20
Підсумкова залікова рейтингова оцінка	0-100

Критерії оцінювання якості оформлення щоденника з педагогічної практики в школі

18-20 балів - щоденник з педагогічної практики оформлений у відповідності до всіх вимог, його зміст повністю відображає результати виконання завдань практики;

15-17 балів - щоденник з педагогічної практики оформлений у відповідності до вимог, його зміст достатньо повно відображає результати виконання основних завдань практики;

12-14 балів - щоденник з педагогічної практики оформлений у відповідності до вимог, але його зміст не достатньо відображає результати виконання основних завдань практики;

0-11 балів - щоденник з педагогічної практики наближено відображає результати виконання основних завдань практики, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання відгуку керівника від бази практики

18-20 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить позитивну характеристику роботи студента та високу оцінку його професійним якостям;

15-17 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента та задовільну оцінку його професійним якостям;

12-14 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента з зазначенням окремих недоліків та посередню оцінку його професійним якостям;

0-11 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить негативну характеристику студента з зазначенням недоліків в його роботі та незадовільну оцінку його професійним якостям.

Критерії оцінювання первинних письмових матеріалів

18-20 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства;

15-17 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства, але містять деякі неточності;

12-14 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені не у відповідності до вимог стандартів державного діловодства та містять деякі неточності;

0-11 балів - представлено не всі копії первинних письмових матеріалів; документи оформлені з значними відхиленнями від вимог стандартів державного діловодства; або відповідних документів не було представлено.

Критерії оцінювання документів проведених уроків фізичної культури та спортивних заходів під час практики

18-20 балів - представлено копії документів проведених уроків фізичної культури та спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань;

15-17 балів - представлено копії документів проведених уроків фізичної культури та спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань але деякі з них містять неточності;

12-14 балів - представлено копії документів проведених уроків фізичної культури та спортивних заходів в повному об'ємі; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань;

0-11 балів - представлено не всі копії документів проведених уроків фізичної культури та спортивних заходів; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання презентації звіту з педагогічної практики представлені в таблиці 5.9.2.

Критерії оцінювання презентації звіту з педагогічної практики

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (18-20 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив всебічні, глибокі теоретичні та методологічні знання побудови навчально-тренувального процесу та вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності вчителя фізичної культури. Виявив методичні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Добре (15-17 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив достатньо глибокі знання побудови навчального процесу, вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності вчителя фізичної культури. Виявив достатні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Задовільно (12-14 балів)	Студент не впевнено доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив не достатньо глибокі знання з основ побудови навчального процесу та задовільну здатність вирішувати типові завдання професійної діяльності вчителя фізичної культури.
Незадовільно (0-11 балів)	Студент не виконав програму педагогічної практики.

5.10. Методика оцінювання роботи студентів в період педагогічної практики в школі**Методика оцінювання планів-конспектів уроків фізичної культури:**

5 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку, враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку та оптимальний об'єм фізичного навантаження;
- 3) вказав адекватні методи фізичного виховання учнів;
- 4) передбачив місця виконання фізичних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання для окремого уроку;
- 5) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 6) описав детально зміст уроку.
- 7) передбачив нестандартні педагогічні ситуації, які можуть виникати під час проведення уроку, можливі ускладнення та шляхи їх вирішення;

8) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

4 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку, враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку;
- 3) вказав методи фізичного виховання учнів;
- 4) передбачив місце виконання фізичних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання;
- 5) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 6) описав достатньо детально зміст уроку.
- 7) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

3 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку;
- 3) вказав методи фізичного виховання учнів;
- 4) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 5) описав не достатньо детально зміст уроку.
- 6) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

2 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

- 1) не записав завдання уроку в повному об'ємі;
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку;
- 3) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 4) описав не достатньо зміст уроку.
- 5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

1 бал виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

- 1) не записав завдання уроку;
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку;
- 3) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку, але припустився помилок;
- 4) описав не достатньо зміст уроку.

5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

0 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він не підготував плану-конспекту уроку фізичної культури.

Методика оцінювання проведення студентом-практикантом навчально-тренувального заняття:

5 балів виставляється студенту, якщо урок або його частини проведено на високому організаційно-методичному рівні; на уроці обґрунтовано висувались і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались новітні методи навчання та прийоми мотивації учнів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки уроку;

4 бали - виставляється студенту, якщо урок або його частини проведено на достатньо високому організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувались і достатньо ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались сучасні методи навчання та прийоми мотивації учнів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки уроку;

3 бали - виставляється студенту, якщо урок або його частини проведено на достатньому організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувались і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались різноманітні методи навчання та прийоми мотивації учнів; підтримувалась на задовільному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на задовільному рівні підсумки уроку;

2 бали - виставляється студенту, якщо урок або його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувались і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання не в повному об'ємі; застосовувались неадекватні методи навчання; навчальна дисципліна підтримувалась на недостатньо належному рівні; проведено на задовільному рівні підсумки уроку;

1 бал - виставляється студенту, якщо урок або його частини проведено на недостатньому організаційно-методичному рівні;

0 балів - виставляється студенту, якщо урок або його частини не було проведено.

5.11. Взірці документів для заліку з захисту педагогічної практики в школі

Документ 1.

ХАРАКТЕРИСТИКА

на практиканта _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

Студента ___-го курсу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ»

який проходив педагогічну практику на базі _____

в період з _____ до _____ 201__ року

Загальні дані про студента-практиканта, його теоретичну, методичну та практичну підготовку:

- мотивація студента-практиканта до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі;

- наявність знань, умінь і навичок при складанні навчальної документації, планування всіх форм роботи, звітних документів;

- педагогічні навички в проведенні уроків фізичної культури, вміння організувати самостійну роботу;

- вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості вікові та індивідуальні особливості;

- організаційні здібності, вміння підготувати і провести спортивні заходи, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу;

- схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання ІТ- технологій;

- вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку шкільної системи фізичного виховання;

- вміння студента-практиканта критично оцінити проведену роботу, врахувати і виправити допущені помилки;

- інші особисті якості та властивості, проявлені в період практики, які характеризують його професійну підготовку і майбутню педагогічну діяльність.

Студент (ка) _____ обсяг програми педагогічної практики виконав (ла) повністю і вчасно. По завершенню навчання здатен(на) обіймати посаду вчителя фізичної культури.

Оцінка за тренерську практику: _____.

Підписи:

Керівник

(печатка)

_____

(підпис)

(_____)

(прізвище, ініціали)

Тренер-керівник бази практики

_____

(підпис)

(_____)

(прізвище, ініціали)

**План-конспект
уроку фізичної культури № __**

Тема: _____

Мета: _____

Контингент учнів (клас) _____

Дата проведення «__» _____ 201_ р.

Місце проведення: _____

Завдання : 1. _____

2. _____

3. _____

Інвентар та обладнання : _____

Оцінка за конспект: _____

Оцінка за проведення: _____

№	Зміст	Дозування	Організаційно методичні вказівки
I.	Підготовча частина		
1.1.	_____		
1.2.	_____		
II.	Основна частина		
2.1.	_____		
2.2.	_____		
2.3.	_____		
III.	Заклучна частина		
3.1.	_____		
3.2.	_____		

Список використаної літератури

1.

2.

3.

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Індивідуальний план роботи педагогічної практики в школі

студента ___-го курсу ФЗФВ ДВНЗ «УжНУ»

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

в період з «_____» _____ до «_____» _____ 201_

ЗОШ № _____

м. Ужгород

Види роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Організаційна робота. 1.1 1.2.....		
2. Навчально-тренувальна робота. 2.1 2.2.....		
3. Виховна робота. 3.1 3.2.....		
4. Профорієнтаційна робота. 4.1 4.2.....		
5. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність. 5.1 5.2.....		
6. Методична робота 6.1 6.2.....		

Студент-практикант _____
Підпис

(_____)
Прізвище, ініціали

Варіант аналізу плану-конспекту уроку фізичної культури

Аналіз завдань уроку фізичної культури:

- а) відповідність плану-конспекту уроку фізичної культури робочому плану вчителя;
- б) якість формулювання завдань в плані-конспекті уроку фізичної культури;
- в) відповідність оформлення плану-конспекту уроку фізичної культури рекомендованій формі.

Аналіз графи "Зміст":

- а) коректність запису в плані-конспекті уроку вправ (термінології);
- б) оптимальність фізичних вправ для підготовчої частини та їх відповідність завданням уроку і фізичним можливостям учнів;
- в) відповідність засобів фізичного виховання, включених до основної частини уроку, завданням уроку;
- г) відповідність засобів фізичного виховання, включених до заключної частини уроку, завданням заключною частини уроку.

Аналіз графи "Дозування":

- а) доцільність дозування фізичного навантаження згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку фізичних якостей;
- б) методична доцільність розподілу часу на вирішення завдань у формуванні рухових умінь та навичок.

Аналіз графи "Організаційні і методичні вказівки":

- а) оцінюється повнота та доцільність записів про організаційні і методичні вказівки щодо виконання дидактичних завдань уроку;
- б) визначається якість рекомендацій щодо способів використання фізичних вправ;
- в) визначається доцільність обраних способів шикунів та перешикувань;
- г) визначається повнота опису характеристик фізичних вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

Варіант аналізу проведеного уроку фізичної культури

Аналіз проведення уроку фізичної культури передбачає оцінювання реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Аналіз вирішення освітніх завдань включає:

- а) загальну ефективність виконання освітніх завдань в навчально-виховному процесі;
- б) відповідність використаних під час уроку фізичної культури засобів тренування до тих, які зазначені у плані-конспекті;
- в) відповідність методів навчання фізичній готовності та стану здоров'я учнів;
- г) якість демонстрації вправ та супровідних пояснень;
- д) знання спеціальної спортивної термінології;
- е) використання допоміжних та підготовчих вправ, методика страхування, надання допомоги.

Аналіз вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) визначення відповідності дозування фізичного навантаження віковим та фізичним можливостям учнів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі уроку з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я учнів;
- в) тривалість інтервалів відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на уроці, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних рухових завдань учням для самостійної роботи.

Аналіз вирішення виховних завдань включає:

- а) оцінку повноти виконання завдань у вихованні групової злагожденості, почуття колективізму, взаємодопомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) дотримання вимог навчальної дисципліни;
- в) визначення рівня вимогливості до учнів, коректності у спілкуванні та об'єктивності ухвалення дисциплінарних рішень.

Звіт

Студента _____

п.п.

про проходження тренерської практики за період з ___ по ___ 20 ___ р.

ЗОШ № ___

м. Ужгород

№ з/п	Зміст виконаних робіт	Результат
<i>I. Організаційна робота</i>		
1.	Участь в зборах, семінарських заняттях, конференціях (кількість разів)	
2.	Знайомство з спортивною базою та працівниками школи (кількість спортивних споруд, обладнання, інвентарю, список вчителів фізичної культури, керівників школи, контактні номери телефонів)	
3.	Проведення бесіди з директором школи, завучем, вчителями фізичного виховання (кількість бесід)	
4.	Вивчено нормативних документів та документів планування навчального процесу (список вивчених документів)	
5.	Прийнято участь у підготовці документів планування навчального процесу(список документів)	
<i>II. Навчальна робота</i>		
1.	Підготовлено поурочних робочих планів (кількість планів)	
2.	Складено планів-конспектів уроків фізичної культури (кількість планів-конспектів)	
3.	Проведено спостережень відкритих уроків фізичної культури (кількість уроків)	
4.	Проведено педагогічний аналіз уроків фізичної культури (кількість уроків)	
5.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі помічника (кількість занять)	
6.	Проведено уроків фізичної культури в ролі вчителя (кількість уроків)	
7.	Проведено тестування фізичної підготовленості учнів (кількість учнів)	

III. Виховна робота		
1.	Надано допомогу в проведенні фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних заходів (кількість заходів)	
2.	Проведено індивідуальних бесід з учнями (кількість бесід)	
IV. Профорієнтаційна робота		
1.	Проведено опитування чи анкетування з виявлення інтересів до занять спортом в ЗОШ (кількість класів)	
2.	Залучення нових учнів ЗОШ до занять з виду спорту (кількість учнів)	
3.	Підготовлено та розповсюджено наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання (кількість опублікованих в ЗМІ повідомлень, інтерв'ю)	
4.	Зустрічі з випускниками ЗОШ та проведені бесіди про ФЗФВ (кількість виступів перед випускниками ЗОШ)	
V. Адміністративно-господарська діяльність		
1.	Ознайомлено з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів (+ або -)	
2.	Ознайомлено з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання (+ або -)	
3.	Ознайомлено з методикою складання угоди на оренду спортивної бази (+ або -)	
4.	Ознайомлено з порядком підготовки спортивних команд до відряджень (+ або -)	
VI. Методична та наукова робота		
1.	Вивчено методичних документів з організації навчально-виховної роботи (назви документів)	
2.	Вивчено методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчального процесу з фізичної культури (назви методичних посібників)	
3.	Участь у роботі педагогічної ради школи (+ або -)	
4.	Узагальнення та аналіз даних тестування фізичної підготовленості, показників здоров'я, антропометрії (назви тестів, основні результати висновки)	

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

ВАРІАНТ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
Ужгородської ЗОШ № 1
А.І. Петров
“ ___ ” січня 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення змагань з спортивної гімнастики на першість
Ужгородської ЗОШ № 1 до Дня працівника фізичної культури

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1.1. Спортивні командно-особистісні змагання з гімнастики серед учнів старших класів Ужгородської ЗОШ № 1 проводяться за планом Ужгородської ЗОШ № 1 з метою відзначення Дня працівника фізичної культури.

1.2. Головні завдання змагань:

- привернути увагу громадян до занять спортом;
- сприяти загартуванню та оздоровленню школярів засобами фізичної культури і спорту;
- популяризувати серед учнівської молоді здоровий спосіб життя.

2. МІСЦЕ І ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Змагання з гімнастики проводитимуться на базі спортивного комплексу «Юність» (Ужгород, вул. _____ (тел. (031-22) 61-29-78) 8 січня 2019 р. Початок змагань: 10.00 годині.

3. КЕРІВНИЦТВО ТА ФІНАНСУВАННЯ

3.1. Безпосереднє керівництво змаганнями здійснюється дирекцією Ужгородської ЗОШ № 1.

3.2. Батьківський комітет на добровільних засадах несе витрати на придбання одного кубка, 18 грамот для переможців, дирекція ЗОШ № 1 відповідає за медичне обслуговування змагань, придбання протоколів.

3.3. Управління у справах фізичної культури і спорту при МОН України надає для проведення змагань спортивний зал, роздягальні для учасників та забезпечує гучномовною апаратурою.

4. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

4.1. Командно-особистісні змагання з гімнастики на першість Закарпатської області проводитимуться за правилами змагань; для III-I дорослого розрядів, КМС та МС до оцінок надаються коефіцієнти відповідно 1,1, 1,2 та 1,3.

4.2 Змагання серед чоловіків проводитимуться на 6 олімпійських гімнастичних приладах; серед жінок - на 4 гімнастичних приладах з проведенням фінальних змагань в стрибках та вільних вправах.

5. ВИМОГИ ДО КОМАНД ТА УЧАСНИКІВ

5.1. До участі у змаганнях допускаються учні 10-11 класів ЗОШ № 1 та інших шкіл міста Ужгорода. До складу команд входять учні віком від 15 до 17 років, які включені до заявки на участь, підписаної директором ЗОШ, мають при собі відповідні посвідчення про належність до школи;

5.2. Склад команди згідно заявки - до 6 чоловік (3 жінки та 3 чоловіка). Заліковими у командній першості є по два кращих результати на кожному приладі.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

6.1. Місця серед команд визначатимуться за максимальною сумою балів, отриманих всіма заліковими учасниками з врахуванням коефіцієнтів.

6.2. Особистісна першість визначатиметься в кожному із заявлених розрядів за максимальною сумою балів, набраних у багатоборстві та на окремих приладах у фінальних змаганнях

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА НАГОРОДЖЕННЯ

7.1 Нагородження трьох команд переможців кубками, медалями і грамотами проводять організатори змагань одразу після закінчення змагань.

7.2. Нагородження переможців особистої першості в кожному розряді медалями, грамотами, цінними призами проводиться по закінченню фінальних змагань.

ВАРІАНТ НАКАЗУ НА УЧАСТЬ КОМАНДИ УЧНІВ У ЗМАГАННЯХ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЗОШ № 1)**

НАКАЗ

17.01.2019 р.

м. Ужгород

№ 19-Р

Про організацію та участь спортивної команди
ЗОШ № 1 у чемпіонаті міста Ужгорода з гімнастики

У відповідності з Планом-календарем 2019 року федерації гімнастики міста Ужгорода , а також для широкого залучення учнів школи до участі у спортивних змаганнях

НАКАЗУЮ

1. Організувати збірну команду ЗОШ № 1 з гімнастики у складі 6 учнів і прийняти участь у чемпіонаті міста з цього виду змагань.
2. Відповідальним за організацію заходу призначити декана факультету фізичного виховання; старшим команди – вчителя фізичної культури Ф. Яровського.
3. Лікарю школи О. Желізняк забезпечити медичне обслуговування гравців під час змагань.
4. Для організованого виїзду учасників до місць змагань виділити автотранспорт.
5. Головному бухгалтеру передбачити кошторис розходів на оплату суддівства, транспорту, придбання гімнастичної екіпіровки, прання та поладження спортивної форми, нагороди кращим гравцям.
6. Контроль за виконання наказу покласти на проректора з виховної роботи.

Директор

К. Іванов

Наказ підготував І.Маріонда

Навч. частина, бухгалтерія, вчителі фізичної культури

**ВАРІАНТ ЛИСТА-ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ У СПОРТИВНИХ
ЗМАГАННЯХ**

Затверджую
директор
Ужгородської ЗОШ № 1
І.С.Керецман

“ _____ ” квітня 2019 року

Лист-заявка (Взірець)
на участь команди Ужгородської ЗОШ № 1 в чемпіонаті міста
Ужгорода зі спортивної гімнастики

№ п. п	Прізвище та ім'я	Рік народження	Спорт. розряд	Примітки	Допуск лікаря
1	Шкура Валерій	2001	1		<i>допущений</i>
2	Габор Микола	2002	1		<i>допущений</i>
3	Мовнар Мар'ян	2002	2		<i>допущений</i>
4	Шпак Вікторія	2002	3		<i>допущена</i>
5	Горзов Вікторія	2002	3		<i>допущена</i>
6	Дворник Маріана	2003	3		<i>допущена</i>

Представник команди _____
Капітан команди _____
Лікар _____

О. Бабанін
В. Шкура
О. Желізньак

РОЗПОРЯДЖЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

направляється на педагогічну практику в _____
(місто / село, район, область)

у _____
(назва навчального закладу)

Термін практики:

з «__» _____ по «__» _____ 20__ р.

Керівник практики від ВНЗ: _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

МП

Декан факультету _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув у навчальний заклад: _____
(назва навчального закладу)

Печатка навчального закладу «__» _____ 20__ р.

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Учитель: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Класний керівник: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Заступник директора з навчально-виховної роботи:

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Адреса навчального закладу, номер телефону: _____

Вибув із навчального закладу «__» _____ р.

Печатка навчального закладу

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

**ПЛАН
роботи студента (бакалавра) на період педагогічної практики в школі**

1. Ознайомитись із навчальним закладом, умовами його роботи, правилами внутрішнього трудового розпорядку, із загальними основами планування навчального-виховного процесу, документацією вчителя та класного керівника.
2. Працювати в методичному кабінеті, бібліотеці навчального закладу.
3. Знайомитись з науково-методичною літературою з фахових предметів.
4. Ознайомитись з комплексом підручників з фахових предметів.
5. Відвідати до _____ уроків.
6. Провести до _____ уроків, із них залікових - _____.
7. Розробити розгорнуті плани-конспекти уроків з конкретних предметів у кількості _____
8. Підготувати наочні посібники, роздатковий матеріал, мультимедійні презентації тощо.
9. Перевіряти учнівські зошити.
10. Провести консультації та додаткові заняття з конкретного предмету.
11. Взяти участь в організації й проведенні позакласної роботи з предмету (факультативні заняття, гурткова робота тощо). Провести не менше ніж один позакласний захід.
12. Розробити розгорнутий план-конспект позакласного заходу.
13. Ознайомитись з роботою педради, методоб'єднання вчителів з фахових дисциплін та класних керівників.
14. Вивчити систему планування навчальної роботи та систему виховної роботи (плани роботи вчителя та класного керівника).
15. Провести виховні заходи з класом за планом роботи класного керівника (не менше ніж один).
16. Розробити розгорнутий план-конспект тематичного виховного заходу.
17. Перевіряти щоденники учнів.
18. Надавати допомогу класному керівникові в роботі з батьками (відвідати учня за місцем проживання, брати участь у підготовці й проведенні батьківських зборів, тощо).
19. Розробити план-конспект виховної справи.
20. Вивчити психологічні особливості конкретного учня, користуючись відповідною програмою дослідження.
21. Підготувати психолого-педагогічну характеристику учня.

Облік проведених уроків

№	Дата	Клас	Тема уроку	Оцінка	Підпис учителя та/або керівника від ВНЗ

Облік залікових уроків

№	Дата	Клас	Тема уроку	Оцінка	Підпис учителя та/або керівника від ВНЗ

Облік виховної роботи

№	Дата	Клас	Тема уроку	Оцінка	Підпис учителя та/або керівника від ВНЗ

Облік методичної роботи

№	Дата	Зміст методичної роботи

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____

(назва навчального закладу)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Керівник практики від навчального закладу

_____ (_____)

(підпис) (прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20__ р.

Підсумки педагогічної практики

№	Вид роботи	Загальна оцінка	Підпис керівника від ВНЗ або від кафедри педагогіки і психології ВНЗ
1.	Залікові уроки		
2.	Плани-конспекти з фахових дисциплін		
3.	Позакласні заходи		
4.	Виховні заходи		
5.	План-конспект виховної справи		
6.	Психолого-педагогічна характеристика учня / класу		

**Висновок керівників практики від вищого навчального закладу
про проходження практики**

« ____ » _____ 20__ року

Залікова оцінка:

за національною шкалою - _____
(словами)

кількість балів - _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS - _____

Керівник педагогічної практики від вищого навчального закладу

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

**Методичні рекомендації щодо викладання
фізичної культури у 2018/2019 навчальному році**

Пріоритетним завданням системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я й здоров'я оточуючих як до найвищої соціальної цінності, формування високого рівня здоров'я дітей та учнівської молоді.

Фізична культура як складова загальної культури, закладає основи збереження здоров'я та розвитку всіх його складових, використовує комплексний підхід до формування розумових та фізичних якостей і навичок, удосконалює фізичну та психологічну підготовку до активної життєдіяльності, формує пріоритети оздоровчої спрямованості фізичних вправ та забезпечує загальний культурний розвиток особистості.

Інваріантна складова Типових навчальних планів, до якої входить навчальний предмет «Фізична культура», сформована на державному рівні і є однаковою для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування та форми власності.

Навчання в старшій школі фізичній культурі спрямоване на досягнення загальної мети базової загальної освіти. Адже метою базової загальної середньої освіти є розвиток освіченої особистості, яка поєднує в собі творчий потенціал до навчання, ініціативність до саморозвитку та самонавчання в умовах глобальних змін та викликів, здатності ідентифікувати себе як важливу і відповідальну складову українського суспільства, яка готова змінювати і відстоювати національні цінності українського народу.

Провідним чинником розвитку такої особистості є формування в учнів умінь застосовувати знання в реальних життєвих умовах, під час розв'язку практичних завдань та здатності визначати і обґрунтовувати власну життєву позицію.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу в навчальний процес, на основі ключових компетентностей, як результату навчання.

Фізичне виховання сьогодення потребує орієнтації на:

- вироблення і реалізацію якісно нової, особистісно і компетентісно обґрунтованої основи до підходу збереження і підтримки інтелектуальної та фізичної індивідуальності школярів та молоді на всіх етапах навчання врахуванням особливостей їх рухового і психофізичного розвитку;
- створення освітнього середовища, яке стимулює фізично рухову активність особистості та її організацію відповідно до вікової та психофізичної специфіки розвитку організму;
- інтенсивне включення в освітній процес школи можливостей для додаткових форм фізичного виховання;
- створення умов і механізмів фізичного виховання для занять різної спрямованості за інтересами;
- формування стійкості до асоціальних впливів щодо виникнення шкідливих звичок і неадекватних видів поведінки.

Навчально-виховний процес з фізичної культури у 2018/2019 н.р. здійснюється за робочими навчальними планами, що складаються на основі Типових навчальних планів закладів загальної середньої освіти і затверджуються відповідним органом управління освітою.

Години фізичної культури передбачені усіма варіантами Типових навчальних планів і повинні фінансуватися та використовуватися в повному обсязі. Вони зазначаються в розкладі уроків, враховуються в педагогічному навантаженні вчителів. У зв'язку з тим, що уроки фізичної культури за своїм змістом і специфікою забезпечують рухову активність учнів і не вимагають надмірного розумового напруження, години їх проведення не враховуються при підрахунку гранично допустимого навантаження учнів. Це дає змогу в кожному класі повноцінно використовувати усі навчальні години варіативної складової Типових навчальних планів, не перевищуючи загального обсягу навчального навантаження (сума інваріантної і варіативної складових). Розклад уроків повинен враховувати оптимальне співвідношення навчального навантаження протягом тижня, а також доцільне чергування протягом дня і тижня предметів природничого і гуманітарного циклів з уроками мистецтва, технологій і фізичної культури.

Заняття з фізичної культури в навчальних закладах проводяться вчителем фізичної культури або особою, яка має спеціальну освіту та кваліфікацію: тренер, керівник гуртка, групи, спортивної секції тощо.

Опанування змісту фізичної культури як базового навчального предмета здійснюється за навчальними програмами, що мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України.

З 2018/2019 навчального року набирає чинності нова навчальна програма «Фізична культура» для 10-11 класів закладів загальної середньої

освіти (наказ МОН від 23.10.2017 № 1407), у якій імплементовано компетентнісний підхід до вивчення предмета (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>).

Навчання – це продукт кількості, можливостей і якості викладання. Якщо вчитель змінить якість викладання, то зможе змінити і результат. Важливо навчати школярів як навчатись, поєднувати нові знання зі старими.

Нова навчальна програма має структуру, яка є максимально інформативною для вчителя. Дана структура дозволяє вчителю більш об'єктивно оцінити досягнення учня. У програмі чітко висвітлені освітній, діяльнісний та ціннісний компоненти.

У навчальній програмі виокремлено такі наскрізні змістові лінії: «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність».

Наскрізні змістові лінії відбивають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання і виховання учнів, та є засобом інтеграції навчального змісту, корелюються з ключовими компетентностями, опанування яких забезпечує формування ціннісних і світоглядних орієнтацій учнів, що визначають їхню поведінку в життєвих ситуаціях.

Очікувані результати навчальної діяльності учнів перенесені у ліву частину програми, вони є необхідними предметними компетентностями, і в той же час відповідають змістовим наскрізним темам.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» навчальний заклад формує самостійно з варіативних модулів. При цьому обов'язковим є включення засобів теоретичної і загальної фізичної підготовки, передбачених програмою для даного класу до кожного варіативного модуля. У 10-11 класах учні мають опанувати 2-3 варіативних модулів. На їх опанування відводиться приблизно однакова кількість годин. Не виключається можливість мотивованого збільшення чи зменшення кількості годин на вивчення окремих модулів.

Наявність матеріально-технічної бази, регіональні спортивні традиції, кадрове забезпечення та бажання учнів є критеріями відбору варіативних модулів навчальним закладом. Бажання учнів визначається обов'язковим письмовим опитуванням. Результати опитування додаються до протоколу шкільного методичного об'єднання.

За потреби, у межах одного варіативного модуля можна освоїти навчальний матеріал, передбачений на два роки вивчення.

У разі освоєння двох варіативних модулів протягом одного навчального року та у випадку, коли рік вивчення модуля не відповідає класу

навчання (наприклад у 10-класі вивчається модуль баскетбол, третій рік вивчення), учитель повинен скоригувати змістове наповнення варіативного модуля та нормативи оцінювання.

Відповідно до Інструкції про розподіл учнів на групи для занять на уроках фізичної культури, затвердженої наказом МОЗ та МОН від 20.07.2009 р. за № 518/674, учні розподіляються на основну, підготовчу та спеціальну медичні групи.

Медичне обстеження учнів проводиться щорічно в установленому законодавством порядку. Не допускати на уроках фізичної культури навантаження учнів, які не пройшли медичного обстеження.

Учні, незалежно від рівня фізичного розвитку та медичної групи, а також тимчасово звільнені від фізичних навантажень, повинні бути обов'язково присутніми на уроках фізичної культури. Допустиме навантаження для учнів/учениць, які за станом здоров'я належать до підготовчої та спеціальної медичних груп, встановлює учитель фізичної культури.

Домашні завдання для самостійного виконання фізичних вправ учні/учениці отримують на уроках фізичної культури. Вони мають бути спрямовані на підвищення рухового режиму у вільний час, досягнення рекреаційно-оздоровчого ефекту. У разі відставання в розвитку фізичних якостей учитель разом з учнем складає індивідуальну програму фізкультурно-оздоровчих занять, де вказується завдання занять, фізичні вправи, послідовність їх виконання, кількість повторень, інтервали відпочинку, засоби самоконтролю, відмітки про виконання завдання. Самостійні заняття за індивідуальною програмою надають учневі/учениці додаткові бонуси при оцінюванні навчальних досягнень.

При складанні розкладу навчальних занять не рекомендується здвоювати уроки фізичної культури або проводити їх два дні поспіль. Більшість уроків фізичної культури доцільно проводити на відкритому повітрі.

Для оцінювання розвитку фізичних якостей використовуються навчальні нормативи, які розроблено для кожного року вивчення. Навчальні нормативи є орієнтовними. Порядок їх проведення визначає вчитель відповідно до календарно-тематичного планування.

При складанні навчального нормативу за його показником визначають рівень досягнень (початковий, середній, достатній, високий), а потім за технічними показниками виконання рухової дії та теоретичними знаннями виставляють оцінку в балах.

Учні, які за станом здоров'я віднесені до підготовчої медичної групи, оцінюються за теоретичні та методичні знання, техніку виконання вправ, складання відповідних нормативів, які їм не протипоказані.

У період з 01.09 до 01.10 кожного навчального року з метою адаптації учнів до навантажень на уроках фізичної культури прийом навчальних нормативів не здійснюється, а заняття мають рекреаційно-оздоровчий характер з помірними навантаженнями.

Невиконання нормативів з причин, незалежних від учня/учениці, непропорційний фізичний розвиток, пропуски занять з поважних причин, не є підставою для зниження підсумкової оцінки успішності.

При проведенні занять з фізичної культури слід дотримуватись «Правил безпеки життєдіяльності під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах» (наказ МОН України від 01.06.2010 № 521, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 9 серпня 2010 № 651/17946).

При забезпеченні належного організаційно-методичного проведення уроку, особистісно-зорієнтованого навчання, індивідуально-дозованого навантаження, дотримання дисципліни, стану спортивного обладнання та інвентарю переважна кількість травм може бути попереджена. На уроках фізичної культури, спортивно-масових заходах систематично здійснювати візуальний контроль за самопочуттям учнів, технічним станом спортивного обладнання та інвентарю. Місця для занять з фізичної культури і спорту обладнуються аптечкою (відкриті спортивні майданчики – переносною аптечкою).

Навчально-методичне забезпечення, рекомендоване Міністерством до використання в навчальних закладах, зазначено в Переліках навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, розміщених на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) та веб-сайті Інституту модернізації змісту освіти (www.imzo.gov.ua).

5.12. Контрольні питання до заліку з педагогічної практики в школі

1. Назвати вимоги до вчителя фізичної культури.
2. Розкрити діяльність вчителя фізичної культури у навчальному процесі.
3. Розкрити суть навчального процесу та змагальної діяльності в загальноосвітній школі.
4. Назвати основні документи, необхідні для підготовки і проведення уроків з фізичної культури, шкільних спортивних заходів.
5. Пояснити, з яких розділів складається заявка на участь у змаганнях і порядок її оформлення.
6. Оформити відповідну документацію для відрядження команди учнів для участі у змаганнях.

7. Назвати документи планування навчального процесу з фізичної культури в ЗОШ.
8. Назвати посадові обов'язки вчителя фізичної культури.
9. Скласти перелік інвентарю та обладнання, необхідних для проведення навчально-тренувального процесу з фізичної культури в загальноосвітній школі.
10. Назвати методи визначення рівня фізичної підготовленості учнів старших класів.
11. Назвати методи визначення рівня фізичної підготовленості учнів середніх класів.
12. Назвати методи визначення рівня фізичної підготовленості учнів молодших класів.
13. Назвіть основні розділи та види фізичної культури.
14. Що є програмно-нормативними основами фізичного виховання школярів?
15. Мета та завдання фізичного виховання в ЗОШ?
16. Назвіть та охарактеризуйте основні принципи системи фізичного виховання.
17. Розкрийте зміст фізичної вправи як основного засобу фізичного виховання.
18. Що розуміють під формою фізичної вправи?
19. Назвіть основні групи фізичних вправ (їх класифікацію).
20. Супутні засоби фізичного виховання та їх характеристика.
21. Назвіть та охарактеризуйте основні методи фізичного виховання.
22. Назвіть основні сторони та принципи методики фізичного виховання.
23. Розкрийте сутність механізмів формування рухових вмінь та навичок.
24. Теорія переносу навичок: позитивний та негативний перенос навичок.
25. Структура процесу вивчення вправи, основні етапи та їх зміст.
26. Поняття сили як фізичної якості та основні види силових здібностей.
27. Методика розвитку сили.
28. Поняття швидкості як фізичної якості та види швидкісних здібностей.
29. Методика розвитку швидкісних здібностей.
30. Спритність як сукупність координаційних здібностей.
31. Шляхи направленого розвитку спритності.
32. Поняття витривалості та її основні види.

33. Методика виховання витривалості.
34. Гнучкість як фізична якість та методи її виховання.
35. Типи постави та методи її корекції.
36. Методика фізичного тренування, що стимулює збільшення м'язової маси.
37. Методика фізичного тренування, що сприяє зниженню ваги тіла.
38. Заняття з фізичного виховання: форма і зміст, динаміка працездатності.
39. Урочні форми занять; їх види за напрямом навчальної роботи.
40. Урочні форми занять; їх види за характером навчальної роботи.
41. Способи організації учнів на уроках фізичного виховання.
42. Вимоги до місця розташування вчителя на уроці фізичного виховання.
43. Структура уроку та методика визначення його завдань.
44. Методика організації учнів під час заняття та способи регулювання навантаження.
45. Зміст підготовки викладача до уроку; основні заходи безпеки.
46. Педагогічна оцінка уроку: завдання, зміст послідовність проведення.
47. Неурочні форми занять фізичним вихованням.
48. Що розуміють під моральним вихованням особистості у процесі фізичного виховання?

5.13. Список рекомендованої літератури

Нормативні документи:

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року № 3809 - XII. – ст. 1-5, 41.
2. Закон «України про освіту». Київ, 23.03.1996 р. № 100. / 96-ВР.
3. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». / Указ Президента України 01.09.1998 р. № 963\98.
4. Головні напрями фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в Україні / Міносвіти України, Держкомспорт України. –1999-2001 роки.
5. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80.
6. Наказ МОН України № 188 від 25.05.1998 р. «Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді»,

Державні вимоги до навчальних програм з фізичного виховання в системі освіти. – К.: МОН України, 1988. – 20 с.

7. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні / Проект державного комітету з фізичної культури і спорту в Україні. - К, 1997.–16 с.

8. Про стан та перспективи розвитку фізичного виховання в системі освіти України. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1997 р., прот. № 7/6-3.

9. Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1998 р., прот. № 2/9-19.

10. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002).

11. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994).

12. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації» (1998).

13. Концепція фізичного виховання в системі освіти України (1997).

14. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України (1997).

15. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2005).

16. Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 4013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».

17. Рішення колегії Міністерства освіти України від 25.02.1998 р., протокол № 2/9-19 «Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі».

18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2002 р. «Про утворення фізкультурно-спортивних клубів та їх осередків у вищих, середніх і професійно-технічних навчальних закладах».

19. Лист Міністерства освіти і науки України від 10.12.2004 р. №1/9-634 «Про зміну назви навчальної дисципліни».

20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2005 р. № 458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».

21. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.2006 р. № 4 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах».

22. Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

23. Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті, затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р. - Ужгород. – 35 с.

24. Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

25. Положення про практику студентів державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введене в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року. – 35 с.

Навчально-методична література

1. Ареф'єв В.Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): [навчальний посібник для студентів навчальних закладів II-IV рівнів акредитації] / В.Г. Ареф'єв, Г.А. Єдинак. – 3-є вид. Перероб і доп. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2007. – 248 с.

2. Основи теорії фізичного виховання. Посібник для студентів фак. фіз. виховання пед ін-тів / За ред. М.Є.Догодіна. К.: «Рад. школа», 1967. 289 с.

3. Теория и методика физического воспитания. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под общей ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. Изд. 2-е, испр. и доп. (в 2-х т.). М.: «Физкультура и спорт», 1976. – 303 с.; 255 с.

4. Спортивная метрология. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под ред. В.М. Зациорского. – М.: «Физкультура и спорт», 1982. – 256 с.

5. Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999.- № 2 (74639) – с. 23-25.

6. Волков Л.В. Фізична підготовка школярів: особливості розвитку фізичних здібностей молодшого шкільного віку / Л.В. Волков, С.В. Сембрат. – К.: Знання України, 2003. – 32 с.

7. Педагогика: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.В.Белюсовой и И.Н.Решетень. - Изд. 2-е, испр. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1986. – с. 288.

8. Гимнастика и методика преподавания: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В. М. Смолевского. - Изд. 3-е, перер. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

9. Управление физической культурой и спортом: Учебник для ин-тов

физ. культуры / Переверзин И.И., Бугров Н.Н., Вилькин Я.Р. и др. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

10. Управление физкультурным движением: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.А.Ивонина и К.А.Куликовича. - М.: «Физкультура и спорт», 1977. – с. 287.

11. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера / Предисл. Н.В.Кузьминой, А.Ц.Пуни, А.В.Тарасова. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – 375 с.

12. Куц О.С. Методологія комплексного масового обстеження фізичного стану школярів м. Львова: навчально-методичний посібник для учителів фізичної культури / О.С. Куц, Б.А. Виноградский // Новітні медикопедагогічні технології зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді. – Львів: Українські технології, 2003. – С. 195 – 244.

13. Фізична культура в школі: методичний посібник [за загальною редакцією С.М.Дятленка]. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 176 с.

14. Столітенко Є.В. Планування навчальної роботи з фізичної культури в 5-7 класах: навчальний посібник / Є.В. Столітенко. – К., 2008. – 160 с.

15. Сембрат С.В. Ігрова спрямованість фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку: дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / С.В. Сембрат. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – С.180 – 190.

16. Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-11 класів [за ред. М.Д. Зубалія]. – К.: Початкова школа, 2002. – 112 с.

6. ТРЕНЕРСЬКА ПРАКТИКА

Тренерська практика (виробнича) - другий етап в практичній підготовці бакалаврів фізичної культури та спорту. На цьому етапі підготовки практика сприяє закріпленню знань, отриманих студентами з таких навчальних дисциплін: теорії спортивного тренування; теорії і методики обраного виду спорту; теорії і методики викладання спеціальних дисциплін.

Тренерська практика проходить в місцях максимально наближених до справжніх умов майбутньої професійної діяльності студентів. Вона проводиться на базах дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ), спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву (СДЮСШОР), школах вищої спортивної майстерності (ШВСМ), спортивних клубах; федераціях з видів спорту; фітнес-центрах; центрах «Спорт для всіх», інших спортивних організаціях.

Тренерська виробнича практика спрямована загалом на ознайомлення з роботою тренера з виду спорту, спортивного інструктора. Вона сприяє інтеграції знань, отриманих студентами під час теоретичного навчання. Практична діяльність в системі спортивного тренування спонукає студентів шукати свої індивідуальні способи вдосконалення змісту, методів і форм роботи тренера з обраного виду спорту.

В процесі тренерської практики (виробничої) у студентів формуються наступні загальні компетентності:

- знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку;
- здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;
- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу.

Тренерська виробнича практика формує такі професійні компетентності:

– володіти глибокими знаннями фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі під дією фізичних навантажень, та здатність до використання закономірностей фізичного розвитку і вдосконалення для вирішення завдань фізичного виховання;

– здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя;

– вміння здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять;

– вміння організовувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань;

– здатність організовувати позакласну і позашкільну роботу з дітьми та шкільною молоддю;

– здатність виконувати обов'язки керівника федерації з обраного виду спорту, директора дитячої спортивної школи, інструктора з видів оздоровчо-рекреаційної рухової активності, завідувача спортивною базою;

– володіти основами знань з використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміти здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі, знати базову спортивну термінологію на вітчизняній та іноземній мові.

Ці компетентності вважаються базовими. Вони покладені в основу виконання професійних обов'язків тренера.

6.1. Мета та завдання тренерської практики

Головні цілі тренерської практики полягають у формуванні знань про діяльність фізкультурно-спортивних організацій, опануванні студентами сучасних методів і форм організації роботи тренера з виду спорту, формуванні на базі отриманих знань практичних навичок та умінь, необхідних для здійснення професійної діяльності.

Вказана практика формує у студентів вміння самостійно приймати рішення, творчо використовувати свої знання у практичній діяльності.

Поставлені цілі досягаються наступним:

1) ознайомленням студентів зі структурою та змістом роботи спортивних організацій, що є базами практики - СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ;

2) створенням цілісного уявлення про зміст і характер тренерської діяльності (організаційна, виховна, навчально-спортивна, науково-дослідна,

адміністративно-господарча, суддівська та представницька);

3) формуванням первинних навичок організації, планування та проведення навально - тренувального процесу, а також контролю за його ефективністю;

4) навчанням студентів передових методів організації і планування діяльності тренера з обраного виду спорту.

В процесі тренерської практики студенти отримують з предметної області такі знання:

- Спортивне тренування як педагогічний процес;
- Мета, завдання, засоби та методи спортивного тренування;
- Основи навчального та виховного процесу в спортивній школі;
- Методика побудови урочних форм спортивного тренування;
- Формування знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань спортивного тренування;
- Використання оздоровчого впливу рухової активності на стан здоров'я спортсменів з врахуванням величини фізичного навантаження.

За умови успішного проходження практики студенти повинні знати:

- Мету, завдання, зміст, засоби, методи та організаційні форми фізичного виховання в спортивній школі;
- Систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відображають сучасний стан тренувального процесу в спортивній школі, створюють фундамент для подальшого вдосконалення професійної майстерності майбутнього тренера.

За умови успішного проходження практики студенти повинні вміти:

- Організовувати та проводити тренувальний процес в спортивній школі;
- Планувати тренувальні заняття в школі з обраних видів спорту;
- Оцінювати фізичний розвиток та функціональний стан спортсменів;
- Проводити виховну роботу, застосовувати на практиці набуті знання, самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Обґрунтування вибору засобів та методів практичної підготовки студентів для тренерської практики здійснюється з урахуванням отриманих ними знань з навчальних дисциплін: теорії спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, а також теорії та методики викладання спеціальних дисциплін.

Основні завдання тренерської виробничої практики є такими:

1) формування професійних навичок та умінь щодо організації та

проведення тренувального процесу з обраного виду спорту;

2) підготовка до самостійної роботи тренером з виду спорту, спортивним інструктором.

3) вивчення структури та змісту роботи тренера на різних етапах підготовки спортсмена, а саме: в шкільній спортивній секції; в дитячо-юнацькій спортивній школі; в спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі; в школі вищої спортивної майстерності; в центрі олімпійської підготовки; спортивному клубі; федерації з виду спорту; інших спортивних організаціях

4) формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;

5) ознайомлення зі структурою, формами, методами та змістом роботи спортивних організацій (баз практики) на основі вивчення нормативної організаційно-методичної, фінансової документації та проведення бесід з керівним складом організацій.

6.2. Зміст тренерської практики

Змістом тренерської виробничої практики є такі види роботи: організаційна; навчально-тренувальна; виховна; профорієнтаційна; адміністративно-господарська та фінансова; методична та наукова.

1. Організаційна робота.

1.1. Участь студентів в організації семінарів, конференцій, спортивних заходів.

1.2. Знайомство із спортивною школою, ДЮСШ, СДЮСШОР і спортивною базою.

1.3. Проведення бесіди з директором ДЮСШ, заступником директора, старшим тренером відділення, тренером групи, лікарем.

1.4. Вивчення загального річного плану роботи груп ДЮСШ.

1.5. Підготовка звітної документації.

2. Навчально-тренувальна робота.

2.1. Ознайомлення з плануванням та обліком роботи груп ДЮСШ.

2.2. Вивчення методів навчально-тренувальної роботи в групах ДЮСШ.

2.3. Складання поурочних робочих планів в закріплених групах (початкової підготовки, навчально-тренувальної групи і групи спортивного вдосконалення).

2.4. Складання поурочних планів-конспектів для закріплених груп (по

2 на кожен віковий групу).

2.5. Спостереження і аналіз відкритих тренувальних занять тренерами з виду спорту, вивчення процесу підготовки до тренувального процесу.

2.6. Проведення 4-х педагогічних аналізів тренувального процесу (тренера та студента-практиканта).

2.7. Проведення хронометражу динаміки фізичного навантаження та побудова фізіологічної кривої тренування заняття.

2.8. Участь у проведенні навчально-тренувального заняття в ролі помічника тренера

2.9. Самостійне проведення в ролі тренера не менш п'яти навчально-тренувальних занять з виду спорту за весь період практики.

2.10. Проведення обліку успішності навчально-тренувальної та змагальної діяльності в закріпленій групі (з другого тижня).

3. Виховна робота.

3.1. Участь в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики.

3.2. Проведення не менш 2-х бесід з фізичного виховання та спорту в закріпленій групі.

3.3. Участь в організації та проведенні спортивних змагань з виду спорту, передбаченого Календарним планом спортивних заходів бази практики.

4. Профорієнтаційна робота.

4.1. Виявлення інтересів до занять спортом та відповідних здібностей в учнів випускних класів за допомогою опитування чи анкетування.

4.2. Проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про роботу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ».

4.3. Підготовка команди з учнів, випускників ЗОШ, для участі в змаганнях «Абітурієнт – УжНУ» за окремим завданням керівника практики.

4.4. Участь у розробці сценарію, організації та проведення спортивного свята.

4.5. Підготовка та розповсюдження наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивних досягненнях студентів факультету та університету.

5. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність.

5.1. Вивчення фінансових документів спортивної організації, на базі якої проходить практика.

5.2. Оформлення документації для проведення навчально-тренувальних зборів спортивних змагань, інших спортивно-масових заходів.

5.3. Ознайомлення з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів та відряджень.

5.4. Ознайомлення з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.

5.5. Ознайомлення з методикою складання угоди на оренду спортивної бази.

6. Методична та наукова робота.

6.1. Вивчення нормативних документів з питань організації спортивної роботи.

6.2. Вивчення методичних посібників з організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.

6.3. Проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях за програмою практики.

6.4. Узагальнення та аналіз даних тестування в процесі тренувальних занять, участі у змаганнях спортсменів навчальних груп.

6.5. Виконання наукової роботи за темою, визначеною керівником практики.

6.6. Участь у роботі тренерської ради, педагогічної ради, федерації з виду спорту

6.7. Читання лекцій на спортивну тематику, виконання завдань з шефської допомоги школам та іншим спортивним організаціям.

6.8. Ознайомлення з плановою та звітною документацією бази практики.

За час проходження тренерської виробничої практики студенти-практиканти зобов'язані виконати всі розділи програми у відповідності з індивідуальним планом практики. Розрахунок годин за розділами програми корегується з врахуванням особистого досвіду студента, набутих ним навичок, умінь та знань.

У навчально-тренувальному процесі студенти орієнтуються на план роботи тренерів від бази практики. Водночас кожний практикант зобов'язаний проявити особисту ініціативу і творчість, уникати шаблонів і формалізму в проведенні навчально-тренувальних занять та інших фізкультурно-спортивних заходів. З цією метою практикант зобов'язаний:

1. Проводити навчально-тренувальні заняття з дітьми різних вікових категорій;

2. Планувати проведення занять як в приміщенні, так і на відкритих майданчиках;

3. Урізноманітнювати зміст занять та методи їх проведення;

4. Застосовувати різноманітні технології організації тренувального процесу;

5. Використовувати різні методи тренування: змагальний, груповий, індивідуальний та інші;
6. Приймати участь в агітаційній та роз'яснювальній роботі, в оформленні наочних засобів інформації;
7. Впроваджувати в процес тренування передові наукові та науково-інформаційні технології.

6.3. Керівництво тренерською практикою

Безпосередню відповідальність за організацію практики та контроль за її проведенням покладається на керівника тренерської виробничої практики від університету. Керівник практики від університету призначається наказом ректора з числа науково-педагогічних працівників факультету здоров'я та фізичного виховання.

Керівник тренерської практики від університету контролює готовність бази практики до початку її проведення. Керівник практики готує проект наказу ректора з проходження практики, письмові направлення на бази практик, щоденники практик. Перед початком практики проводить необхідні організаційні заходи: інструктаж студентів про порядок проведення практики; надає студентам-практикантам необхідну документацію тощо. По закінченню практики керівник проводить диференційований залік, де приймає та оцінює звіти студентів про проходження практики.

До керівництва тренерською практикою студентів також залучаються досвідчені тренери від бази практики. Тренерський склад від бази практики забезпечує високу якість виконання кожним студентом його індивідуального плану роботи. Керівники від бази створюють студентам необхідні умови роботи. Вони відповідальні за проведення інструктажів щодо охорони праці та техніки безпеки. На керівників від бази покладені обов'язки контролю за проведенням студентами навчально-тренувальних занять, дотриманням правил внутрішнього розпорядку. Свої зауваження та рекомендації керівники від бази практики заносять в журнал обліку проходження тренерської практики.

6.4. Обов'язки студентів-практикантів

Під час тренерської практики на студентів-практикантів покладаються такі обов'язки:

1. До початку практики бути присутнім на консультації, засвоїти мету та завдання практики; отримати інформацію про базу, де проходитиме практика; підготувати програму стажування та всі необхідні документи;

2. За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у фізкультурно-спортивних організаціях;
3. Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику практикою від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в спортивному закладі, яка є базою практики, ознайомитися з заходами безпеки;
4. В повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
5. Вести записи у робочому щоденнику практики за встановленою формою;
6. Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни;
7. Нести повну відповідальність за якість своєї роботи та здоров'я спортсменів під час тренувань чи спортивних змагань;
8. Своєчасно скласти звіт та диференційований залік з практики.

У разі надання відповідного обґрунтування і дозволу кафедри, деканату та при наявності підписаного договору з базою практики студент може самостійно вибрати для себе місце проходження виробничої тренерської практики.

Для попередження неправомірних дій та нещасних випадків всю практичну роботу з спортсменами студенти-практиканти проводять тільки під наглядом керівників від бази та з їх згоди.

Студенти-практиканти готують такі документи:

1. Індивідуальний план роботи на період проходження практики;
2. Звіт про роботу за період проходження практики;
3. Щоденник практики;
4. Плани-конспекти навчально-тренувальних занять;
5. Копії документів проведення спортивних заходів (положення про змагання, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведенням підсумків змагань);
6. Інші документи (за необхідністю).

6.5. Обов'язки керівника тренерської практики від університету

Керівник тренерської виробничої практики від університету зобов'язаний:

1. Підготувати робочу програму практики, критерії оцінювання практики, проект наказу про практику (для денної форми навчання) та проект

розпорядження по факультету (для заочної форми навчання), індивідуальні направлення на відповідні бази практик для студентів, щоденники практики для кожного студента;

2. Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати, умови необхідні для початку практичної роботи студентів;

3. Забезпечити проведення необхідних організаційних заходів перед початком практики: провести інструктаж про порядок проходження практики, заходів безпеки, критеріями оцінювання;

4. Забезпечити студентів необхідними документами: направленнями на практику, програмою практики, щоденниками, методичними рекомендаціями ін.;

5. Ознайомити практикантів з порядком звітності щодо виконань завдань практики;

6. У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити її високу якість проходження, згідно з програмою;

7. Проводити контроль умов праці студентів та дотримання ними правил техніки безпеки та охорони праці;

8. Проводити контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та графіків роботи бази практики;

9. У складі комісії, визначеної завідувачем кафедри, та у встановлений розкладом час, забезпечити складання заліку з практики;

10. По завершенню практики подати завідувачу кафедри письмовий звіт про її проведення з особистими зауваженнями та пропозиціями щодо її вдосконалення.

6.6. Обов'язки керівника тренерської практики від бази

Керівник тренерської (виробничої) практики від бази зобов'язаний:

1. Ознайомити студентів-практикантів з працівниками спортивної установи, інфраструктурою та змістом роботи бази практики;

2. Забезпечити умови для виконання програми практики, в першу чергу, надати доступ студентів до роботи з нормативними та методичними документами;

3. Ознайомити студентів з особливостями проведення тренувальних занять та спортивних заходів;

4. Залучати студентів до проведення тренувань та спортивних змагань;

5. Ознайомити практикантів з діяльністю тренерської ради, громадського активу, сприяти встановленню ділових стосунків з

працівниками бази практики;

6. Залучати практикантів до участі у проведенні відкритих та методичних занять;

7. Консультувати студентів з усіх питань, що виникають в процесі проходження практики;

8. Надавати письмові характеристики професійним здібностям студентів та оцінку якості виконання ними програми практики.

Головним завданням керівника від бази (тренера) є створення найбільш сприятливих умов для ефективного виконання студентами програми практики, забезпечення організаційно-методичної допомоги.

Керівник від бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із керівником практики від університету.

6.7. Форми та методи контролю тренерської практики

Керівники практики при оцінюванні студентів враховують рівень професійних умінь і навичок за такими критеріями:

- повнотою виконання програми практики;
- ефективністю методів і прийомів, які використовував студент для досягнення мети та вирішення завдань практики;
- способами вирішення труднощів, що виникали у процесі проходження практики;
- характером відгуків спортсменів про роботу практиканта та його моральні якості;
- вмінням практикантом приймати нестандартні та самостійні рішення;
- випадками порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється керівником практики від університету та керівником від бази практики. Для цього керівники практики проводять оперативний, поточний та підсумковий контроль.

Оперативний контроль проводиться безперервно протягом всієї практики; оперативний контроль передбачає збір інформації про виконання студентом кожного конкретного завдання, передбаченого планом проходження практики, дотримання вимог трудової та навчальної дисципліни, правил безпеки. Результати оперативного контролю повинні своєчасно доводитися до відому студентів. Важлива інформація може фіксуватися керівником у письмовій формі. Загалом, метою оперативного

контролю є оперативне реагування на можливі відхилення практиканта від програми та надання допомоги у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль проводиться наприкінці виконання того чи іншого розділу програми практики, для прикладу, проведення спортивного змагання, етапу наукового дослідження, ін. Мета поточного контролю – оцінити якість виконаної роботи та допомогти практикантам провести об'єктивний аналіз її результатів, акцентувавши увагу на позитивних результатах та допущених помилках. З висновками поточного контролю та оцінкою роботи керівники практики повинні одразу ознайомити практикантів.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню тренерської виробничої практики з метою оцінки ефективності виконання програми. Оцінювання ефективності виконання програми практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з виробничої тренерської практики проводяться комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої обов'язково входять 3 особи. Обов'язковими членами комісії є керівник практики від університету та завідувач кафедри. Під час проведення заліку студент у присутності всієї навчальної групи доповідає про виконану роботу та відповідає на питання членів комісії. При оцінюванні результатів проходження тренерської практики враховується відгук керівника від бази, оцінює усний звіт студента про виконану під час практики роботу та перевіряється якість підготовки документів, передбачених планом практики.

До диференційованого заліку з практики допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

- надали щоденник практики;
  - надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);
  - надали для перевірки конспекти проведених під час проходження практики тренувань та письмового матеріалу про виконання завдань практики (копії журналів тренувань, протоколів спортивних змагань, відомостей проведених тестувань, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, тощо);
  - не отримали серйозних зауважень про порушення трудової дисципліни.

Результати складання диференційованого заліку оцінюються у відповідності до вимог «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від

08.05.2015 р. Оцінювання проводиться в трьох шкалах оцінок: рейтинговій, ECTS та національній (Таблиця 6.7.1.)

Відповідно до зазначеного Положення, диференційованим заліком вважається форма підсумкового (семестрового) контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни, де не передбачено складання екзамену. Диференційованим заліком оцінюються результати захисту виробничої тренерської практики. Залік з виробничої тренерської практики виставляється з урахуванням виконаної студентом роботи та на підставі звіту. Оцінка з диференційованого заліку виставляється на підставі результатів захисту студентом звіту перед спеціальною комісією, визначеною кафедрою, за участю керівників практики. В комісії повинно бути не менше трьох осіб.

Оцінки за залік з тренерської виробничої практики заносяться до екзаменаційних відомостей і залікових книжок студентів.

Таблиця 6.7.1.

Шкали оцінювання: рейтингова, ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенти, які не з'явилися на залік з практики, за рішенням декана складають його у визначений графіком час. Студентам, які одержали з практики оцінку «незадовільно», може призначатися повторне проходження практики або повторний залік у термін, визначений деканом факультету.

Повторний залік з практики складається з дозволу декана факультету в присутності комісії з трьох осіб, до складу якої входять керівник практики від університету і завідувач кафедри.

6.8. Перелік звітних документів для заліку з тренерської практики

1. Щоденник практики.

Щоденник практики є звітним документом, має визначенні кафедрою структуру і зміст. У щоденнику студент-практикант у довільній формі занотує виконану ним роботу. Щоденник ведеться кожним студентом особисто.

2. Відгук керівника від бази практики.

У відгуку керівник від бази практики дає стислу характеристику та оцінку роботи студента з висновками і пропозиціями.

3. Копії первинних письмових матеріалів.

Студенти представляють копії первинних письмових матеріалів (керівних, організаційних та облікових документів) – розгорнутий план-конспект залікового навчально-тренувального заняття і плани-конспекти проведених навчально-тренувальних занять, план конспект виховного заходу (конспект бесіди, сценарій або положення про проведення змагань), протоколи, відомості, інші копії документів, передбачених програмою практики.

4. Документи проведення спортивних заходів під час виробничої тренерської практики.

Студенти готують такі копії документів: Положення про проведення змагань з виду спорту; Наказ на проведення спортивних змагань; протоколи змагань; Наказ з підведення підсумків змагань; заявка на участь команди у змаганнях; графік проведення змагань.

5. Звіт про практику та його презентація.

У звіті на титульному аркуші вказується назва ВНЗ, факультету, кафедри, вид практики, прізвище, ім'я по батькові студента, який проходив практику; посади, наукові ступені і вчені звання керівників практикою від ВНЗ та бази.

В основній частині, яка складається з трьох розділів, вказуються: основні відомості про роботу практиканта; результати практики; результати власних досліджень.

У розділі «Основні відомості про роботу практиканта»: зазначаються мета і завдання практики, план і терміни її проходження, методи роботи студента практиканта.

У розділі «Результати практики»: кількість опрацьованої наукової літератури, керівних документів, посібників; докладний зміст діяльності студента під час проходження практики, зі вказівками на зміст конкретних завдань, проведених заходів, а також на долю участі студента в їх проведенні, на повноту виконання індивідуального плану практику.

У розділі «Результати власних досліджень»: подаються результати

досліджень, висновки та рекомендації щодо підсумків дослідницької роботи, а також практичні рекомендації щодо використання результатів досліджень у практичній роботі.

6.9. Критерії оцінювання студентів-практикантів

В таблиці 6.9.1. представлені складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю. До складових рейтингового оцінювання залікового модульного контролю належать: оцінка за щоденник практики; відгук керівника від бази практики; оцінка первинних письмових матеріалів; оцінка документів проведених спортивних заходів під час виробничої тренерської практики; оцінка за презентацію звіту.

Таблиця 6.9.1.

Складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю

Показники	Бали
1. Оцінка за щоденник практики	0-20
2. Відгук керівника від бази практики	0-20
3. Оцінка первинних письмових матеріалів	0-20
4. Оцінка документів проведених спортивних заходів під час виробничої тренерської практики	0-20
5. Оцінка за презентацію звіту	0-20
Залікова рейтингова оцінка	0-100

Критерії оцінювання якості оформлення щоденника з тренерської (виробничої) практики

18-20 балів - щоденник з тренерської виробничої практики оформлений у відповідності до всіх вимог, його зміст повністю відображає результати виконання завдань практики;

15-17 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, його зміст достатньо повно відображає результати виконання основних завдань практики;

12-14 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, але його зміст не достатньо відображає результати виконання основних завдань практики;

0-11 балів - щоденник наближено відображає результати виконання основних завдань практики, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання відгуку керівника від бази практики

18-20 балів - відгуку керівника від бази тренерської (виробничої) практики містить позитивну характеристику роботи студента та високу оцінку його професійним якостям;

15-17 балів - відгуку керівника від бази тренерської виробничої практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента та задовільну оцінку його професійним якостям;

12-14 балів - відгуку керівника від бази тренерської виробничої практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента з зазначенням окремих недоліків та посередню оцінку його професійним якостям;

0-11 балів - відгуку керівника від бази тренерської виробничої практики містить негативну характеристику студента з зазначенням недоліків в його роботі та незадовільну оцінку його професійним якостям.

Критерії оцінювання первинних письмових матеріалів

18-20 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства;

15-17 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

12-14 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені не у відповідності до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

0-11 балів - представлено не всі копії первинних письмових матеріалів; документи оформлені з значними відхиленнями від вимог стандартів державного діловодства; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання документів проведених спортивних заходів під час тренерської практики

18-20 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань;

15-17 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань але деякі з них містять неточності;

12-14 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань;

0-11 балів - представлено не всі копії документів проведених спортивних заходів; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання презентації звіту з педагогічної практики представлені в таблиці 6.9.2.

Таблиця 6.9.2.

Критерії оцінювання презентації звіту з тренерської практики

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (18-20 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив всебічні, глибокі теоретичні та методологічні знання побудови навчально-тренувального процесу та вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності тренера з обраного виду спорту. Виявив методичні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Добре (15-17 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив достатньо глибокі знання побудови навчально-тренувального процесу, вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності тренера з обраного виду спорту. Виявив достатні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Задовільно (12-14 балів)	Студент не впевнено доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив не достатньо глибокі знання з основ побудови навчально-тренувального процесу та задовільну здатність вирішувати типові завдання професійної діяльності тренера з обраного виду спорту.
Незадовільно (0-11 балів)	Студент не виконав програму практики.

6.10. Методика оцінювання роботи студентів в період тренерської практики

Методика оцінювання планів-конспектів навчально-тренувальних занять:

5 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту тренувального заняття передбачив таке:

- 1) записав завдання тренувального заняття, враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для тренувального заняття та оптимальний об'єм фізичного навантаження;
- 3) вказав адекватні методи фізичного виховання спортсменів;
- 4) передбачив місця проведення тренувань, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання для окремого уроку;
- 5) в плані-конспекті тренувального заняття зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 6) описав детально зміст тренувального заняття;
- 7) передбачив нестандартні педагогічні ситуації, які можуть виникати під час проведення тренувального заняття, можливі ускладнення та шляхи їх вирішення;
- 8) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

4 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту тренувального заняття фізичної культури передбачив таке:

- 1) записав завдання тренувального заняття, враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для тренувального заняття;
- 3) вказав методи фізичного виховання спортсменів;
- 4) передбачив місця виконання спортивних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання;
- 5) в плані-конспекті тренувального заняття зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 6) описав достатньо детально зміст тренувального заняття.
- 7) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

3 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту тренувального заняття фізичної культури передбачив таке:

- 1) записав завдання тренувального заняття;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку;
- 3) вказав методи фізичного виховання спортсменів;
- 4) в плані-конспекті тренувального заняття зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 5) описав не достатньо детально зміст тренувального заняття.
- 6) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

2 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту тренувального заняття фізичної культури передбачив таке:

- 1) не записав завдання тренувального заняття в повному об'ємі;
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для тренувального заняття;
- 3) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 4) описав не достатньо зміст тренувального заняття.
- 5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

1 бал виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту тренувального заняття фізичної культури передбачив таке:

- 1) не записав завдання тренувального заняття;
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час тренувального заняття;
- 3) в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття, але припустився помилок;
- 4) описав не достатньо зміст тренувального заняття.
- 5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

0 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він не підготував плану-конспекту тренувального заняття.

Методика оцінювання проведення студентами-практикантами навчально-тренувального заняття:

5 балів виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його

частини проведено на високому організаційно-методичному рівні; на тренуванні обґрунтовано висувались і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались новітні методи навчання та прийоми мотивації спортсменів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки тренувального заняття;

4 бали - виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його частини проведено на організаційно-методичному рівні; на тренуванні доводились і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались методи навчання та прийоми мотивації спортсменів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки тренувального заняття;

3 бали - виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на тренуванні доводились і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались сучасні методи навчання спортсменів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки тренувального заняття;

2 бали - виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на тренуванні не ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались методи навчання спортсменів без урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась не на належному рівні навчальна дисципліна; не було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки тренувального заняття;

1 бал - виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його частини проведено на недостатньому організаційно-методичному рівні;

0 балів - виставляється студенту, якщо тренувальне заняття або його частини не були проведені.

6.11. Взірці документів для заліку з захисту тренерської практики

Документ 1.

ХАРАКТЕРИСТИКА

на студента-практиканта _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Студента ___-го курсу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ»

який проходив виробничу тренерську практику на базі _____
в період з _____ до _____ 201__ року

Загальні дані про студента-практиканта, його теоретичну, методичну та практичну підготовку:

- мотивація студента-практиканта до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі;
- наявність знань, умінь і навичок при складанні навчальної документації, планування всіх форм роботи, звітних документів;
- педагогічні навички в проведенні навчально-тренувальних занять, вміння організувати самостійну роботу;
- вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості вікові та індивідуальні особливості;
- організаційні здібності, вміння підготувати і провести спортивні заходи, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу;
- схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання інтернет технологій;
- вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку сфери спортивного тренування;
- вміння студента-практиканта критично оцінити проведену роботу, врахувати і виправити допущені помилки;
- інші особисті якості та властивості, проявлені в період практики, які характеризують його професійну підготовку і майбутню навчально-тренувальну діяльність.

Студент (ка) _____ обсяг програми тренерської практики виконав (ла) повністю і вчасно. По завершенню навчання здатен(на) обіймати посаду тренера з _____ виду спорту.

Оцінка за тренерську практику: _____.

Підписи:

Керівник
(печатка)

_____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

Тренер-керівник бази практики

_____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

**План-конспект
навчально-тренувального заняття № ___**

Тема: _____

Мета: _____

Група _____

Дата проведення « ___ » _____ 201_ р.

Місце проведення: _____

Завдання : 1. _____

2. _____

3. _____

Інвентар та обладнання : _____

Оцінка за конспект: _____

Оцінка за проведення: _____

№	Зміст	Дозування	Організаційно методичні вказівки
I.	Підготовча частина		
1.1.	_____		
1.2.	_____		
II.	Основна частина		
2.1.	_____		
2.2.	_____		
2.3.	_____		
III.	Заключна частина		
3.1.	_____		
3.2.	_____		

Список використаної літератури

1.

2.

3.

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Документ 3.

Індивідуальний план роботи для тренерської практики

студента 3-го курсу ФЗФВ ДВНЗ «УжНУ»

_____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

в період з «_____» _____ до «_____» _____ . 201_

м. Ужгород

Види роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Організаційна робота. 1.1 1.2..... 2. Навчально-тренувальна робота. 2.1 2.2..... 3. Виховна робота. 3.1 3.2..... 4. Профорієнтаційна робота. 4.1 4.2..... 5. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність. 5.1 5.2..... 6. Методична робота 6.1 6.2.....		

Студент-практикант _____
Підпис

(_____)
Прізвище, ініціали

Варіант аналізу плану-конспекту учбово-тренувального заняття

Аналіз завдань тренувального заняття:

- а) відповідність робочому плану тренера, умовам проведення;
- б) правильність формулювання завдань;
- в) відповідність оформлення плану-конспекту навчально-тренувального заняття рекомендованій формі.

Аналіз граfi "Зміст":

- а) правильність запису вправ (термінологія);
- б) відповідність якості та кількості вправ у підготовчій частині до сформульованих завдань, їх відповідність руховим можливостям спортсменів, чи забезпечують ці вправи загальну функціональну готовність до виконання основної частини навчально-тренувального заняття;
- в) в основній частині аналізують зміст та якість вибраних вправ, наявність основних і допоміжних вправ, чи забезпечують вони вирішення завдань тренувального заняття;
- г) у заключній частині конспекту аналізують, чи забезпечують застосовані засоби відновлення організму.

Аналіз граfi "Дозування":

- а) доцільність дозування фізичного навантаження згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку рухових якостей;
- б) методична доцільність розподілу часу на вирішення завдань тренування.

Аналіз граfi "Організаційні і методичні вказівки":

- а) визначається наявність та доцільність записів про методи організації спортсменів;
- б) визначається доцільність використання засобів тренування (фізичних вправ);
- в) визначається доцільність інтервалів відпочинку,;
- г) визначається характер виконання фізичних вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

Варіант аналізу проведеного студентом спортивного тренування

Аналіз проведення тренування передбачає оцінювання реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Аналіз вирішення освітніх завдань включає:

- а) загальну ефективність виконання освітніх завдань в тренувальному процесі;
- б) відповідність застосованих на навчально-тренувальному занятті засобів тренування до зазначених у конспекті засобів;
- в) відповідність застосованих методів навчання фізичній готовності та стану здоров'я спортсменів;
- г) якість демонстрації вправ та супровідних пояснень;
- д) знання спеціальної спортивної термінології;
- е) використання допоміжних та підготовчих вправ, методика страхування, надання допомоги.

Аналіз вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) відповідність дозування фізичного навантаження віковим та психологічним можливостям спортсменів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі тренування з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я спортсменів;
- в) тривалість інтервалів відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на тренуванні, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних рухових завдань спортсменам для самостійної роботи.

Аналіз вирішення виховних завдань включає:

- а) оцінка діяльності практиканта стосовно виховання в спортсменів почуття колективізму, товариської допомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) дотримання вимог навчальної (трудової) дисципліни;
- в) рівень вимогливості та об'єктивність ухвалення дисциплінарних рішень.

ЗВІТ

 прізвище, ім'я, по батькові

 про проходження тренерської практики за період з ___ по ___ 20 ___ р.
 м. Ужгород

№ з/п	Зміст виконаних робіт	Результат
<i>I. Організаційна робота</i>		
1.	Участь в зборах, семінарських заняттях, конференціях (загальна кількість)	
2.	Знайомство з спортивною базою та працівниками ДЮСШ, СДЮСШОР (список приміщень, інвентарю, обладнання, список працівників, контактні телефони)	
3.	Проведення бесіди з директором бази практики, заступником директора, старшим тренером, тренерами, лікарем (кількість бесід)	
4.	Вивчено нормативних документів та документів планування тренувального процесу (список вивчених документів)	
5.	Прийнято участь у підготовці документів планування тренувального процесу (список підготовлених документів)	
<i>II. Навчально-тренувальна робота</i>		
1.	Підготовлено поурочних робочих планів (кількість планів)	
2.	Складено планів-конспектів тренувальних занять (кількість планів-конспектів)	
3.	Проведено спостережень відкритих тренувальних занять (кількість занять)	
4.	Проведено педагогічний аналіз тренувального заняття (кількість занять)	
5.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі помічника (кількість занять)	
6.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі тренера (кількість занять)	
7.	Проведено тестування фізичної підготовленості спортсменів (кількість спортсменів)	

III. Виховна робота		
1.	Надано допомогу в проведенні фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних заходів (кількість заходів)	
2.	Проведено індивідуальних бесід з спортсменами (кількість бесід)	
IV. Профорієнтаційна робота		
1.	Проведено опитування чи анкетування з виявлення інтересів до занять спортом в ЗОШ (кількість класів)	
2.	Залучення нових учнів ЗОШ до занять з виду спорту (кількість учнів)	
3.	Підготовлено та розповсюджено наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання (кількість опублікованих в ЗМІ повідомлень, інтерв'ю)	
4.	Зустрічі з випускниками ЗОШ та проведені бесіди про ФЗФВ (кількість виступів перед випускниками ЗОШ)	
V. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність		
1.	Ознайомлено з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів (+ або -)	
2.	Ознайомлено з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання (+ або -)	
3.	Ознайомлено з методикою складання угоди на оренду спортивної бази (+ або -)	
4.	Ознайомлено з порядком підготовки спортивних команд до відряджень (+ або -)	
VI. Методична та наукова робота		
1.	Вивчено методичних документів з організації тренерської роботи (назви документів)	
2.	Вивчено методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю (назви методичних посібників)	
3.	Участь у роботі тренерської ради, педагогічної ради, федерації з виду спорту	
4.	Узагальнення та аналіз даних тестування фізичної підготовленості, показників здоров'я, антропометрії (назви тестів, основні результати висновки)	

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

ЗАТВЕРДЖУЮ
начальник управління
молоді та спорту
Закарпатської ОДА
_____ **В.Й.Ерфан**
« ____ » січня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
Ужгородської ДЮСШ
_____ **А.І. Коломоєць**
« ____ » січня 2019р.

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення змагань з спортивної гімнастики на першість
Закарпатської області до Дня працівника фізичної культури

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1.1. Спортивні командно-особистісні змагання з гімнастики серед збірних команд міст і районів Закарпатської області проводяться за планом Ужгородської ДЮСШ з метою відзначення Дня працівника фізичної культури.

1.2. Головні завдання змагань:

- привернути увагу громадян до занять спортом;
- сприяти загартуванню та оздоровленню школярів та студентської молоді засобами фізичної культури і спорту;
- популяризувати серед громадян міста Ужгорода та населення Закарпаття здоровий спосіб життя.

2. МІСЦЕ І ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Змагання з гімнастики проводитимуться на базі спортивного комплексу «Юність» (Ужгород, вул. _____ (тел. (031-22) 61-29-78) 8 січня 2019 р. Початок змагань: 10.00 годині.

3. КЕРІВНИЦТВО ТА ФІНАНСУВАННЯ

3.1. Безпосереднє керівництво змаганнями здійснюється Управлінням молоді та спорту Закарпатської ОДА.

3.2. Управління у справах фізичної культури і спорту Закарпатської ОДА несе витрати на придбання одного кубка, 18 грамот для переможців, оплату харчування суддів та медичне обслуговування змагань, придбання протоколів.

3.3. Управління у справах фізичної культури і спорту при МОН України надає для проведення змагань спортивний зал, роздягальні для учасників та забезпечує гучномовною апаратурою.

3.4. Проїзд, розміщення та харчування учасників за рахунок відряджуючої організації.

4. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

4.1. Командно-особистісні змагання з гімнастики на першість Закарпатської області проводитимуться за правилами змагань; для I дорослого розряду, КМС та МС до оцінок надаються коефіцієнти відповідно 1,1, 1,2 та 1,3.

4.2. Змагання серед чоловіків проводитимуться на 6 олімпійських гімнастичних приладах; серед жінок - на 4 гімнастичних приладах з проведенням фінальних змагань в стрибках та вільних вправах.

5. ВИМОГИ ДО КОМАНД ТА УЧАСНИКІВ

5.1. До участі у змаганнях допускаються збірні команди міст і районів Закарпатської області. До складу команд входять ветерани війни в Афганістані та члени їх сімей віком від 16 до 28 років, які включені до заявки на участь, підписаної директором ДЮСШ, мають при собі відповідні посвідчення про належність до спортивної школи;

5.2. Склад команди згідно заявки - до 6 чоловік (3 жінки та 3 чоловіка). Заліковими у командній першості є по два кращих результати на кожному приладі.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

6.1. Місця серед команд визначатимуться за максимальною сумою балів, отриманих всіма заліковими учасниками з врахуванням коефіцієнтів.

6.2. Особистісна першість визначатиметься в кожному із заявлених розрядів за максимальною сумою балів, набраних у багатоборстві та на окремих приладах у фінальних змаганнях

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА НАГОРОДЖЕННЯ

7.1 Нагородження трьох команд переможців кубками, медалями і грамотами проводять організатори змагань одразу після закінчення змагань.

7.2. Нагородження переможців особистої першості в кожному розряді медалями, грамотами, цінними призами проводиться по закінченню фінальних змагань.

ВЗІРЕЦЬ НАКАЗУ НА УЧАСТЬ КОМАНДИ У ЗМАГАННЯХ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

17.01.2019 р.

м. Ужгород

№ 19-Р

Про організацію та участь спортивної команди
ДВНЗ «УжНУ» у чемпіонаті міста Ужгорода з гімнастики

У відповідності з Планом-календарем 2019 року федерації гімнастики міста Ужгорода, а також для широкого залучення студентів університету до участі у спортивних змаганнях

НАКАЗУЮ

1. Організувати збірну команду УжНУ з гімнастики у складі 6 студентів і прийняти участь у чемпіонаті міста з цього виду змагань.
2. Відповідальним за організацію заходу призначити декана факультету фізичного виховання; старшим команди – викладача кафедри фізичного виховання і спорту Ф. Яровського.
3. Лікаря інституту О. Желізняк забезпечити медичне обслуговування гравців під час змагань.
4. Для організованого виїзду учасників до місць змагань виділити автотранспорт.
5. Головному бухгалтеру передбачити кошторис розходів на оплату суддівства, транспорту, придбання гімнастичної екіпіровки, прання та поладження спортивної форми, нагороди кращим гравцям.
6. Контроль за виконання наказу покласти на проректора з виховної роботи.

Ректор

Смоланка

Наказ підготував І.Маріонда

Навч. частина, бухгалтерія, каф. фіз. виховання і спорту, деканати

ВЗІРЕЦЬ ЛИСТА-ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ

Затверджую
декан факультету
здоров'я та фізичного виховання і спорту
І.С.Миронюк
“ _____ ” квітня 2019 року

Лист-заявка
на участь команди ДВНЗ „УжНУ” в чемпіонаті міста Ужгорода зі
спортивної гімнастики

№ п. п	Прізвище та ім'я	Рік народжен.	Спорт. розряд	Примітки	Допуск лікаря
1	Шкура Валерій	1980	1		<i>допущений</i>
2	Габор Микола	1980	1		<i>допущений</i>
3	Мовнар Мар'ян	1979	2		<i>допущений</i>
4	Шпак Вікторія	1980	3		<i>допущена</i>
5	Горзов Вікторія	1980	3		<i>допущена</i>
6	Дворник Маріанна	1980	3		<i>допущена</i>

Представник команди _____
Капітан команди _____
Лікар _____

О. Бабанін
В. Шкура
О. Желізняк

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ**

1. Положення про проведення змагань
2. Наказ на проведення змагань
3. Оголошення про змагання
4. Програма змагань
5. Графік проведення змагань
6. Склад суддівських бригад
7. Пам'ятки суддям з витягом із правил суддівства змагань
8. Листи-заявки на участь команд у змаганнях
9. Робочі протоколи по видам багатоборства (гімнастичним приладам)
- 10.Зведений протокол змагань особистої та командної першості;
- 11.Звіт головного судді про змагання.
- 12.Підсумковий наказ про проведені змагання.
- 13.Прес-реліз з повідомленням про результати змагань для засобів масової інформації
- 14.*(інші документи готуються за необхідністю)*

ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів
факультету _____
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний
університет»

Місто Ужгород

« _____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, факультет

Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» в особі декана факультету _____ що діє на підставі Положення про факультет Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», і, з другої сторони (назва підприємства, організації, установи) (надалі - База практики) в особі _____, діючого на підставі (посада, прізвище та ініціали) _____ (далі - сторони), уклали між собою договір: (статут підприємства, розпорядження, доручення)

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів (список додається у направленні) на проходження практики згідно з графіком навчального процесу:

№ з/п	Напрямок підготовки/ спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок - кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору усієї необхідної інформації для написання курсових та дипломних робіт (проектів) за результатами діяльності підприємства, що відповідають програмі практики і не становлять комерційної таємниці.

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

2.1. До початку практики надати Базі практики для погодження витяг з робочої програми практики, а не пізніше ніж за тиждень - список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Не розголошувати використану студентами інформацію про діяльність Базі практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складено у двох примірниках: один для Базі практики, один для Університету.

Юридичні адреси та підписи сторін

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Адреса: 88000, м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали)

М.П
«__» _____ 20__ р.

База практики:

Адреса: _____

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П «__» _____ 20__ р.

6.12. Перелік контрольних питань до заліку з тренерської практики

1. Назвати вимоги до спеціаліста з фізичного виховання, тренера з виду спорту.
2. Розкрити діяльність тренера з виду спорту на етапі спеціальної підготовки у тренувальному процесі.
3. Розкрити суть спортивних змагань та змагальної діяльності в обраному виді спорту.
4. Назвати основні документи, необхідні для підготовки і проведення спортивних змагань з виду спорту.
5. Пояснити, з яких розділів складається заявка на участь у змаганнях і порядок її оформлення.
6. Оформити відповідну документацію для відрядження команди (спортсменів) для участі у змаганнях або навчально-тренувальних зборах.
7. Оформити документи звіту про відрядження команди чи окремих спортсменів на змагання або навчально-тренувальні збори.
8. Назвати функціональні обов'язки представника команди на спортивних змаганнях.
9. Скласти перелік інвентарю та обладнання, необхідних для проведення навчально-тренувального процесу.
10. Назвати методи визначення рівня функціональної підготовленості спортсменів групи, закріпленої за студентом-практикантом.
11. Назвати контрольні вправи і тести, що застосовуються при відборі учнів для занять з виду спорту.
12. Скласти форму індивідуального щоденника тренувального процесу спортсмена, пояснити порядок його ведення та аналізу даних.
13. Розкрити схему положення про змагання з виду спорту міського чи районного рівня та зміст його розділів.
14. Розкрити методіку планування (побудови) тренувального процесу у макроциклі з обраного виду спорту для спортсменів-розрядників.
15. Розкрити методіку планування (побудови) тренувального процесу в мезоциклі з обраного виду спорту для спортсменів-розрядників.
16. Дати характеристику основної документації обліку роботи тренера.
17. Назвати мету, завдання, засоби, методи і принципи тренувального процесу з обраного виду спорту.
18. Назвати необхідні документи для оформлення спортивних розрядів та звань.
19. Розкрити схему проведення семінару з підготовки суддів з виду спорту.
20. Розкрити сутність і зміст структури підготовки спортсмена

(фізична, технічна, тактична, психічна, теоретична).

21. Розкрити теоретичні, методичні та організаційні основи планування, обліку, організації та контролю навчально-тренувального процесу.

22. Пояснити, як і з якою метою робиться педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття.

23. Назвати розділи кошторису на проведення навчально-тренувальних зборів чи участі у змаганнях.

24. Пояснити, як скласти відомість на видачу талонів на харчування та добових учасникам на навчально-тренувальних зборах чи у відрядженні.

25. Охарактеризувати порядок придбання, видачі та списання спортивного одягу та інвентарю.

26. Охарактеризувати структуру плану-конспекту навчально-тренувального заняття.

27. Розкрити основні напрями роботи головної суддівської колегії спортивного змагання з виду спорту.

28. Охарактеризувати навчальну програму з виду спорту для ДЮСШ.

29. Охарактеризувати навчальну програму з виду спорту для ШВСМ.

30. Дати практичні рекомендації до показників навантаження одного тренувального заняття юних спортсменів.

31. Дати характеристику перспективного, поточного і оперативного планування тренувального процесу з обраного виду спорту.

32. Дати характеристику етапного, поточного і оперативного контролю тренувального процесу з обраного виду спорту.

33. Охарактеризувати етап початкової підготовки у побудові тренувального процесу.

34. Охарактеризувати етап попередньої базової підготовки в побудові тренувального процесу.

35. Охарактеризувати етап спеціалізованої базової підготовки в побудові тренувального процесу.

36. Розкрити функціональні обов'язки тренера на спортивних змаганнях з виду спорту.

37. Назвати всі документи планування навчально-тренувального процесу в ДЮСШ.

6.13. Список рекомендованих нормативних документів та літератури

Нормативні документи:

1. Конституція України. 28 червня 1966 року. – ст. 3, 8, 28, 32, 45, 49, 57, 58.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року № 3809- XII. – ст. 1-5, 41.
3. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». / Указ Президента України 01.09.1998 р. № 963\98.
4. Головні напрями фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в Україні \ Міносвіти України, Держкомспорт України. –1999-2001 роки.
5. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80.
6. Наказ МОН України № 188 від 25.05.1998 р. «Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді», Державні вимоги до навчальних програм з фізичного виховання в системі освіти. – К.: МОН України, 1988. – 20 с.
7. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні / Проект державного комітету з фізичної культури і спорту в Україні. - К, 1997.–16 с.
8. Про стан та перспективи розвитку фізичного виховання в системі освіти України. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1997 р., прот. № 7/6-3.
9. Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1998 р., протокол № 2/9-19.
10. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002).
11. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994).
12. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації» (1998).
13. Концепція фізичного виховання в системі освіти України (1997).
14. Державна національна програма «Освіта». Україна XXI століття (1994).
15. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України (1997).
16. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2005).

17. Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 4013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».

18. Рішення колегії Міністерства освіти України від 25.02.1998 р., протокол № 2/9-19 «Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі».

19. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2002 р. «Про утворення фізкультурно-спортивних клубів та їх осередків у вищих, середніх і професійно-технічних навчальних закладах».

20. Лист Міністерства освіти і науки України від 10.12.2004 р. №1/9-634 «Про зміну назви навчальної дисципліни».

21. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2005 р. № 458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».

22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.2006 р. № 4 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах».

23. Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

24. Положення про порядок та методика проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті, затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р. - Ужгород–35 с.

25. Положення про практику студентів державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введене в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року. – 35 с.

Навчально-методична література

1. Гаценко В.П. Тренерська практика в вищому навчальному закладі / Гаценко В. П., Слаутіна Н. В.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.-наук. ін-т фіз. культури, спорту і здоров'я, Каф. теорії і методики фіз. виховання. - Черкаси : [Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2010. - 44 с.

2. Основи теорії фізичного виховання. Посібник для студентів фак. фіз. виховання пед ін-тів / За ред. М.Є.Догадіна. К.: «Рад. школа», 1967. 289 с.

3. Теория и методика физического воспитания. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под общей ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. Изд. 2-е, испр. и доп. (в 2-х т.). М.: «Физкультура и спорт», 1976. – 303 с.; 255 с.

4. Спортивная метрология. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под ред. В.М. Зациорского. – М.: «Физкультура и спорт», 1982. – 256 с.

5. Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999.- № 2 (74639) – с. 23-25.

6. Тупайло Г. Методичний поради́ник для занять з тягарами (важкою атлетикою) у таборах активної реабілітації для осіб, котрі пересуваються у кріслі-візку за методикою REKRYTERINGS GRUPPEN (Швеція) – Львів: ЛДЦФК, 1998. – 14 с.

7. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. К.: Олимпийская литература, 1999. – 318 с.

8. Педагогика: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.В.Белоусовой и И.Н.Решетень. - Изд. 2-е, испр. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1986. – с. 288.

9. Гимнастика и методика преподавания: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В. М. Смоленского. - Изд. 3-е, перер. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

10. Управление физической культурой и спортом: Учебник для ин-тов физ. культуры / Переверзин И.И., Бугров Н.Н., Вилькин Я.Р. и др. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

11. Управление физкультурным движением: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.А.Ивонина и К.А.Куликовича. - М.: «Физкультура и спорт», 1977. – с. 287.

12. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера / Предисл. Н.В.Кузьминой, А.Ц.Пуни, А.В.Тарасова. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – 375 с.

13. В. Н. Платонов. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. К.: Олимпийская литература, 1997. – 583 с.

7. ПРАКТИКА ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Практика за профілем майбутньої спеціальності - третій етап в практичній підготовці бакалаврів, які проходять підготовку за спеціальністю «Фізична культура та спорт». На цьому етапі підготовки практика сприяє закріпленню знань, отриманих студентами з таких навчальних дисциплін: педагогіка фізичного виховання і спорту; психологія фізичного виховання і спорту; теорії спортивного тренування; теорії і методики обраного виду спорту; олімпійський та професійний спорт; загальна теорія спорту для всіх; теорії і методики викладання спеціальних дисциплін; фізкультурно-спортивні споруди.

Практика за профілем майбутньої спеціальності проходить в місцях максимально наближених до справжніх умов майбутньої професійної діяльності студентів. Вона проводиться на базах спеціалізованих ЗОШ, ліцеїв, дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ), спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву (СДЮСШОР), школах вищої спортивної майстерності (ШВСМ), спортивних клубах; федераціях з видів спорту; фітнес-центрах; центрах «Спорт для всіх», інших спортивних організаціях.

Практика за профілем майбутньої спеціальності спрямована загалом на формування практичних вмінь та навичок, необхідних для виконання посадових обов'язків тренера з виду спорту, спортивного інструктора. Вона сприяє інтеграції знань, отриманих студентами під час попереднього теоретичного навчання. Практична робота в системі масового спорту та спорту вищих досягнень спонукає студентів до вдосконалення своїх індивідуальних технологій побудови тренувального процесу, більш ефективного використання існуючих методів і форм роботи тренера з обраного виду спорту.

В процесі проходження практики за профілем майбутньої спеціальності у студентів формуються такі загальні компетентності:

- знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку;
- здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;
- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;

- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу.

В процесі проходження практики за профілем майбутньої спеціальності у студентів формуються такі професійні компетентності:

- володіти глибокими знаннями фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі під дією фізичних навантажень, та здатність до використання закономірностей фізичного розвитку і вдосконалення для вирішення завдань фізичного виховання;
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя;
- вміння здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять;
- вміння організовувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань;
- здатність організовувати позакласну і позашкільну роботу з дітьми та шкільною молоддю;
- здатність виконувати обов'язки керівника федерації з обраного виду спорту, директора дитячої спортивної школи, інструктора з видів оздоровчо-рекреаційної рухової активності, завідувача спортивною базою;
- володіти основами знань з використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміти здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі, знати базову спортивну термінологію на вітчизняній та іноземній мові.

Зазначені компетентності є базовими в спортивній роботі. Вони покладені в основу виконання професійних обов'язків тренера.

7.1. Мета та завдання практики за профілем майбутньої спеціальності

Головна мета практики за профілем майбутньої спеціальності полягає у вдосконаленні знань щодо структури та змісту діяльності фізкультурно-

спортивних організацій, опануванні студентами сучасних методів і форм організації роботи тренера з виду спорту, формуванні на базі отриманих знань практичних навичок та умінь, необхідних для професійного виконання обов'язків спеціаліста фізичної культури і спорту.

Вказана практика формує у студентів вміння самостійно приймати обґрунтовані рішення, творчо використовувати свої знання у практичній діяльності.

Поставлена мета досягається в процесі:

1) ознайомлення студентів зі структурою та змістом роботи спортивних організацій, що є базами практики - СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ, спортивних клубів; федерацій з видів спорту; фітнес-центрів; центрів «Спорт для всіх», інших спортивних організацій;

2) створення системи знань про зміст і характер тренерської діяльності, а саме: організаційної, виховної, навчально-спортивної, науково-дослідницької, адміністративно-господарчої, суддівської та представницької;

3) формуванням стійких навичок організації, планування та проведення навчально-тренувального процесу, а також контролю за його ефективністю;

4) освоєнням передових методів організації і планування діяльності тренера з обраного виду спорту.

В процесі практики за профілем майбутньої спеціальності студенти отримують з предметної області такі знання:

- Фізичне виховання в спеціалізованій ЗОШ як педагогічний процес;
- Спортивне тренування як педагогічний процес;
- Мета, завдання, засоби та методи спортивного тренування;
- Основи навчального та виховного процесу в спортивній школі;
- Методика побудови урочних форм спортивного тренування;
- Формування знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань спортивного тренування;
- Використання оздоровчого впливу рухової активності на стан здоров'я спортсменів з врахуванням величини фізичного навантаження.

За умови успішного проходження практики студенти повинні знати:

- Мету, завдання, зміст, засоби, методи та організаційні форми фізичного виховання в спортивній школі;
- Систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відображають сучасний стан тренувального процесу в спортивній школі,

створюють фундамент для подальшого вдосконалення професійної майстерності майбутнього тренера.

За умови успішного проходження практики студенти повинні вміти:

- Організовувати та проводити тренувальний процес в спортивній школі;
- Планувати тренувальні заняття в школі з обраних видів спорту;
- Оцінювати фізичний розвиток та функціональний стан спортсменів;
- Проводити виховну роботу, застосовувати на практиці набуті знання, самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Обґрунтування вибору засобів та методів практичної підготовки студентів для практики за профілем майбутньої спеціальності здійснюється з урахуванням отриманих ними знань з навчальних дисциплін: теорії спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, а також теорії та методики викладання спеціальних дисциплін.

Основні завдання практики за профілем майбутньої спеціальності є такими:

- 1) вдосконалення професійних навичок та вмінь щодо організації та проведення тренувального процесу з обраного виду спорту;
- 2) підготовка до самостійної роботи вчителем фізичної культури, тренером з виду спорту чи спортивним інструктором.
- 3) вдосконалення знань щодо структури та змісту роботи тренера на різних етапах підготовки спортсмена, а саме: в шкільній спортивній секції; в дитячо-юнацькій спортивній школі; в спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі; в школі вищої спортивної майстерності; в центрі олімпійської підготовки; спортивному клубі; федерації з виду спорту; інших спортивних організаціях;
- 4) вдосконалення навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;
- 5) вдосконалення знань щодо структури, формам, методів та змісту діяльності спортивних організацій (баз практики) на основі вивчення нормативної організаційно-методичної, фінансової документації та проведення бесід з керівним складом зазначених організацій.

7.2. Зміст практики за профілем майбутньої спеціальності

Змістом практики за профілем майбутньої спеціальності є такі види роботи: організаційна; навчально-тренувальна; виховна; профорієнтаційна; адміністративно-господарська та фінансова; методична та наукова.

1. Організаційна робота.

1.1. Участь студентів в організації семінарів, конференцій, спортивних заходів.

1.2. Вивчення інфраструктури, системи управління та кадрового складу спортивної організації (бази практики).

1.3. Проведення бесід з керівниками спортивної організації (бази практики), старшим тренером, тренерами, лікарем.

1.4. Вивчення загального річного плану роботи спортивних груп бази практики.

1.5. Підготовка звітної документації до заліку з захисту практики за профілем майбутньої спеціальності.

2. Навчально-тренувальна діяльність.

2.1. Ознайомлення з плануванням та обліком роботи спортивних груп (ГСВ).

2.2. Вивчення технологій організації навчально-тренувальної роботи з групами спортсменів.

2.3. Складання робочих планів в закріплених групах (початкової підготовки, основної групи і групи спортивного вдосконалення).

2.4. Складання поурочних планів-конспектів для закріплених груп.

2.5. Спостереження і аналіз відкритих тренувальних занять досвідченими тренерами з виду спорту, вивчення змісту роботи з підготовки до тренувального процесу.

2.6. Проведення 2-х педагогічних аналізів тренувального процесу (тренера та студента-практиканта).

2.7. Здійснення хронометражу динаміки фізичного навантаження та побудова фізіологічної кривої тренуваного заняття.

2.8. Самостійне проведення в ролі тренера не менш п'яти навчально-тренувальних занять з виду спорту за весь період практики.

2.9. Проведення обліку успішності навчально-тренувальної та змагальної діяльності в закріпленій групі.

3. Виховна робота.

3.1. Участь в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики.

3.2. Проведення не менш 2-х бесід з проблематики фізичного виховання та спорту в закріпленій групі.

3.3. Участь в організації та проведенні спортивних змагань з виду спорту, передбаченого Календарним планом спортивних заходів бази практики.

4. Профорієнтаційна робота.

4.1. Виявлення інтересів до занять спортом та відповідних здібностей в учнів випускних класів за допомогою опитування чи анкетування.

4.2. Проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про роботу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ».

4.3. Підготовка команди з учнів, випускників ЗОШ, для участі в змаганнях «Абітурієнт – УжНУ» (за погодженням з керівником практики).

4.4. Участь у розробці сценарію, організації та проведення спортивного свята (за погодженням з керівником практики).

4.5. Підготовка та розповсюдження наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивних досягненнях студентів факультету (за погодженням з керівником практики).

5. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність.

5.1. Вивчення фінансових документів спортивної організації, на базі якої проходить практика.

5.2. Оформлення документації для проведення навчально-тренувальних зборів спортивних змагань, інших спортивно-масових заходів (за погодженням з керівником практики).

5.3. Ознайомлення з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів та відряджень та складання таких звітів за погодженням з керівником практики.

5.4. Ознайомлення з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.

5.5. Ознайомлення з методикою складання угоди на оренду спортивної бази та складання таких угод за погодженням з керівником практики.

6. Методична та наукова робота.

6.1. Вивчення нормативних документів з питань організації спортивної роботи.

6.2. Вивчення методичної літератури з організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.

6.3. Проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях за програмою практики.

6.4. Узагальнення та аналіз даних тестування в процесі тренувальних занять, результатів спортивних змагань.

6.5. Виконання наукової роботи за темою, визначеною керівником практики.

6.6. Участь у роботі тренерської ради (педагогічної ради, наради федерації з виду спорту).

6.7. Виступи перед школярами на спортивну тематику, виконання завдань з шефської допомоги школам та іншим спортивним організаціям.

6.8. Ознайомлення з плановою та звітною навчально-методичною документацією бази практики.

За час проходження тренерської виробничої практики студенти-практиканти зобов'язані виконати всі розділи програми у відповідності з індивідуальним планом практики. Розрахунок годин за розділами програми корегується керівниками практики з врахуванням особистого досвіду студента, набутих ним навичок, умінь та знань.

У навчально-тренувальному процесі студенти орієнтуються на план роботи тренерів від бази практики. Водночас кожний практикант зобов'язаний проявляти особисту ініціативу і творчість, уникати шаблонів і формалізму в проведенні навчально-тренувальних занять та інших фізкультурно-спортивних заходів. З цією метою практикант зобов'язаний:

1. Проводити навчально-тренувальні заняття з дітьми різних вікових категорій;

2. Планувати проведення занять як в приміщенні, так і на відкритих майданчиках;

3. Урізноманітнювати зміст занять та методи їх проведення, здійснювати пошук та впроваджувати у навчальний процес новітні технології фізичного виховання;

4. Застосовувати новітні технології організації тренувального процесу;

5. Використовувати сучасні методи тренування: змагальний, груповий, індивідуальний та інші;

6. Приймати участь в агітаційній та роз'яснювальній роботі, в оформленні наочних засобів інформації;

7. Впроваджувати в процес тренування передові наукові та науково-інформаційні технології.

7.3. Керівництво практики за профілем майбутньої спеціальності

Безпосередню відповідальність за організацію практики та контроль за її проведенням покладається на керівника практики за профілем майбутньої спеціальності від університету. Керівник практики від університету призначається наказом ректора з числа науково-педагогічних працівників факультету здоров'я та фізичного виховання.

Керівник практики за профілем майбутньої спеціальності від університету контролює готовність бази практики до початку її проведення. Керівник практики готує проект наказу ректора з проходження практики, письмові направлення на бази практик, щоденники практик. Перед початком практики проводить необхідні організаційні заходи: інструктаж студентів про порядок проведення практики; надає студентам-практикантам необхідну документацію тощо. По закінченню практики керівник проводить диференційований залік, де приймає та оцінює звіти студентів про проходження практики.

До керівництва практики за профілем майбутньої спеціальності студентів також залучаються досвідчені вчителі та тренери від бази практики. Педагогічний та тренерський склад від бази практики забезпечує високу якість виконання кожним студентом його індивідуального плану роботи. Керівники від бази створюють студентам необхідні умови роботи. Вони відповідальні за проведення інструктажів щодо охорони праці та техніки безпеки. На керівників від бази покладені обов'язки контролю за проведенням студентами навчально-тренувальних занять, дотриманням правил внутрішнього розпорядку. Свої зауваження та рекомендації керівники від бази практики заносять в журнал обліку проходження практики за профілем майбутньої спеціальності.

7.4. Обов'язки студентів-практикантів

Під час практики за профілем майбутньої спеціальності на студентів-практикантів покладаються такі обов'язки:

1. До початку практики бути присутнім на консультації, засвоїти мету та завдання практики; отримати інформацію про базу, де проходитиме практика; підготувати програму стажування та всі необхідні документи;
2. За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у школах чи фізкультурно-спортивних організаціях;
3. Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику практикою від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в спортивному закладі, яка є базою практики, ознайомитися з заходами безпеки;
4. В повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
5. Вести записи у робочому щоденнику практики за встановленою формою;
6. Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни;
7. Нести повну відповідальність за якість своєї роботи та здоров'я учнів чи спортсменів під час тренувань та спортивних змагань;
8. Своєчасно скласти звіт та диференційований залік з практики.

У разі надання відповідного обґрунтування і дозволу кафедри, деканату та при наявності підписаного договору з базою практики студент може самостійно вибрати для себе місце проходження практики за профілем майбутньої спеціальності.

Для попередження неправомірних дій та нещасних випадків всю практичну роботу з школярами та спортсменами студенти-практиканти проводять тільки під наглядом керівників від бази та з їх згоди.

Студенти-практиканти готують до заліку з захисту практики за профілем майбутньої спеціальності такі документи:

1. Індивідуальний план роботи на період проходження практики.
2. Звіт про роботу за період проходження практики;
3. Щоденник практики;
4. Плани-конспекти навчально-тренувальних занять;
5. Копії документів проведення спортивних заходів (положення про змагання, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведенням підсумків змагань);
6. Інші документи (за вимогою керівника практики).

7.5. Обов'язки керівника практики за профілем майбутньої спеціальності від університету

Керівник практики за профілем майбутньої спеціальності від університету зобов'язаний:

1. Підготувати робочу програму практики, критерії оцінювання практики, проект наказу про практику (для денної форми навчання) та проект розпорядження по факультету (для заочної форми навчання), індивідуальні направлення на відповідні бази практик для студентів, щоденники практики для кожного студента;
2. Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати, умови необхідні для початку практичної роботи студентів;
3. Забезпечити проведення необхідних організаційних заходів перед початком практики: провести інструктаж про порядок проходження практики, заходів безпеки, критеріями оцінювання;
4. Забезпечити студентів необхідними документами: направленнями на практику, програмою практики, щоденниками, методичними рекомендаціями ін.;
5. Ознайомити практикантів з порядком звітності щодо виконань завдань практики;
6. У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити її високу якість проходження, згідно з програмою;
7. Проводити контроль умов праці студентів та дотримання ними правил техніки безпеки та охорони праці;
8. Проводити контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та графіків роботи бази практики.
9. У складі комісії, визначеної завідувачем кафедри, та у встановлений розкладом час, забезпечити складання заліку з практики;
10. По завершенню практики подати завідувачу кафедри письмовий звіт про її проведення з особистими зауваженнями та пропозиціями щодо її вдосконалення.

7.6. Обов'язки керівника практики за профілем майбутньої спеціальності від бази

Керівник практики за профілем майбутньої спеціальності від бази зобов'язаний:

1. Ознайомити студентів-практикантів з працівниками спортивної установи, інфраструктурою та змістом роботи бази практики;
2. Забезпечити умови для виконання програми практики, в першу

чергу, надати доступ студентів до роботи з нормативними та методичними документами;

3. Ознайомити студентів з особливостями проведення тренувальних занять та спортивних заходів;

4. Залучати студентів до проведення тренувань та спортивних змагань;

5. Ознайомити практикантів з діяльністю тренерської ради, громадського активу, сприяти встановленню ділових стосунків з працівниками бази практики;

6. Залучати практикантів до участі у проведенні відкритих та методичних занять;

7. Консультувати студентів з усіх питань, що виникають в процесі проходження практики;

8. Надавати письмові характеристики професійним здібностям студентів та оцінку якості виконання ними програми практики.

Головним завданням керівника від бази (тренера) є створення найбільш сприятливих умов для ефективного виконання студентами програми практики, забезпечення організаційно-методичної допомоги.

Керівник від бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із керівником практики від університету.

7.7. Форми та методи контролю

Керівники практики при оцінюванні студентів враховують їх рівень професійних умінь та навичок за такими критеріями:

- повнотою виконання програми практики;
- ефективністю методів і прийомів, які використовував студент для досягнення мети та вирішення завдань практики;
- способами самостійного вирішення проблем, що виникали у процесі проходження практики;
- характером відгуків учнів чи спортсменів про роботу практиканта та його моральні якості;
- вмінням практикантом приймати нестандартні та самостійні рішення;
- випадками порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється керівником практики від університету та керівником від бази практики. Для цього керівники практики проводять оперативний, поточний та підсумковий контроль.

Оперативний контроль проводиться безперервно протягом всієї практики; оперативний контроль передбачає збір інформації про виконання студентом кожного конкретного завдання, передбаченого планом проходження практики, дотримання вимог трудової та навчальної дисципліни, правил безпеки. Результати оперативного контролю повинні своєчасно доводитися до відому студентів. Важлива інформація може фіксуватися керівником у письмовій формі. Загалом, метою оперативного контролю є оперативне реагування на можливі відхилення практиканта від програми та надання допомоги у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль проводиться наприкінці виконання того чи іншого розділу програми практики, для прикладу, проведення спортивного змагання, етапу наукового дослідження, ін. Мета поточного контролю – оцінити якість виконаної частини роботи та допомогти практикантам провести об'єктивний аналіз її результатів, акцентувавши увагу на позитивних результатах та допущених помилках. З висновками поточного контролю та оцінкою роботи керівники практики повинні одразу ознайомити практикантів.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню практики за профілем майбутньої спеціальності з метою оцінки ефективності виконання програми. Оцінювання ефективності виконання програми практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з виробничої тренерської практики проводяться комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої обов'язково входять 3 особи. Обов'язковими членами комісії є керівник практики від університету та завідувач кафедри. Під час проведення заліку студент у присутності своєї навчальної групи доповідає про виконану роботу та відповідає на питання членів комісії. При оцінюванні результатів проходження тренерської практики враховується відгук керівника від бази, оцінює усний звіт студента про виконану під час практики роботу та перевіряється якість підготовки документів, передбачених планом практики.

До диференційованого заліку з практики за профілем майбутньої спеціальності допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

- надали щоденник практики;
- надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);
- надали для перевірки конспекти проведених під час проходження практики тренувань та письмового матеріалу про виконання завдань практики (копії журналів тренувань, протоколів спортивних змагань, відомостей проведених тестувань, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, тощо);

- не отримали серйозних зауважень про порушення трудової дисципліни.

Результати складання диференційованого заліку з захисту практики за профілем майбутньої спеціальності оцінюються у відповідності до вимог «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. Оцінювання проводиться в трьох шкалах оцінок: рейтинговій, ECTS та національній (Таблиця 7.7.1.)

Відповідно до зазначеного Положення, диференційованим заліком вважається форма підсумкового (семестрового) контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни, де не передбачено складання екзамену. Диференційованим заліком оцінюються результати захисту виробничої тренерської практики. Залік з виробничої тренерської практики виставляється з урахуванням виконаної студентом роботи та на підставі звіту. Оцінка з диференційованого заліку виставляється на підставі результатів захисту студентом звіту перед спеціальною комісією, визначеною кафедрою, за участю керівників практики. В комісії повинно бути не менше трьох осіб.

Таблиця 7.7.1.

Шкали оцінювання: рейтингова, ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінки за залік з практики за профілем майбутньої спеціальності заносяться до екзаменаційних відомостей і залікових книжок студентів.

Студенти, які не з'явилися на залік з практики, за рішенням декана складають його у визначений графіком час. Студентам, які одержали з практики оцінку «незадовільно», може призначатися повторно проходження практики або повторний залік у термін, визначений деканом факультету.

Повторний залік з практики складається з дозволу декана факультету в присутності комісії з трьох осіб, до складу якої обов'язково входять керівник практики від університету і завідувач кафедри.

7.8. Перелік звітних документів для заліку з практики за профілем майбутньої спеціальності

1. Щоденник практики.

Щоденник практики є звітним документом, має визначені кафедрою структуру і зміст. У щоденнику студент-практикант у довільній формі занотовує виконану ним роботу. Щоденник ведеться кожним студентом особисто.

2. Відгук керівника від бази практики.

У відгуку керівник від бази практики дає стислу характеристику та оцінку роботи студента з висновками і пропозиціями.

3. Копії первинних письмових матеріалів.

Студенти представляють копії первинних письмових матеріалів (керівних, організаційних та облікових документів) – розгорнутий план-конспект залікового навчально-тренувального заняття і плани-конспекти проведених навчально-тренувальних занять, план конспект виховного заходу (конспект бесіди, сценарій або положення про проведення змагань), протоколи, відомості, інші копії документів, передбачених програмою практики.

4. Документи проведення спортивних заходів під час виробничої тренерської практики.

Студенти готують такі копії документів: Положення про проведення змагань з виду спорту; Наказ на проведення спортивних змагань; протоколи змагань; Наказ з підведення підсумків змагань; заявка на участь команди у змаганнях; графік проведення змагань.

5. Звіт про практику та його презентація.

У звіті на титульному аркуші вказується назва ВНЗ, факультету, кафедри, вид практики, прізвище, ім'я по батькові студента, який проходив практику; посади, наукові ступені і вчені звання керівників практикою від ВНЗ та бази.

В основній частині, яка складається з трьох розділів, вказуються:

основні відомості про роботу практиканта; результати практики; результати власних досліджень.

У розділі «Основні відомості про роботу практиканта»: зазначаються мета і завдання практики, план і терміни її проходження, методи роботи студента практиканта.

У розділі «Результати практики»: кількість опрацьованої наукової літератури, керівних документів, посібників; докладний зміст діяльності студента під час проходження практики, зі вказівками на зміст конкретних завдань, проведених заходів, а також на долю участі студента в їх проведенні, на повноту виконання індивідуального плану практику.

У розділі «Результати власних досліджень»: подаються результати досліджень, висновки та рекомендації щодо підсумків дослідницької роботи, а також практичні рекомендації щодо використання результатів досліджень у практичній роботі.

7.9. Критерії оцінювання студентів-практикантів

В таблиці 7.9.1. представлені складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю. До складових рейтингового оцінювання залікового модульного контролю належать: оцінка за щоденник практики; відгук керівника від бази практики; оцінка первинних письмових матеріалів; оцінка документів проведених спортивних заходів під час виробничої тренерської практики; оцінка за презентацію звіту.

Таблиця 7.9.1.

Складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю

Показники	Бали
1. Оцінка за щоденник практики	0-20
2. Відгук керівника від бази практики	0-20
3. Оцінка первинних письмових матеріалів	0-20
4. Оцінка документів проведених спортивних заходів під час практики за профілем майбутньої спеціальності	0-20
5. Оцінка за презентацію звіту	0-20
Залікова рейтингова оцінка	0-100

Критерії оцінювання якості оформлення щоденника з практики за профілем майбутньої спеціальності

18-20 балів - щоденник з практики за профілем майбутньої спеціальності оформлений у відповідності до всіх вимог, його зміст повністю відображає результати виконання завдань практики;

15-17 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, його зміст достатньо повно відображає результати виконання основних завдань практики;

12-14 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, але його зміст не достатньо відображає результати виконання основних завдань практики;

0-11 балів - щоденник наближено відображає результати виконання основних завдань практики, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання відгуку керівника від бази практики

18-20 балів - відгуку керівника від бази практики містить позитивну характеристику роботи студента та високу оцінку його професійним якостям;

15-17 балів - відгуку керівника від бази практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента та задовільну оцінку його професійним якостям;

12-14 балів - відгуку керівника від бази містить загалом позитивну характеристику роботи студента з зазначенням окремих недоліків та посередню оцінку його професійним якостям;

0-11 балів - відгуку керівника від бази практики містить негативну характеристику студента з зазначенням недоліків в його роботі та незадовільну оцінку його професійним якостям.

Критерії оцінювання первинних письмових матеріалів

18-20 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства;

15-17 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

12-14 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені не у відповідності до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

0-11 балів - представлено не всі копії первинних письмових матеріалів; документи оформлені з значними відхиленнями від вимог стандартів державного діловодства; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання документів проведених спортивних заходів під час практики за профілем майбутньої спеціальності

18-20 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань;

15-17 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань але деякі з них містять неточності;

12-14 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань;

0-11 балів - представлено не всі копії документів проведених спортивних заходів; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання презентації звіту з педагогічної практики в школі представлені в таблиці 7.9.2.

**Критерії оцінювання презентації звіту з практики за профілем
майбутньої спеціальності**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (18-20 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив всебічні, глибокі теоретичні та методологічні знання побудови навчально-тренувального процесу та вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності тренера з обраного виду спорту. Виявив методичні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Добре (15-17 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив достатньо глибокі знання побудови навчально-тренувального процесу, вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності тренера з обраного виду спорту. Виявив достатні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Задовільно (12-14 балів)	Студент не впевнено доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив не достатньо глибокі знання з основ побудови навчально-тренувального процесу та задовільну здатність вирішувати типові завдання професійної діяльності вчителя, тренера з обраного виду спорту.
Незадовільно (0-11 балів)	Студент не виконав програму практики.

Для оцінки презентації звіту з педагогічної практики в школі використовуються дві шкали оцінювання: п'ятибальна і двадцятибальна. Загальна оцінка, яку може отримати студент за презентацію свого звіту під час заліку з захисту практики, не перевищує 20 балів (5 балів). Відповідно керівник практики (екзаменатор) може оголошувати оцінку в двох шкалах оцінювання.

7.10. Методика оцінювання роботи студентів в період практики за профілем майбутньої спеціальності

Методика оцінювання планів-конспектів уроків чи навчально-тренувальних занять:

5 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури (тренувального заняття) передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку (тренувального заняття), враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для уроку (тренувального заняття) та оптимальний об'єм фізичного навантаження;
- 3) вказав адекватні методи фізичного виховання учнів (спортсменів);
- 4) передбачив місця проведення уроку (тренувального заняття), необхідне обладнання та конкретні засоби навчання для окремого уроку;
- 5) в плані-конспекті уроку (тренувального заняття) зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;
- 6) описав детально зміст уроку (тренувального заняття);
- 7) передбачив нестандартні педагогічні ситуації, які можуть виникати під час проведення уроку (тренувального заняття), можливі ускладнення та шляхи їх вирішення;
- 8) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

4 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури (тренувального заняття) передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку (тренувального заняття), враховуючи вікові особливості учнів;
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для уроку (тренувального заняття);
- 3) вказав методи фізичного виховання учнів (спортсменів);
- 4) передбачив місця виконання спортивних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання;
- 5) в плані-конспекті уроку (тренувального заняття) зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 6) описав достатньо детально зміст уроку (тренувального заняття).
- 7) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

3 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури (тренувального заняття) передбачив таке:

- 1) записав завдання уроку (тренувального заняття);
- 2) зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку (тренувального заняття);
- 3) вказав методи фізичного виховання учнів (спортсменів);
- 4) в плані-конспекті уроку (тренувального заняття) зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 5) описав не достатньо детально зміст уроку (тренувального заняття).
- 6) надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

2 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури (тренувального заняття) передбачив таке:

- 1) не записав завдання уроку (тренувального заняття) в повному об'ємі;
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для уроку (тренувального заняття) заняття;
- 3) в плані-конспекті уроку (тренувального заняття) зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття;
- 4) описав не достатньо зміст уроку (тренувального заняття).
- 5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

1 бал виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку (тренувального заняття) фізичної культури передбачив таке:

- 1) не записав завдання уроку (тренувального заняття);
- 2) не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час уроку (тренувального заняття);
- 3) в плані-конспекті уроку (тренувального заняття) зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу тренувального заняття, але припустився помилок;
- 4) описав не достатньо зміст уроку (тренувального заняття).
- 5) не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

0 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він не підготував плану-конспекту уроку (тренувального заняття).

Методика оцінювання проведення студентами-практикантами уроку (тренувального заняття):

5 балів виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або

його частини проведено на високому організаційно-методичному рівні; на уроці (тренуванні) обґрунтовано висувались і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались новітні методи навчання та прийоми мотивації учнів (спортсменів) з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки уроку (тренувального заняття);

4 бали - виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або його частини проведено на організаційно-методичному рівні; на уроці (тренуванні) доводились і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались методи навчання та прийоми мотивації учнів (спортсменів) з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки уроку (тренувального заняття);

3 бали - виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на тренуванні доводились і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались сучасні методи навчання учнів (спортсменів) з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки заняття;

2 бали - виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на тренуванні не ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались методи навчання учнів (спортсменів) без урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; навчальна дисципліна підтримувалась не на належному рівні; не було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки тренувального заняття;

1 бал - виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або його частини проведені на недостатньому організаційно-методичному рівні;

0 балів - виставляється студенту, якщо урок (тренувальне заняття) або його частини не були проведені.

7.11. Взірці документів для заліку з захисту практики за профілем майбутньої спеціальності

Документ 1.

ХАРАКТЕРИСТИКА

на студента-практиканта _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Студента ___-го курсу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ» який проходив виробничу тренерську практику на базі _____ в період з _____ до _____ 201__ року

Загальні дані про студента-практиканта, його теоретичну, методичну та практичну підготовку:

- мотивація студента-практиканта до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі;
- наявність знань, умінь і навичок при складанні навчальної документації, планування всіх форм роботи, звітних документів;
- педагогічні навички в проведенні навчально-тренувальних занять, вміння організувати самостійну роботу;
- вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості вікові та індивідуальні особливості;
- організаційні здібності, вміння підготувати і провести спортивні заходи, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу;
- схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання інтернет технологій;
- вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку сфери спортивного тренування;
- вміння студента-практиканта критично оцінити проведену роботу, врахувати і виправити допущені помилки;
- інші особисті якості та властивості, проявлені в період практики, які характеризують його професійну підготовку і майбутню навчально-тренувальну діяльність.

Студент (ка) _____ обсяг програми тренерської практики виконав (ла) повністю і вчасно. По завершенню навчання здатен(на) обіймати посаду тренера з _____ виду спорту.

Оцінка за тренерську практику: _____.

Підписи:

Керівник

(печатка)

_____ (підпис)

_____ (_____)

(прізвище, ініціали)

Тренер-керівник бази практики

_____ (підпис)

_____ (_____)

(прізвище, ініціали)

**План-конспект
навчально-тренувального заняття № ___**

Тема: _____

Мета: _____

Група _____

Дата проведення « ___ » _____ 201_ р.

Місце проведення: _____

Завдання : 1. _____

2. _____

3. _____

Інвентар та обладнання : _____

Оцінка за конспект: _____

Оцінка за проведення: _____

№	Зміст	Дозування (хв.)	Організаційно методичні вказівки
I.	Підготовча частина		
1.1.	_____		
1.2.	_____		
II.	Основна частина		
2.1.	_____		
2.2.	_____		
2.3.	_____		
III.	Заключна частина		
3.1.	_____		
3.2.	_____		

Список використаної літератури

1.

2.

3.

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Індивідуальний план роботи для практики за профілем майбутньої спеціальності

студента 3-го курсу ФЗФВ ДВНЗ «УжНУ»

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

в період з « ____ » _____ до « ____ » _____ . 201_

м. Ужгород

Види роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Організаційна робота. 1.1 1.2.....		
2. Навчально-тренувальна робота. 2.1 2.2.....		
3. Виховна робота. 3.1 3.2.....		
4. Профорієнтаційна робота. 4.1 4.2.....		
5. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність. 5.1 5.2.....		
6. Методична робота 6.1 6.2.....		

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Варіант аналізу плану-конспекту уроку (тренувального заняття)

Аналіз завдань уроку (тренувального заняття):

- а) відповідність уроку (тренувального заняття) робочому плану вчителя (тренера), умовам проведення;
- б) правильність формулювання завдань уроку (тренувального заняття);
- в) відповідність оформлення плану-конспекту уроку (тренувального заняття) рекомендованій формі.

Аналіз граfi "Зміст":

- а) проводиться правильність запису вправ (термінологія);
- б) визначається відповідність якості та кількості вправ у підготовчій частині уроку (тренувального заняття) до сформульованих завдань, їх відповідність руховим можливостям спортсменів, чи забезпечують ці вправи загальну функціональну готовність до виконання основної частини навчально-тренувального заняття;
- в) в основній частині проводиться аналіз змісту та якості вибраних вправ, наявність основних і допоміжних вправ, чи забезпечують вони вирішення завдань тренувального заняття;
- г) у заключній частині конспекту проводиться аналіз того, чи забезпечують застосовані засоби відновлення організму.

Аналіз граfi "Дозування":

- а) доцільність дозування фізичного навантаження згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку рухових якостей;
- б) методична доцільність розподілу часу на вирішення завдань тренування.

Аналіз граfi "Організаційні і методичні вказівки":

- а) визначається наявність та доцільність записів про методи організації спортсменів;
- б) визначається доцільність використання засобів тренування (фізичних вправ);
- в) визначається доцільність інтервалів відпочинку,;
- г) визначається характер виконання фізичних вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

Варіант аналізу проведеного студентом уроку (тренувального заняття)

Аналіз проведення уроку (тренувального заняття) передбачає оцінювання реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Аналіз вирішення освітніх завдань включає:

- а) загальну ефективність виконання освітніх завдань в тренувальному процесі;
- б) відповідність застосованих на навчально-тренувальному занятті засобів тренування до зазначених у конспекті засобів;
- в) відповідність застосованих методів навчання фізичній готовності та стану здоров'я спортсменів;
- г) якість демонстрації вправ та супровідних пояснень;
- д) знання спеціальної спортивної термінології;
- е) використання допоміжних та підготовчих вправ, методика страхування, надання допомоги.

Аналіз вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) відповідність дозування фізичного навантаження віковим та психологічним можливостям спортсменів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі тренування з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я спортсменів;
- в) тривалість інтервалів відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на тренуванні, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних рухових завдань спортсменам для самостійної роботи.

Аналіз вирішення виховних завдань включає:

- а) оцінка діяльності практиканта стосовно виховання в спортсменів почуття колективізму, товариської допомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) дотримання вимог навчальної (трудової) дисципліни;
- в) рівень вимогливості та об'єктивність ухвалення дисциплінарних рішень.

ЗВІТ

 прізвище, ім'я, по батькові

 про проходження практики за профілем майбутньої спеціальності в період з
 _____ по _____ 20 ____ р.

м. Ужгород

№ з/п	Зміст виконаних робіт	Результат
<i>I. Організаційна робота</i>		
1.	Участь в зборах, семінарських заняттях, конференціях (загальна кількість)	
2.	Знайомство з спортивною базою та працівниками ДЮСШ, СДЮСШОР (список приміщень, інвентарю, обладнання, список працівників, контактні телефони)	
3.	Проведення бесіди з директором бази практики, заступником директора, старшим тренером, тренерами, лікарем (кількість бесід)	
4.	Вивчено нормативних документів та документів планування тренувального процесу (список вивчених документів)	
5.	Прийнято участь у підготовці документів планування тренувального процесу (список підготовлених документів)	
<i>II. Навчально-тренувальна робота</i>		
1.	Підготовлено поурочних робочих планів (кількість планів)	
2.	Складено планів-конспектів тренувальних занять (кількість планів-конспектів)	
3.	Проведено спостережень відкритих тренувальних занять (кількість занять)	
4.	Проведено педагогічний аналіз тренувального заняття (кількість занять)	
5.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі помічника (кількість занять)	
6.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі тренера (кількість занять)	
7.	Проведено тестування фізичної підготовленості спортсменів (кількість спортсменів)	

III. Виховна робота		
1.	Надано допомогу в проведенні фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних заходів (кількість заходів)	
2.	Проведено індивідуальних бесід з спортсменами (кількість бесід)	
IV. Профорієнтаційна робота		
1.	Проведено опитування чи анкетування з виявлення інтересів до занять спортом в ЗОШ (кількість класів)	
2.	Залучення нових учнів ЗОШ до занять з виду спорту (кількість учнів)	
3.	Підготовлено та розповсюджено наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання (кількість опублікованих в ЗМІ повідомлень, інтерв'ю)	
4.	Зустрічі з випускниками ЗОШ та проведені бесіди про ФЗФВ (кількість виступів перед випускниками ЗОШ)	
V. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність		
1.	Ознайомлено з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів (+ або -)	
2.	Ознайомлено з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання (+ або -)	
3.	Ознайомлено з методикою складання угоди на оренду спортивної бази (+ або -)	
4.	Ознайомлено з порядком підготовки спортивних команд до відряджень (+ або -)	
VI. Методична та наукова робота		
1.	Вивчено методичних документів з організації тренерської роботи (назви документів)	
2.	Вивчено методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю (назви методичних посібників)	
3.	Участь у роботі тренерської ради, педагогічної ради, федерації з виду спорту	
4.	Узагальнення та аналіз даних тестування фізичної підготовленості, показників здоров'я, антропометрії (назви тестів, основні результати висновки)	

Студент-практикант _____ (_____)
Підпис _____ Прізвище, ініціали _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
начальник управління
молоді та спорту
Закарпатської ОДА
_____ В.Й.Ерфан
“ ____ ” січня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
Ужгородської ДЮСШ
_____ А.І. Коломієць
“ ____ ” січня 2019р.

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення змагань з легкої атлетики на першість Закарпатської області до Дня працівника фізичної культури

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1.1. Спортивні командно-особистісні змагання з легкої атлетики серед збірних команд міст і районів Закарпатської області проводяться за планом Ужгородської ДЮСШ з метою відзначення Дня працівника фізичної культури.

1.2. Головні завдання змагань:

- привернути увагу громадян до занять спортом;
- сприяти загартуванню та оздоровленню школярів та студентської молоді засобами фізичної культури і спорту;
- популяризувати серед громадян міста Ужгорода та населення Закарпаття здоровий спосіб життя.

3. МІСЦЕ І ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Змагання з легкої атлетики проводитимуться на базі спортивного комплексу «Юність» (Ужгород, вул. _____ (тел. (031-22) 61-29-78) 8 січня 2019 р. Початок змагань: 10.00 годині.

4. КЕРІВНИЦТВО ТА ФІНАНСУВАННЯ

3.1. Безпосереднє керівництво змаганнями здійснюється Управлінням молоді та спорту Закарпатської ОДА.

3.2. Управління у справах фізичної культури і спорту Закарпатської ОДА несе витрати на придбання одного кубка, 18 грамот для переможців, оплату харчування суддів та медичне обслуговування змагань, придбання протоколів.

3.3. Управління у справах фізичної культури і спорту при МОН України надає для проведення змагань бігові доріжки стадіону «Авангард», роздягальні для учасників та забезпечує гучномовною апаратурою.

3.4.Проїзд, розміщення та харчування учасників за рахунок відряджуючої організації.

4. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

4.1. Командно-особистісні змагання з легкої атлетики на першість Закарпатської області проводимуться за правилами змагань; для I дорослого розряду, КМС та МС до оцінок надаються коефіцієнти відповідно 1,1, 1,2 та 1,3.

4.2 Змагання серед чоловіків проводимуться на 6 видів легкої атлетики; серед жінок - з 4 видів легкої атлетики.

5. ВИМОГИ ДО КОМАНД ТА УЧАСНИКІВ

5.1. До участі у змаганнях допускаються збірні команди міст і районів Закарпатської області. До складу команд входять школярі старших класів віком від 16 до 18 років, які включені до заявки на участь, підписаної директором ДЮСШ, мають при собі відповідні посвідчення про належність до спортивної школи;

5.2. Склад команди згідно заявки - до 6 чоловік (3 жінки та 3 чоловіка). Заліковими у командній першості є по чотири кращих результати з кожного виду легкої атлетики.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

6.1. Місця серед команд визначатимуться за максимальною сумою балів, отриманих всіма заліковими учасниками з врахуванням коефіцієнтів.

6.2. Особистісна першість визначатиметься в кожному із заявлених видів легкої атлетики у фінальних змаганнях з естафети 4x100 м.

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА НАГОРОДЖЕННЯ

7.1 Нагородження трьох команд переможців кубками, медалями і грамотами проводять організатори змагань одразу після закінчення змагань.

7.2. Нагородження переможців особистої першості в кожному розряді медалями, грамотами, цінними призами проводиться по закінченню фінальних змагань.

ВЗІРЕЦЬ НАКАЗУ НА УЧАСТЬ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ У
ЗМАГАННЯХ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

17.01.2019 р.

м. Ужгород

№ 19-Р

Про організацію та участь спортивної
команди ДВНЗ «УжНУ» у чемпіонаті міста
Ужгорода з легкої атлетики

У відповідності з Планом-календарем 2019 року федерації легкої атлетики міста Ужгорода , а також для широкого залучення студентів університету до участі у спортивних змаганнях

НАКАЗУЮ

1. Організувати збірну команду УжНУ з легкої атлетики у складі 6 студентів і прийняти участь у чемпіонаті міста з цього виду змагань.
2. Відповідальним за організацію заходу призначити завідувача кафедри фізичного виховання І.Маріонду; старшим команди – викладача кафедри фізичного виховання і спорту Ф. Яровського.
3. Лікарю О. Желізняк забезпечити медичне обслуговування гравців під час змагань.
4. Для організованого виїзду учасників до місць змагань виділити автотранспорт.
5. Головному бухгалтеру передбачити кошторис розходів на оплату суддівства, транспорту, придбання спортивної екіпіровки, прання та поладження спортивної форми, нагороди кращим гравцям.
6. Контроль за виконання наказу покласти на проректора з виховної роботи.

Ректор

Смоланка

Наказ підготував І.Маріонда

Навч. частина, бухгалтерія, каф. фіз. виховання і спорту, деканати

ВЗІРЕЦЬ ЛИСТА-ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

Затверджую
декан факультету
здоров'я та фізичного виховання і спорту
І.С.Миронюк
“ _____ ” квітня 2019 року

Лист-заявка
на участь спортивної команди ДЮСШ в чемпіонаті міста Ужгорода з
легкої атлетики

№ п. п	Прізвище та ім'я	Рік народження	Спорт. розряд	Примітки	Допуск лікаря
1	Шкура Валерій	1980	1		<i>допущений</i>
2	Габор Микола	1980	1		<i>допущений</i>
3	Мовнар Мар'ян	1979	2		<i>допущений</i>
4	Шпак Вікторія	1980	3		<i>допущена</i>
5	Горзов Вікторія	1980	3		<i>допущена</i>
6	Дворник Мар'яна	1980	3		<i>допущена</i>

Представник команди _____
Капітан команди _____
Лікар _____

О. Бабанін
В. Шкура
О. Желізняк

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ**

1. Положення про проведення змагань
2. Наказ на проведення змагань
3. Оголошення про змагання
4. Програма змагань
5. Графік проведення змагань
6. Склад суддівських бригад
7. Пам'ятки суддям з витягом із правил суддівства змагань
8. Листи-заявки на участь команд у змаганнях
9. Робочі протоколи по видам багатоборства
10. Зведений протокол змагань особистої та командної першості;
11. Звіт головного судді про змагання.
12. Підсумковий наказ про проведені змагання.
13. Прес-реліз з повідомленням про результати змагань для засобів масової інформації
14. *(інші документи готуються за необхідністю)*

ДОГОВІР № ____

про проведення практики студентів

факультету _____

Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний
університет»

« ____ » _____ 20__ р.

Місто Ужгород

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, факультет

Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» в особі декана факультету _____ що діє на підставі Положення про факультет Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», і, з другої сторони (назва підприємства, організації, установи) (надалі - База практики) в особі _____, діючого на підставі (посада, прізвище та ініціали) _____ (далі - сторони), уклали між собою договір: (статут підприємства, розпорядження, доручення)

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів (список додається у направленні) на проходження практики згідно з графіком навчального процесу: _____

№ з/п	Напрямок підготовки/ спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок - кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору усієї необхідної інформації для написання курсових та дипломних робіт (проектів) за результатами діяльності підприємства, що відповідають програмі практики і не становлять комерційної таємниці.

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

2.1. До початку практики надати Базі практики для погодження витяг з робочої програми практики, а не пізніше ніж за тиждень - список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Не розголошувати використану студентами інформацію про діяльність Базі практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складено у двох примірниках: один для Базі практики, один для Університету.

Юридичні адреси та підписи сторін

Державний вищий навчальний
заклад
«Ужгородський національний
університет»
Адреса: 88000, м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46

База практики:

Адреса: _____

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П «__» _____ 20__ р.

_____
(підпис) (посада, прізвище та
ініціали)

М.П

«__» _____ 20__ р.

7.12. Перелік контрольних питань до заліку з практики за профілем майбутньої спеціальності

1. Назвати вимоги до спеціаліста з фізичного виховання, тренера з виду спорту.
2. Розкрити діяльність тренера з виду спорту на етапі спеціальної підготовки у тренувальному процесі.
3. Розкрити суть спортивних змагань та змагальної діяльності в обраному виді спорту.
4. Назвати основні документи, необхідні для підготовки і проведення спортивних змагань з виду спорту.
5. Пояснити, з яких розділів складається заявка на участь у змаганнях і порядок її оформлення.
6. Оформити відповідну документацію для відрядження команди (спортсменів) для участі у змаганнях або навчально-тренувальних зборах.
7. Оформити документи звіту про відрядження команди чи окремих спортсменів на змагання або навчально-тренувальні збори.
8. Назвати функціональні обов'язки представника команди на спортивних змаганнях.
9. Скласти перелік інвентарю та обладнання, необхідних для проведення навчально-тренувального процесу.
10. Назвати методи визначення рівня функціональної підготовленості спортсменів групи, закріпленої за студентом-практикантом.
11. Назвати контрольні вправи і тести, що застосовуються при відборі учнів для занять з виду спорту.
12. Скласти форму індивідуального щоденника тренувального процесу спортсмена, пояснити порядок його ведення та аналізу даних.
13. Розкрити схему положення про змагання з виду спорту міського чи районного рівня та зміст його розділів.
14. Розкрити методику планування (побудови) тренувального процесу у макроциклі з обраного виду спорту для спортсменів-розрядників.
15. Розкрити методику планування (побудови) тренувального процесу в мезоциклі з обраного виду спорту для спортсменів-розрядників.
16. Дати характеристику основної документації обліку роботи тренера.
17. Назвати мету, завдання, засоби, методи і принципи тренувального процесу з обраного виду спорту.
18. Назвати необхідні документи для оформлення спортивних розрядів та звань.
19. Розкрити схему проведення семінару з підготовки суддів з виду

спорту.

20. Розкрити сутність і зміст структури підготовки спортсмена (фізична, технічна, тактична, психічна, теоретична).

21. Розкрити теоретичні, методичні та організаційні основи планування, обліку, організації та контролю навчально-тренувального процесу.

22. Пояснити, як і з якою метою робиться педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття.

23. Назвати розділи кошторису на проведення навчально-тренувальних зборів чи участі у змаганнях.

24. Пояснити, як скласти відомість на видачу талонів на харчування та добових учасникам на навчально-тренувальних зборах чи у відрядженні.

25. Охарактеризувати порядок придбання, видачі та списання спортивного одягу та інвентарю.

26. Охарактеризувати структуру плану-конспекту навчально-тренувального заняття.

27. Розкрити основні напрями роботи головної суддівської колегії спортивного змагання з виду спорту.

28. Охарактеризувати навчальну програму з виду спорту для ДЮСШ.

29. Охарактеризувати навчальну програму з виду спорту для ШВСМ.

30. Дати практичні рекомендації до показників навантаження одного тренувального заняття юних спортсменів.

31. Дати характеристику перспективного, поточного і оперативного планування тренувального процесу з обраного виду спорту.

32. Дати характеристику етапного, поточного і оперативного контролю тренувального процесу з обраного виду спорту.

33. Охарактеризувати етап початкової підготовки у побудові тренувального процесу.

34. Охарактеризувати етап попередньої базової підготовки в побудові тренувального процесу.

35. Охарактеризувати етап спеціалізованої базової підготовки в побудові тренувального процесу.

36. Розкрити функціональні обов'язки тренера на спортивних змаганнях з виду спорту.

37. Назвати всі документи планування навчально-тренувального процесу в ДЮСШ чи інших спортивних організаціях.

7.13. Список рекомендованих нормативних документів та літератури

Нормативні документи:

1. Перелік документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу і позанавчальної роботи з фізичного виховання у вищих закладах освіти I, II, III та IV рівнів акредитації (на 1 травня 1999 року). – К.: Інститут змісту і методів навчання МОН України, 1999. – 12 с.2.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року № 3809- XII. – ст. 1-5, 41.
3. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». / Указ Президента України 01.09.1998 р. № 963\98.
4. Головні напрями фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в Україні \ Міносвіти України, Держкомспорт України. –1999-2001 роки.
5. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80.
6. Наказ МОН України № 188 від 25.05.1998 р. «Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді». – К.: МОН України, 1988. – 20 с.
7. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні / Проект державного комітету з фізичної культури і спорту в Україні.- К, 1997.–16 с.
8. Про стан та перспективи розвитку фізичного виховання в системі освіти України. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1997 р., прот. № 7/6-3.
9. Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1998 р., прот. № 2/9-19.
10. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002).
11. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994).
12. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації» (1998).
13. Концепція фізичного виховання в системі освіти України (1997).
14. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України (1997).
15. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2005).

16. Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 4013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».

17. Рішення колегії Міністерства освіти України від 25.02.1998 р., протокол № 2/9-19 «Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі».

18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2002 р. «Про утворення фізкультурно-спортивних клубів та їх осередків у вищих, середніх і професійно-технічних навчальних закладах».

19. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2005 р. № 458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».

20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.2006 р. № 4 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах».

21. Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

22. Положення про порядок та методика проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті, затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р. - Ужгород–35 с.

23. Положення про практику студентів державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введене в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року. -

Методична та наукова література

1. Амосов М. М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.
2. Андрющенко Л. Б., Цуцаева М. В. Проблемы формирования здоровья молодежи//Здоровье. Интеллект: биоинформационные оздоровительные технологии: Материалы 1-й Международной научно-практич. конф. – Волгоград, 2001. – С. 30-34.
3. Аэробика. Теория и методика проведения занятий / Под ред. Е. Б. Мякинченко и М. П. Шестакова. – М.: СпортАкадемПресс, 2002. – 304 с.
4. Борисенко А. Ф., Цвек С. Ф. Руховий режим учнів початкових класів: Посібник для вчителя. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Радянська школа, 1989. – 192 с.

5. Булич Э. Г. Здоровье человека: биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции/ Булич Э. Г., Муравов И. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 419 с.
6. Виленский М. Я., Беляева В. А. Физическая культура в самовоспитании личности будущего учителя. – М.: МГПИ, 1987. – 123 с.
7. Вовк В. М. Шляхи вдосконалення фізичного виховання студентів. Монографія. – Луганськ: вид-во СУДУ, 2002. – 176 с.
8. Волков Л. В. Теория спортивного отбора: способности, одаренность, талант. – К.: Вежа, 1997. – 128 с.
9. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 292 с.
10. Вяткин Б. А. Роль темперамента в спортивной деятельности. – М.: Физкультура и спорт, 1978. – 174 с.
11. Гасюк І. Л. Програмування оздоровчої спрямованості уроків фізичної культури для дівчат 11-14 років різних соматотипів: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту. – Львів, 2003. – 23 с.
12. Гаценко В.П. Тренерська практика в вищому навчальному закладі / Гаценко В. П., Слаутіна Н. В.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.-наук. ін-т фіз. культури, спорту і здоров'я, Каф. теорії і методики фіз. виховання. - Черкаси : [Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2010. - 44 с.
13. Гимнастика и методика преподавания: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В. М. Смолевского. - Изд. 3-е, перер. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.
14. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. – Луцьк: "Волинська обласна друкарня", 2003. – 234 с.
15. Деркач А. А., Исаев А. А. Педагогическое мастерство тренера / Предисл. Н. В. Кузьминой, А. Ц. Пуни, А. В. Тарасова. – М.: "Физкультура и спорт", 1987. – 375 с.
16. Добринський В. Г. Рейтингова оцінка фізичної підготовленості підлітків як засіб підвищення мотивації до систематичних занять фізичною культурою: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 22 с.
17. Дубровский В. И. Спортивная медицина. – 2-е изд., доп. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2002. – 512 с.
18. Елагина Н. Л., Богданов Г. П. Дифференцированный подход к девочкам-подросткам при развитии их двигательных качеств//Тезисы IV Всесоюзной конференции «Физическое воспитание и школьная гигиена». – Часть 1. – М., 1991. – С. 64.

19. Иващенко Л. Я., Круцевич Т. Ю. Методика физкультурно-оздоровительных занятий. – К.: УГУФВС, 1994. - 126 с.
20. Ишмухаметов М. Г. Дифференцированное физическое воспитание школьников с учетом экологических особенностей региона: Монография. – М.: Научно-издательский центр «Теория и практика физической культуры и спорта», 2005. – 234 с.
21. Кривошеєва Г. Культура здоров'я особистості як соціально-педагогічна проблема // Шлях освіти. - № 1. – 2001. – С. 35-37.
22. Круцевич Т. Ю., Воробьев М. И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей. – К.: Олимпийская литература, 2005. – 196 с.
23. Круцевич Т. Ю., Воробьев М. И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей. – К.: ТОВ "Поліграф-Експрес", 2005. –196с.
24. Лікувальна фізична культура: Підручник / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одеський державний медичний університет, 2005. – 234 с.
25. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука, Г. Р. Дзяка. – К.: Здоров'я, 1995. – 310 с.
26. Лисицкая Т. С., Ростовцева М. Ю., Ширковец Е. А. Ритмическая гимнастика: методика и физиологическое воздействие // Гимнастика. – М., 1985. – Выпуск 1. – С. 24-29.
27. Лиходед В. С., Клопов В. Р. и др. Физическое здоровье современных школьников // Педагогічні та психологічні аспекти фізичної культури і спорту // ІХ Міжнародний науковий конгрес "Олімпійський спорт і спорт для всіх". Тези доповідей. – К., 2005.– С. 158.
28. Лубышева Л. И. Физическая и спортивная культура; содержание, взаимосвязи и диссоциации // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 3. – С. 11-12.
29. Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999.- № 2 (74639) – с. 23-25.
30. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. К.: Олимпийская литература, 1999. – 318 с.
31. Минаев В. Н., Шиян Б. М. Основы методики физического воспитания школьников. – М.: Просвещение, 1989. – 222 с.
32. Нестерова Т. В., Овчинникова Н. А. Теория и методика преподавания аэробики. – К.: УГУФВС, 1998. – 33 с.
33. Новосельский В. Ф. Методика урока физической культуры в старших классах. – К.: Радянська школа, 1989. – 128 с.

34. Основи теорії фізичного виховання. Посібник для студентів фак.фіз. виховання пед ін-тів/За ред. М.Є.Догодіна. К.: «Рад. школа», 1967.- 289 с.
35. Педагогика: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.В.Белюсовой и И.Н.Решетень. - Изд. 2-е, испр. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1986. – с. 288.
36. Петровский В. В. Физическая работоспособность детей школьного возраста при выполнении упражнений различного характера/ Петровский В. В., Жураковский В. И., Полищук В. Д. и др. // Вопросы дифференцированного физического воспитания детей и подростков. – К.: КГИФК, 1981. – С. 21-24.
37. В. Н. Платонов. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. К.: Олимпийская литература, 1997. – 583 с.
38. Раченкова Л. И., Баталов В. И., Паутова О. М., Сенько Л. М. Дифференцированный подход к организации занятий физической культурой первоклассников // Тезисы IV Всесоюзной конференции "Физическое воспитание и школьная гигиена". – Часть II. – М., 1991. – С. 102.
39. Спортивная метрология. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под ред. В.М. Зациорского. – М.: «Физкультура и спорт», 1982. – 256 с
40. Теоретические и практические основы физического обучения и воспитания студентов: Учебник для высших учебных заведений предпринимательства и права / И. С. Барчуков, Е. А. Пеньковский и др. – М: Госком. вуз, 1996. – 287 с.
41. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Т. Ю. Круцевич. – В 2 т. – К.: Олимпийская литература, 2003. – Т. 1, 2.
42. Тупайло Г. Методичний поради́к для занять з тягарами (важкою атлетикою) у таборах активної реабілітації для осіб, котрі пересуваються у кріслі-візку за методикою REKRYTERINGS GRUPPEN (Швеція) – Львів: ЛДІФК, 1998. – 14 с.
43. Управление физической культурой и спортом: Учебник для ин-тов физ. культуры / Переверзин И.И., Бугров Н.Н., Вилькин Я.Р. и др. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.
44. Физкультурно-оздоровительная работа в школе: Пособие для учителей / Под ред. А. М. Шлемина. – М.: Просвещение, 1988. – 254 с.
45. Хоули Эдвард Т., Френкс Б. Дон (Howley Edward T., Franks B. Don). Оздоровительный фитнес (Health Fitness. Instructor's Handbook). – К.: Олімпійська література, 2000. – 368 с.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

В навчальному посібнику «Наскрізна програма практик в системі підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту» представлені зміст і послідовність педагогічної та виробничих практик, передбачених освітньо-професійною програмою з підготовки бакалаврів за спеціальністю 6.017 Фізична культура і спорт. Наскрізна програма практик розробляється науково-педагогічними працівниками випускових кафедр і включає програми всіх етапів практичної підготовки студентів з вказаного освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня вищої освіти відповідно до навчального плану та визначених професійних компетентностей.

На кожній ланці підготовки програми практик мають рекомендації щодо видів та форм перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають набути за період їх проходження. Ці вимоги об'єднуються в наскрізній програмі - основному навчально-методичному документі практики.

Зміст наскрізної програми практик відповідає Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженому наказом МОН України № 93 від 08.04.1993 р., Положенню про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р., наказам і рішенням колегії Міністерства освіти і науки України, навчальному плану і освітній програмі спеціальності. На основі наскрізної програми можуть розроблятися робочі програми відповідних видів практики.

Наскрізна і робочі програми практики затверджуються деканом факультету встановленому порядку. Керівник виробничої практики університету та керівники практик від факультетів і кафедр, можуть додатково розробляти інші методичні документи, що сприятимуть проведенню практик на належному рівні.

_____
_____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
(є підставою для зарахування на практику)

Згідно з договором від „___” _____ 20__ року № ____,
який укладено з _____

_____ (повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику студентів ____ курсу, які навчаються за напрямом
підготовки (спеціальністю): _____

Назва практики _____

Строки практики:

з «__» _____ 20__ року

по «__» _____ 20__ року

Керівник практики від кафедри _____

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ СТУДЕНТІВ

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

М.П. Декан факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

_____

Печатка

підприємства, організації,
установи

“ _____ ” _____ 20__ року

_____

(підпис)

_____

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

_____

Печатка

підприємства, організації,
установи

“ _____ ” _____ 20__ року

_____

(підпис)

_____

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____

(назва підприємства, організації, установи)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____

(підпис)

_____

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Печатка

« _____ » _____ року.

Бухгалтерії університету «Оплатити»

Проректор _____

«__» _____ 20__ р.

ВІДОМІСТЬ

На оплату працівникам ЗОШ №_____ м.Ужгород за керівництво практикою студентів _____ курсу _____ факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що проводилась

з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р. відповідно до наказу по університету від «__» _____ 20__ р.

№ _____

Практику проходило _____ студентів згідно з наказом по школі від «__» _____ 20__ року № _____

№	Прізвище, ім'я по батькові, рік народження, домашня адреса, контактний телефон	Паспортні дані (серія, номер, ким і коли виданий) ідент. номер	Освіта, посада та категорія	Належить оплатити			Номер карткового рахунку, якщо є відкритий рахунок в Приват Банку
				Директору (заст.)	Вчителю (виклада)	Всього годин	

Директор школи _____ (_____) Всього годин _____

МП

Факультетський керівник _____ (_____)

Навчально-методичне видання

ТОВТ В.А. МАРІОНДА І. І., СИВОХОП Е. М., МИХАЙЛОВИЧ С. О.

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИК В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ
БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 25.03.2019.
Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний. Облік.-вид. арк. 4,0.
Наклад 300 прим. Замовлення № 48.

Віддруковано з готового оригінал макета на ТОВ "РіК-У"
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року.